„Gazeta Lwowska“ z dodatkiem urzędowym wychodzi codziennie o 3ciej godzinie po południu, z wyjątkiem świąt uroczystych i niedzieli. Co sobota wychodzi „Dodatek Tygodniowy“.
Prenumerata wynosi z przesyłką pocztową na rok cały 16 złr., na kwartał 4 złr., na miesiąc 1 złr. 35 c. Miejscowa na rok 12 zł., na kwartał 3 złr., na miesiąc 1 złr.

GAZETA LWOWSKA.

Za inseraty i artykuły nadesłane od jednego wiersza: pierwszy raz 6 c., drugi i trzeci po 5 c. Należytość stęplowa od każdej inseraty 30 cent.
Przesyłki (franco) odbiera Administracya Gazety Lwowskiej. Numer pojedyńczy w Expedycyi Gazety (Ulica Wałowa Nr. 37) 50 c.
Reklamacye wolne od opłaty pocztowej.

Prenumerata na „Dodatek tygodniowy“ osobno wynosi rocznie: w miejscu 4 złr., z przesyłką pocztową 5 złr. w. a.

Nr. 16. Czwartek 21. Stycznia 1869. Rok wydania 59.

Telegram Gazety Lwowskiej.

Paryż, 20. stycznia. Dziś było posiedzenie konferencyi. W niedzielę udaje się Walewski do Aten w misyi ze strony konferencyi. W księdze błękitnej stoi, że utrzymanie status quo na Wschodzie jest koniecznością pierwszego rzędu. Konferencya osiągnęła zgodę co do zasady. Rząd francuski patrzałby z ubolewaniem na to, gdyby Rumunia zbłąkała się na drogi niebezpieczne, gdzieby nawet jej egzystencya mogła być zagrożoną.

Część urzędowa.

Ogłoszenie konkursu.

Rada szkolna krajowa podaje niniejszem do wiadomości, iż następujące posady nauczycielskie przy szkołach ludowych są do obsadzenia:

1. Przy szkole trywialnej w Niepołomicach, pow. Bochnia, posada pomocnika, z płacą roczną 131 złr. 25 c., prezentuje gmina.

2. Przy szkole trywialnej w Równi, powiat Kałusz, posada nauczyciela z płacą roczną 120 złr., prezentuje gmina.

3. Przy szkole trywialnej w Błotni, pow. Przemyślany, posada nauczyciela z płacą roczną 210 złr., 6 korcy zboża, 300 □ sążni ogrodu, prezentuje gmina.

4. Przy szkole trywialnej w Dembwie, powiat Łańcut, posada nauczyciela z płacą roczną 150 złr. prezentuje gmina.

5. Przy szkole trywialnej w Wietlini, powiat Jarosław, posada nauczyciela z płacą roczną 189 złr., prezentuje gmina.

6. Przy szkole trywialnej w Miechocinie, pow. Tarnobrzeg, posada nauczyciela z płacą roczną 200 złr., prezentuje proboszcz miejscowy.

7. Przy szkole trywialnej w Woli Pełkińskiej, pow. Jarosław, posada nauczyciela z płacą roczną 100 złr. i grunt 8 morgów 255 □ sążni, prezentuje JO. ks. Czartoryski.

8. Przy szkole trywialnej w Turadach, powiat Żydaczów, posada nauczyciela z płacą roczną 100 złr, 3 korce zboża, 1 morg ogrodu, prezentuje gmina,

9. Przy szkole trywialnej w Staszkowie, pow. Gorlice, posada nauczyciela z płacą roczną 189 złr., prezentuje proboszcz miejscowy.

10. Przy szkole trywialnej w Janczynie, powiat Przemyślany, posada nauczyciela z płacą roczną 200 złr., 200 □ sążni ogrodu, prezentuje gmina w porozumieniu z miejscowym plebanem.

11. Przy szkole trywialnej w Dołhomościskach powiat Gródek, posada nauczyciela z płacą roczną 297 złr. 70 c., prezentuje konsystorz przemyski gr. kat. obrz.

12. Przy szkole trywialnej w Trościańcu, powiat Złoczów, posada nauczyciela z płacą 136 złr. 50 c., 20 korcy zboża, prezentuje gmina.

13. Przy szkole trywialnej w Poburzanach, pow. Kamionka, posada nauczyciela z płacą 123 złr., 16 korcy zboża, 400 □ sążni ogrodu, prezentuje gmina.

14. Przy szkole trywialnej w Witkowie, powiat Kamionka, posada nauczyciela z płacą 150 złr., 1 korzec zboża, 200 □ sążni ogrodu, prezentuje gmina.

15. Przy szkole trywialnej panieńskiej w Ciężkowicach, pow. Grybów, posada nauczycielki z płacą roczną 180 złr. 38 c. a. w. z dodatkiem 40 złr. na mieszkanie, prezentuje gmina.

16. Przy szkole trywialnej w Babicach, powiat Chrzanów, posada nauczyciela z płacą 210 złr., 2 morgi gruntu, prezentuje Rada szkolna.

17. Przy szkole trywialnej w Wiszence małej, powiat Jaworów, posada nauczyciela z płacą 214 złr., 2 morgi gruntu, prezentuje proboszcz miejscowy obrz. gr. kat.

18. Przy szkole parafialnej w Horodyszczu, pow. Sambor, posada nauczyciela połączona z obowiązkiem diaka z płacą 88 złr. 20 c., prezentuje gmina.

19. Przy szkole parafialnej w Szadeni, powiat Sambor, posada nauczyciela z płacą roczną 50 złr., 3 korce żyta, prezentuje gmina z miejscowym proboszczem obrz. gr. kat.

20. Przy szkole parafialnej w Męcinie wielkiej, pow. Gorlice, posada nauczyciela połączona ze służbą rejenta z płacą 100 złr., prezentuje proboszcz miejscowy.

21. Przy szkole parafialnej w Woli wielkiej, powiat Żydaczów, posada nauczyciela połączona ze służbą rejenta z płacą roczną 80 złr.

22. Przy szkole parafialnej w Zborzu, powiat Kałusz, posada nauczyciela z płacą 125 złr., prezentuje gmina.

Ubiegający się o te posady kandydaci, mają do podania swego dołączyć: a) skreślony w krótkości bieg życia swego, stwierdzony należytemi dowodami; b) metrykę chrztu, względnie akt urodzenia; c) świadectwo uzdolnienia na nauczyciela szkół ludowych. Kandydaci, ktorzy dotąd nie pełnili służby szkolnej, mają się wykazać świadectwem praktyki w zawodzie nauczycielskim, wystawionem przez swego bezpośredniego przełożonego lub chlebodawcę.

Podania, opatrzone w te załączniki, z wyraźnem wymienieniem miejsca o które się kandydat ubiega, należy przesłać do Rady szkolnej krajowej na ręce c. k. naczelnika powiatowego, w którego okręgu kandydat zamieszkał najdalej do dnia 14. lutego 1869.

Z Rady szkolnej krajowej.

Lwów dnia 31. grudnia 1869.

C. k. prezydyum Namiestnictwa opróżnione posady lekarzy powiatowych nadało:

W Krakowie: dotychczasowemu zastępcy lekarza pow. Drowi Teofilowi Stępińskiemu, w Bohorodczanach: Drowi Józefowi Barzyckiemu, adjunktowi szpitala św. Łazarza w Krakowie.

W Nisku: Drowi Janowi Wein, lekarzowi w Tarnowie.

W Turce: Drowi Emilowi Gładyszewskiemu, sekundaryuszowi c. k. szpitala na Wiedeniu w Wiedniu.

W Skałacie: Drowi Julianowi Łuckiemu, lekarzowi w Krakowie.

W Tarnobrzegu Drowi Ferdynandowi Cassina, asystentowi przy katerze anatomiii opisowej w Krakowie.

Część nieurzędowa.

Dnia 19. b. m. odbyło się 156 posiedzenie izby deputowanych Rady państwa. Na ławie ministeryalnej zasiadali Ich Excel. pp. ministrowie: Hr. Taaffe, Plener, Hr. Potocki, Dr. Giskra, Dr. Brestel.

Prezydent izby Dr. Kaiserfeld zagaił posiedzenie o godzinie 11.

Ze strony rządu przedłożono projekt ustawy względem stosunków spółek akcyjnych i komandytowych na akcye, tudzież stowaszyszeń zarobkowych i gospodarskich.

W skutku interpelacyi względem wypadków w Wieliczce, ministeryum skarbu przedkłada dokładne wyjaśnienie, które będzie przyłączone do protokołu.

Dep. Dr. Roser przedkłada petycyę styryjskiego Towarzystwa demokratycznego o zniesienie loteryi. Wniosek tegoż względem odczytania całej petycyi, odrzucono.

Dep. Dr. Perger wnosi interpelacyę do ministrów obrony krajowej i oświecenia dotyczącą §. 31. ustawy wojskowej, a mianowicie: czy i jakie kroki mają być poczynione, aby ochotnicy jednoroczni uczęszczający do wyższych zakładów naukowych byli uwolnieni od mieszkania w koszarach.

Dep. Grocholski interpeluje całe ministerym, kiedy rezolucya sejmu galicyjskiego będzie przedłożona do konstytucyjnego traktowania.

Izba przechodzi do porządku dziennego. Pierwszym przedmiotem jest wniosek dep. Rosera następującej osnowy: „Wezwać rząd o postaranie się na drodze prawodawczej aby: 1) Czas pracy w fabrykach był ograniczony do 10 godzin; 2) aby dzieciom niżej lat 14 wzbroniony był wstęp do fabryk, nakoniec 3) aby nad wykonaniem tego ostatniego postawienia była wykonywana kontrola przez zaprowadzenie książek roboczych dla dzieci.

Wnioskodawca motywuje swój wniosek w obszernej mowie i proponuje, aby do obrady nad tą kwestyą była wybrana komisya z 12 członków.

Wniosek ten został przyjęty.

Dalej J. E. minister skarbu motywował przedłożenie rządowe względem upoważnienia ministeryum cislitawskiego do zawarcia ugody z ministerstwem węgierskiem względem wzajemnego ustanowienia wydatków przy poborze dochodów celnych.

Na wniosek dep. Kaisera przekazano ten wniosek do komisyi finansowej.

Nastąpiło pierwsze czytanie niemiecko-austryackiego traktatu telegraficznego, i ustawy względem konskrypcyi (oba przedmioty odesłano do komisyi ekonomicznej), i pierwsze czytanie ustawy względem sposobu zwrotu zaliczki 350.000 złr. przyzwolonej ustawą z dn. 21. marca dla ulżenia nędzy w Galicyi. Ten ostatni przedmiot na wniosek dep. Sturma odesłano do komisyi budżetowej.

Ostatnim przedmiotem porządku dziennego była ustawa względem ustanowienia sądów do spraw przemysłowych.

W końcu odczytano szereg petycyi. Przy czytaniu petycyi mieszkańców Gamingu, którzy utrzymują, że w skutku sfałszowania tamtejszych ksiąg gruntowych zapłacili większe podatki niż byli obowiązani, Jego Exc. minister spraw wewnętrznych Dr. Giskra oświadczył, że to co było sfałszowane w księgach gruntowych zostało już zrektyfikowane, a co do wynagrodzenia powstałej ztąd szkody, o tem orzekną sądy i dla tego proponuje, aby izba przeszła nad tą petycyą do porządku dziennego. Po przemówieniu jednak sprawozdawcy Dr. Figulego izba przyjęła wniosek tegoż, aby petycya odesłana została do ministerstwa spraw wewnętrznych dla uwzględnienia.

Odczytano jeszcze kilka innych petycyi, na czem porządek dzienny został wyczerpany.

Dnia 19. b. m. odbyło się drugie posiedzenie komisyi izby deputowanych Rady państwa do reformy podatków. Wybrany na referenta deputowany baron Tinti zdawał sprawę najprzód co do petycyi sejmu kraińskiego, żądającej, aby Rada państwa nie wydawała żadnej stanowczej uchwały w kwestyi reformy podatków, dopóki nie zasięgnie opinii sejmów krajowych co do odnośnego przedłożenia rządowego. Referent stawia wniosek, aby komisya przeszła nad tą petycyą do porządku dziennego. Dep. Grocholski przyznaje, że wprawdzie petycya ta nie może być uwzględnioną, ale przejście nad nią do porządku dziennego zdaje się mu za ostrym wyrokiem. Nie oglądając się na petycyę można obradować nad przedłożeniem rządowem, a uchwały powzięte przedłożyć izbie deputowanych wraz z petycyą. Wniosek sprawozdawcy został odrzucony, a wniosek dep. Grocholskiego przyjęty. Następnie sprawozdawca przeszedł do przedłożenia rządowego i nadmienił, że jako motywa reformy podatków podane są: a) pomnożenie dochodu z podatków, b) sprawiedliwszy rozdział podatków. Pierwszego motywu komisya nie może brać

za podstawę swoich obrad, ponieważ pomnożenie dochodu z podatków nie jest jej zadaniem, ustanowienie stopy procentowej od dochodu jest właściwie zadaniem komisyi budżetowej przy obradzie nad pok yciem. Nadto rozprawy w tym kierunku wznieciłyby nieprzychylność w ludności. Uchwalono więc opuścić w sprawozdaniu, które ma być izbie przedłożone pierwszy powód, a co do drugiego oświadczyć, że sprawiedliwsze wypośrodkowanie dochodu służyć mające za podstawę opodatkowania, odpowiada życzeniom komisyi. Dalej referent postawił pytanie, jaki kataster, dochodowy lub wartościowy ma tu być uważany za stosowniejszy. Po dłuższej debacie uchwalono znaczną większością, że kataster dochodowy jest stosowniejszy. Wymiar dochodów zostawał pod wpływem opinii publicznej i kontroli i z tego powodu podaje krótsze i pewniejsze rezultata.

Ustawa względem podatku zarobkowego przedłożona na ostatniem posiedzeniu izby deputowanych Rady państwa, zawiera następujące postanowienia: §. 1. wymienia co podlega podatkowi zarobkowemu; tu należy: prowadzenie przedsiębiorstwa zarobkowego lub jakiegokolwiek zatrudnienia zysk przynoszącego, bez różnicy, czy przedsiębiorstwo lub zatrudnienie jest prowadzone samodzielnie lub w usługach drugiego. Według §. 2. podatek zarobkowy rozpada się na trzy klasy: pierwsza obejmuje wszystkie przedsiębiorstwa zarobkowe, kasy oszczędności i spółki zaliczkowe, akcyjne lub komandytowe, których przewodniczący obowiązani są do składania rachunków publicznie; druga klasa obejmuje wszystkie inne samoistne przedsiębiorstwa zarobkowe do pierwszej klasy nie należące; do trzeciej klasy należą dochody ze stosunku służbowego.

Podstawę liczebną do wymierzenia podatku zarobkowego I. klasy stanowi czysty dochód z przedsiębiorstwa w roku zeszłym, lub gdyby ten nie dał się wykazać, 5% od kapitału zakładowego. W 2. klasie podatek będzie wymierzony na podstawie oszacowania dokonanego przez powołane do tego celu komisye, w 3. klasie za podstawę do obliczenia podatku służyć będzie płaca pobierana w roku podlegającym opodatkowaniu. Według §. 6. podatek zarobkowy będzie wymierzany na zasadzie stopy procentowej ustanowić się mającej w corocznej ustawie finansowej, a mianowicie: 1) w 1. klasie od całkowitego czystego dochodu, lub gdzie takowy nie da się wykazać, od piątego procentu kapitału zakładowego przedsiębiorstwa; 2) w 2. klasie od oznaczonego przez komisyę prawdopodobnego dochodu rocznego przedsiębiorstwa lub zatrudnienia, ale po strąceniu: a) 10 prc. przy przedsiębiorstwach handlowych i fabrycznych, i b) 20 prc. przy wszystkich innych przedsiębiorstwach; 3) w 3. klasie gdy dochód wynosi do 1000 złr. od $^{1}/_{5}$ części tegoż, gdy dochód wynosi nad 1000 złr. od $^{1}/_{5}$ części pierwszych 1000 złr, $^{2}/_{5}$ drugich, $^{3}/_{5}$ trzecich, $^{4}/_{5}$ czwartych 1000 złr. Jeżeli dochód 3. klasy nie dochodzi 600 złr., pobierać się będzie stałą należytość 1 złr.

Jak donoszono drogą telegraficzną, nazwała „France“ oświadczenie „Nordd. Allg. Ztg.“, że polemikę przeciw hr. Beustowi zaniecha, przymusowym odwrotem; francuzki ten dziennik pisze dalej w następujący sposób: Jeżeliby Austrya miała szczere życzenia pomyślności ze strony Prus, to byłaby pewną swojej sprawy. Jestto jednakże dosyć szczególną rzeczą widzieć, jak dziennik taki, jakim jest „Nordd. Allg. Ztg.“ z dnia jednego na drugi przechodzi względem Austryi od pogróżek i gniewu do pojednania i przyjaźni. Nie powątpiewając bynajmniej o szczerości przekonań dziennika berlińskiego, niepodobna jednakże nieprzypuszczać, że jego występowanie nie wynikło bynajmniej jedynie z tychże przekonań. Hr. Bismark nie poczuł nagle jakiejś szczególniejszej tkliwości dla hr. Beusta. Szczęśliwy i potężny kanclerz północno-niemieckiego związku nie miewa takich nagłych napadów czułości i jeżeli ściska swojego wiedeńskiego kolegę, to musi się to dziać mniejwięcej w ten sposób, jak kiedy w Racina tragiedyi Nero ściska Brytanika Coż się więc stało! — Nadmieniliśmy to już dawniej. Hr. Bismark liczył na Peszt, aby działać na Wiedeń. Zdawało mu się, że w hr. Andrassym znajduje takiego stronnika, jakiego szuka. Jakżeż mógłby się hr. Beust oprzeć takim dwom mężom jak hr. Bismark i hr. Andrassy?! Ale Węgry nie dali się użyć do tego celu. Hr. Andrassy, którego patryotyzm równa się jego wysokiej inteligencyi, nie przyjął przeznaczonej sobie roli, i obaj ci mężowie w których rękach spoczywa kierownictwo monarchii węgiersko-austryackiej, zbliżyli się ku sobie, aby się wzmocnić. Dlatego uważała „Nordd. Allg. Ztg.“ za rzecz stosowną zatrąbić do odwrotu. Chcąc niechcąc przybiera ona wesołą minę. Ale nauka, jaką może zaczerpnąć z tego wypadku, nie będzie straconą.

„Times“ zamieszcza obszerny artykuł pod napisem „armie kontynentu“, w którym mówiąc o siłach zbrojnych różnych państw, tak pisze o Austryi: „Pod względem wojskowym jest Austrya silniejszą niż była dawniej. Wprawdzie duch w armii nie podniósł się jeszcze, ale nie ma też już żadnej Wenecyi do bronienia, a teraźniejsi jenerałowie znają się lepiej na taktyce prowadzenia wojny. Licząc na stopie pokojowej 250.000 ludzi, wynosi armia w ogóle 800.000 żołnierzy. Piechota ma około 600.000 karabinów odtylcowych, przerobionych z dawniejszych karabinów. Nowa broń Werndla będzie sporządzona dopiero w tedy kiedy wielki zakład wynalazcy, wejdzie w ruch. Dawne gładkie żelazne działa 24 funtowe, zostaną przerobione na 36 funtowe odtylcowe, a wybrzeża będą owarowane ciężkiemi działami pozycyjnemi z Anglii skoro tylko potrzebne na ten cel pieniądze będą pozwolone. Oficerowie muszą posiadać wyższe wykształcenie, flota wzrosła i trzeba Austryi pozostawić tylko kilka lat pokoju a rozwinie się ona w silną i liberalną potęgę, której interesa na wschodzie zgadzać się będą najzupełniej z interesami Anglii. Nie będzie ona nigdy myśleć o wojnie zaczepnej, gdyż mogłaby wszystko stracić, a nie miałaby nic do zyskania. Tymczasem brak pieniędzy staje wszędzie na przeszkodzie ministrowi wojny.

Dzienniki angielskie ganią surowo te utrudniania, jakie sprawia pracy konferencyi Grecya przez usuwanie się od obrad posła swojego. Mianowicie „Morning Post“ i „Morning Herald“ uskarzają się na to, że Grecya tak późno z temi trudnościami wystąpiła, które przed zebraniem się konferencyi mogły były być załatwione. Oba dzienniki udowodniają, że w przyzwoleniu ze strony Grecyi na konferencyę, było już zarazem zawarte przyjęcie wszystkich warunków i wyrzucają Grecyi, że stara się jedynie o to, aby sprawę całą odwlekać i przez to zyskiwać na czasie. „Daily Telegraph“ spodziewa się, że pomimo to załatwi się wszystko pomyślnie, opierając swoje nadzieje na tem, że do ukończenia rosyjskiej linii kolei żelaznej jeszcze wiele brakuje, że armia nie jest odpowiednio ubrojona i że Cesarz nie zdradza bynajmniej awanturniczego charakteru. Utrzymuje także „Telegraf“, że Rosya nie ma zamiaru wspierania Greków w zrealizowaniu ich wielkich idei. „Daily News“ rozbierając idee Greków, zwraca ich uwagę na to, że jest to jedną z głównych zasad rosyjskiej polityki nie dozwolić nigdy na to, żeby bramy do morza Czarnego dostały się w ręce takiego mocarstwa, któreby mogło rywalizować z Rosyą. Dla tego to odstępuje Rosya zawsze od wspierania państw naddunajskich, skoro też osiągną pewien stopień niezawisłości. We wszystkich stronach posługuje się Rosya różnemi ludami, żeby Portę osłabiać, ale jak odstąpiła Księstwa Naddunajskie, skoro one stały się niezawisłemi, tak odstąpi także polityków ateńskich w chwili stanowczej. Na ostatek przypominają „Daily News“ słowa, które Cesarz Mikołaj w r 1853 powiedział do Sir Hamiltona Seymour: nigdy nie dozwolę rozwinąć się myśli odbudowania Cesarstwa bizantyńskiego, ani nie zniosę takiego powiększenia Grecyi, któreby z niej utworzyło potężne państwo.“ „Times“ dowodzi w dłuższym artykule, że gdyby prace konferencyi pozostały bez skutku, to najbardziejby tego przyszło żałować Grecyi.

Cesarz Napoleon zagaił d. 13. b. m. sesyę ustawodawczego ciała następującą mową od tronu: „Panowie senatorowie i panowie deputowani! Mowa, którą co roku otwieram sesyę ciała ustawodawczego, jest szczerym wyrazem tych myśli, któremi się kieruję w mojem postępowaniu. Wyłuszczyć narodowi przed wielkiemi ciałami państwa otwarcie postępowanie rządu, jestto obowiązek odpowiedzialnego naczelnika wolnego kraju. Dzieło które wspólnie podjęliśmy, jest trudne! Zaiste bowiem nie można bez trudu utwierdzić rządu na ziemi wstrząśnionej tyloma rewolucyami, rządu, któryby tak był przeniknniony wymaganiami swojego czasu, aby przyjął wszystkie dobrodziejstwa wolności, a tak był zarazem mocny, aby sprostał wszelkim nadużyciom. Obie ustawy uchwalone przez was na ostatniem posiedzeniu, których celem było rozwinięcie zasady wolnej dyskusyi, wywarły dwa przeciwne skutki, których skonstatowanie jest użyteczne. Z jednej strony prasa i publiczne zgromadzenia wywołały w pewnych kołach sztuczną agitacyę i wydobyły na jaw idee i namiętności, o których myślano, że już zgasły; z drugiej strony zaś naród nieczuły na najgwałtowniejsze podjudzania liczył na moją stałość w utrzymaniu porządku; nie stracił on wiary w przyszłość. Szczególniejsze zjawisko! Im bardziej awanturnicze i przewrotne duchy pokój podkopać się starały, tem głębszy właśnie panował spokój. Stosunki handlowe rozwinęły się znowu pomyślnie, publiczne dochody pomnożyły się znacznie, a większość wyborów podała mojemu rządowi nową podporę. Ustawa wojskowa i środki, na które wasz patryotyzm pozwolił, przyczyniły się do utwierdzenia zaufania w kraju i w słusznem poczuciu swojej dumy doznał kraj istotnego zadowolenia w tym dniu, kiedy się dowiedział, że jest w stanie stawić czoło wszystkim ewentualnościom. Zorganizowana doskonale siła zbrojna lądowa i morska jest na stopie pokojowej. Stan obecny armii nie przewyższa stanu armii za rządów dawniejszych. Nasze uzbrojenie jest jednakże udoskonalone, nasze arsenały i magazyny są napełnione, nasza rezerwa jest wyćwiczona, ruchoma gwardya narodowa organizuje się, nasza flota jest przeistoczona, nasze miejsca warowne są w dobrym stanie, a to wszystko przyczynia się do rozwoju naszej potęgi. Ciągły cel moich usiłowań jest osiągnięty. Wojskowe siły Francyi staną w przyszłości na wysokości jej misyi w świecie. W takiej sytuacyi możemy wyrazić jawnie nasze życzenie utrzymania pokoju. Nie jest to słabością, jeżeli się jest gotowym do obrony swojego honoru i niepodległości kraju. Nasze stosunki do mocarstw zagranicznych są jak najprzyjaźniejsze.

Rewolucya która wybuchła za Pireneami nie zmieniła naszych dobrych stosunków z Hiszpanią, a konferencya, która właśnie teraz się odbywa, aby stłumić groźny konflikt na wschodzie, jest aktem, którego ważność należy ocenić. Zbliża się ona ku końcowi obrad swoich i wszyscy pełnomocnicy zgodzili się co do zasad, które mogą sprowadzić zbliżenie pomiędzy Grecyą i Turcyą. Jeżeli więc, czego pewną mam nadzieję, nic nie zamąci powszechnej zgody, to będziemy mogli wprowadzić w życie wiele zamierzonych ulepszeń i będziemy się starali rozwiązać praktyczne kwestye postawione przez komisyę administracyjną. Publiczne roboty mają stosowną dotacyę, drogi wicynalne budują się, nauki wszelkich stopni są w szczęśliwym rozwoju, i dzięki peryodycznemu wzrastaniu dochodów, będziemy mogli zwrócić wkrótce całą naszą uwagę na zmniejszenie ciężarów publicznych. Zbliża się chwila, w której ciało ustawodawcze po raz trzeci od czasu założenia cesarstwa odnowi się przez wybory, i — co było dotąd nieznaną rzeczą — osiągnie każdego czasu prawną granicę swojego mandatu. Tę regularność okresów ustawodawczych zawdzięczamy tej zgodzie, która zawsze pomiędzy nami istniała i temu zaufaniu, które we mnie wzbudza wykonywanie powszechnego prawa głosowania. Masy ludu trwają w swojem zaufaniu i swojej przychylności, a jeżeli szlachetne namiętności mogą je skłonić do powstania, to przeciwnie sofizmata i oszczerstwo poruszają zaledwie ich powierzchnią. Wsparty waszem współdziałaniem i waszą aprobacyą postanowiłem wytrwać na tej drodze, którą sobie wytknąłem, to jest przyjmować każdy rzeczywisty postęp, ale zarazem zasadnicze podstawy konstytucyi, które wotum narodowe zabezpieczyło, poza obrębem wszelkich rozbiorów utrzymać. Dobroć drzewa poznaje się po owocach, które wydaje, jak powiada ewanielia; rzucając okiem w przeszłość, pytamy więc jak jest ten rząd, który Francyę przez lat siedmnaści pokojem i ciągle wzrastającym dobrobytem obdarzał? Zapewnie, że każdy rząd podpada błędom i nie wszystkim jego przedsiębiorstwom sprzyja szczęście, ale co stanowi moją siłę, to to, że naród wie, iż ja od lat dwudziestu nie miałem żadnej mysli, nie uczyniłem żadnego kroku, którego pobudką nie byłyby interesa i wielkość Francyi. Wie naród także, że ja sam pierwszy zażądałem ścisłej kontroli dla kierownictwa sprawami, i że w tym celu rozszerzyłem prawa zgromadzeń obradujących, a to w tem przekonaniu, że prawdziwą podporą każdego rządu, jest niezależność i patryotyzm wielkich ciał państwowych. Sesya ta nowe dołączy zasługi do tych, któreście już oddali krajowi. Wkrótce zwołany zostanie naród do czynności wyborczych i usankcyonuje politykę, której się trzymaliśmy, oświadczy on na nowo wyborami, że nie chce rewolucyi, lecz że pragnie, żeby losy Francyi opierały się na ścisłym związku władzy państwa i wolności.

Dzienniki włoskie donoszą o podróży króla Wiktora Emanuela z Florencyi do Genuy, o pomyślnym stanie zdrowia księżny Aosta, która powiła niedawno syna, i o ceremonii chrztu nowonarodzonego księcia. Odbył się chrzest w Genui. Rodzicami chrzestnemi byli książe Carignan i księżna Klotylda Napoleonowa, która zastępywała markiza Adorno. Nowonarodzony książe otrzymał tytuł duca di Puglia i imiona chrzestne Emanuel, Filibert, Wiktor, Eugeniusz, Albert, Genua, Józef, Maria.

Kronika.

(Posiedzenie rady miejskiej) odbędzie się dziś o godzinie 6tej wieczorem w sali ratuszowej. Na porządku dziennym: 1) Wnioski sekcyi V. względem rozpisania nowych wyborów do Rady miejskiej. Sprawozdawca radny ks. Formanios. 2) Podanie Towarzystwa pedagogicznego o uwolnienie od opłaty kosztów oświetlenia sali ratuszowej podczas wykładów. Sprawozd. radny p. Dr. Czemeryński. 3) Sprawunek dwóch wozów osobowych dla straży ogniowej. Sprawozd. radny p. Turasiewicz Romuald. 4) Wypłata należytości za dokonane pomostowanie Pełtwi. Sprawozd. radny p. Slaski. 5) Wnioski sekcyi IV. względem sprawienia odzieży i bielizny dla aresztantów m. Sprawozd. radny p. Turasiewicz Romuald. 6) Oblikwidacya z byłym dzierzawcą propinacyjnego wyszynku w Malechowie i wydzierzawienie tegoż wyszynku. 7) Wnioski sekcyi II. względem wybudowania karczmy w Kulparwie i stajni w Wulce kapitańskiej. Sprawozd. radny p. Jasiński. 8) Wnioski sekcyi V. względem założenia szkoły w Biłohorszczy i odbudowania szkoły w Malechowie. Sprawozd. radny ks. Formanios. 9) Prośba Józefa Ostrowskiego (stolarza) o nadanie prawa miejskiego. Sprawozd. radny p. Patraszewski. 10) Podanie zakładu sierót Śej Heleny o subwencyę w drzewie opałowem. Sprawozd. radny p. Adamski. 11) Zabezpieczenie dostawy swiec łojowych dla potrzeb gminnych. Sprawozd. radny p. Slaski. 12) Extabulacya praw miej. z realności pod Nr. 141 i 583³/₄. Sprawozd. radny p. Dr. Czemeryński.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Ceny targowe w miesiącu grudniu:

	Miejsce targu:									
	Tłumacz		Tyśmienica		Bohorodczany		Uście zielone		Sołotwina	
	zr.	c.	zr.	c.	zr.	c.	zr.	c.	zr.	c.
	walutą austryacką									
Mec pszenicy	3	50	3	50	3	50	3	25	4	.
„ żyta	2	50	2	50	2	60	2	75	3	.
„ jęczmienia	2	.	2	25	2	20	2	.	2	.
„ owsa	1	44	1	20	1	35	1	20	1	30
„ hreczki	.	.	2	25	2	.	1	50	.	.
„ kukurudzy	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ ziemniaków	.	76	.	50	.	70	.	70	.	50
Grochu	2	.	2	.	.	.	2	.	3	.
Cetnar siana	1	26	1	.	1	40	1	.	.	60
Sąg drzewa twardego	5	.	3	.	5	50	5	50	1	60
„ „ miękkiego	4	50	2	.	3	40	2	25	1	20
Funt mięsa wołowego	.	14	.	12	.	14	.	12	.	14
Miara wina	2	.	.	.	2	50	.	.	1	.
„ piwa	.	20	.	21	.	16	.	15	.	16
Wyrobnik z wiktem	.	20	.	15	.	20	.	12	.	30
„ bez wiktu	.	30	.	30	.	40	.	25	.	60

Ostatnia poczta.

Paryż, 19. stycznia. Z kompetentnej strony zapewniają, że gdy pełnomocnicy wszystkich mocarstw protokół konferencyi podpiszą, konferencya wyszle sekretarza z poleceniem zawiadomienia rządu greckiego.

Na dzisiejszem posiedzeniu ciała prawodawczego prezydujący miał krótką przemowę treści niepolitycznej. Następnie zawiadomiono izbę o wniesionych przedłożeniach rządowych dotyczących kredytów dodatkowych na r. 1868 i 1869 i budżetu na rok 1870.

Madryt, 19go stycznia. Oddano tutaj ogółem 54.157 głosów. Sagasta, ostatni na monarchicznej liście wyborczej otrzymał 29.430 głosów, Figuera, pierwszy na liście republikańskiej 14.969.

Konstantynopol, 19. stycznia. „Levant Herald" potwierdza, że Porta przyjęła wyrok konferencyi. Stan rzeczy w Syrze nie uległ żadnej zmianie.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 20. stycznia.

Hotel George: PP.: Hr. Rozwadowski W., z Wiednia. — Łączyński Iz. i Stan, z Batiatycz. — Viener J. c. k. porucz., z Wiednia.

Hotel europejski: Zambo A., pens. radca kraj., z Czerniowiec. — Asslan M., z Chlebic. — Deboli A, z Belzca.

Hotel Langa: Hyra G., c. k. podporucz., z Czech. — Ornstein W., adw., z Brodów.

Hotel angielski: Hr. Golejewski A., z Harasymowa. — Kamiński Ig., adw., z Stanisławowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 20. stycznia.

PP.: Kube Lud, c. k. radca nam., do Krakowa. — Br. Korff E., c. k. rotm., do Gródka. — Mönch S, c. r. pułk, do Chotina. — Hr. Bobrowski K., do Rychliniec. — Ciehocki J, do Piwody. — Homolacs E, do Zakopanego. — Hulimka A., do Leszczkowa. — Jasiński M., do Zabłociec. — Korowicki A., na Podole. — Łodyński H, do Milatyna. — Łucki A., do Sarn. — Maurocordato A., do Moldawy. — Nikorowicz P., do Hostowa. — Skrzyński W, do Bochni. — Coppieters de Tergonde Fr., do Łodzina. — Coppieters de Tergonde, do Ulncza. — Zawadzki E, do Przemyśla.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 20. stycznia 1869.

Pora	Barometr w mierze par. sprow. do 0° Reau	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	332.02	—12 6	83.	Z. b. sł.	1
2. god. po poł.	330.09	— 9.0	71.	Z. „	4
10. god. wiecz.	329.68	—10 5	92.	Z. mi.	9

TEATR.

Dziś: (przed. niem.) **„Hernani"**, drama liryczne w 4 oddziałach. Trzeci występ p. Zygmunta Kosel z Drezna.

Jutro: (przed. pol.) **„Przeszłość kobiety"**, komedya w 4 aktach z francuskiego.

Odpowiedzialny redaktor **Adolf Rudyński**.

Kurs giełdy Lwowskiej.

Effekta	Uskuteczn. sprzedaże		Kurs przeciętny		Kurs ostatni płacą		żądają	
	Złote austryackie							
Dnia 20. stycznia.								
Akc. gal. kol. ż. K. L.	—	—	—	—	213	50	214	50
Akc. kol. lw.-czer.	—	—	—	—	175	50	176	50
„ banku hip. galic.	—	—	—	—	75	75	77	—
„ pap. czerl. po 200 zlr. w. a.	—	—	—	—	—	—	—	—
Kolej Lw.-Cz. Jassy	—	—	—	—	—	—	—	—
Listy z. T. kr. gal. w m. k.	—	—	—	—	81	90	82	30
Listy z. T. kr. gal. w w. a.	—	—	—	—	78	—	78	40
Banku hip. gal.	88	10	88	10	88	—	88	40
Oblig. ind. gal.	—	—	—	—	68	55	69	—
detto W. X. Krak.	—	—	—	—	—	—	—	—
detto Księst. Buk.	—	—	—	—	—	—	—	—
Poż. gl. r. 1866 po 7%	—	—	—	—	100	75	101	75
Pier. k. g. k. L. I. Em.	—	—	—	—	—	—	—	—
detto dtto dtto II. „	—	—	—	—	—	—	—	—
detto dtto Lw.-Cz. I. Em.	—	—	—	—	—	—	—	—
detto dtto II. „	—	—	—	—	—	—	—	—
Dukat holenderski	—	—	—	—	5	57	5	65
Dukat cesarski	—	—	—	—	5	65	5	71
Napoleondor	—	—	—	—	9	60	9	70
Pół imperyał rosyjski	—	—	—	—	9	69	9	82
Rubel srebrny rosyjski	—	—	—	—	1	83	1	88
Rubel papier. rosyjski	—	—	—	—	1	63	1	64
Bank. pol. za 100 zł. pol.	—	—	—	—	—	—	—	—
Talar pruski srebrny	—	—	—	—	—	—	—	—
Pruskie bilety kasowe	—	—	—	—	1	77½	1	78½
Srebro	—	—	—	—	118	—	119	—

(oprócz kuponu bieżącego — przy pozycjach od Akc. kol. lw.-czer. do detto dtto II.)

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 18 stycznia 1869.

1. Dług publiczny.

A. Państwa.

	pien.	towar.
(Za 100 zł.)		
Z pożyczki narod. z procentami od stycznia do lipca po 5%	65 50	65 60
od kwietnia do października po 5%	—.—	—.—
Pożyczka w srebrze 1864 (funt. szt.) zwrotna w 35 latach po 5%	71 —	71 50
Pożyczka w srebrze z 1865 (franki) zwrotna w 37 latach po 5%	74 50	75.—
Metaliki po 4½%	54 40	54 80
Przez. do wyl. z r. 1839 całe losy	183 75	184 25
Przez. do wyl. z r. 1839 piąta część losów	183 50	184 —
Przez. do wyl. z r. 1854	84 50	85.—
Przez. do wyl. z r. 1860 po 500 zł.	93.60	93 80
Przez. do wyl. z r. 1860 po 100 zł.	98 —	98 50
Pożyczka z r. 1864 (z premią) po 100 zlr.	113.40	113 60
Renty Como po 42 lir. aust.	21 50	22.—

B. Krajów koronnych.

Obligacye indemn. po 5% za 100 zlr.

	pien.	towar.
Niższej Austryi	88 25	88.75
Czech	91.75	92.50
Węgier	78 25	78 75
Galicyi	68 50	69.—
Siedmiogrodu	73 75	74 25
Bukowiny	68 50	69.—
Galic. pożyczki głod. z r. 1866 po 7%	100 50	100.75

2. Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego	688.—	690.—
Inst. kred. dla handlu po 200 zł. w. a.	253 50	253 70
Niż.-austr. tow. eskomt. po 500 zł.	700. —	705.—
Banku anglo-austryackiego na 200 zlr. (20 ft. ster.) z wpłatą 30%	218.—	218 50
Półn. kol. po 1000 zł. m. k.	2008.—	2012.—
Tow. kolei żel. państwa po 200 zł. m. k. czyli 500 fr.	308.40	308.60
Połud. kolei państ., po 200 zł. w. a. czyli 500 fr.	211 80	212 —
Kol. Ces. Elżbiety po 200 zł. mon. konw.	173 —	173 50
Kol. Kar. Lud. po 200 zł. mon. konw.	212 50	212.75
Lwowsko-czerniow. kolej po 200 zł. w. a. w srebrze (20 f. s.)	175.50	176 —
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	574. —	575.—
Galic. banku hyp. po 200 zlr. wpłata 40%	—.—	—.—

3. Listy zastawne.

	pien.	towar.
(za 100 zł.)		
Banku narod. przezn. do losowania po 5% w w. a.	94.—	94 25
Gal. Tow. kred. w w. a. po 4%	76 75	77.50
Galic. banku hyp. po 6%	87.75	88.25
Węgier. Towar. ziemskie. po 5½%	92 50	93.—
detto (renta) po 6%	—.—	—.—
Pow. austr. towarz. kr. ziem. przez. do losow. po 5% w sr.	107.—	107.50

4. Obligacye z prawem pierwszeństwa.

	pien.	towar.
Kol. półn. po 100 zlr. m. k.	92 75	93.—
Kol. półn. po 100 zł. w. a.	90.—	90 50
Kolej galic. Karola Ludwika po 300 zlr. w. a. (w srebrze) po 5% za 100 zlr	97.25	97.50

5. Losy.

(za sztukę.)		
Inst. kred. dla handlu po 100 zł. w. a.	157.75	158.—
Tow. żeg. par. na Dunaju po 100 zł. m. k.	94.—	94.50
Poż. Tryc. po 100 zł. m. k.	118.—	120.—
„ „ po 50 zł. w. a.	56.—	57.—
Pożyczka miasta Budy po 40 zł. w. a.	33.50	34 50
Esterhazego po 40 zł. m. k.	—.—	—.—
Salma „ 40 „ „	40.—	41 —
Palffego „ 40 „ „	33.—	33.50
Clarego „ 40 „ „	38.—	39 —
St. Genois „ 40 „ „	35.—	36 50
Windischgrätza 20 „ „	20.—	21 —
Waldsteina 20 „ „	22.—	23.—
Keglevicha „ 10 „ „	14.50	15.50
Fundacya szpit. Arcyksięcia Rudolfa	14.75	15 —

Weksle.

(Na 3 miesiące.)

Amsterdam za 100 zł. hol.	101 —	101. —
Augsburg za 100 zł. w. p. n.	100.80	101. —
Berlin za 100 tal.	—.—	—.—
Frankfurt za 100 zł. w. p. n.	101. —	101.20
Hamburg za 100 M. B.	88 85	89.—
Łondyn za 10 ft. szt.	120 75	120.85
Paryż za 100 fr.	47 90	48 —

Kurs złota.

Dukaty ces. men.	—.—	—.—
detto pełnej wagi	5 70	5.72
Korona	—.—	—.—
20frankówka	9.62½	9.63½
Rosyjski imperyał	—.—	—.—
Talar związkowy	—.—	—.—
Srebro	118 25	118.75

Telegrafowany kurs wiedeński.

Dnia 20. stycznia.	zlr.	kr
Jednolity dług państwa w banknotach	61	10
„ „ z procentami z maja i listopada	61	10
„ „ w srebrze	66	—
Losy z 1860 roku	93	60
Akcye banku wiedeńskiego	680	—
„ „ kredytowego	257	20
Londyn, 10 funtów szterlingów	120	40
Srebro	118	25
„ towarem	—	—
Dukat pojedyńczy	5	69

DZIENNIK URZĘDOWY.

(128) **Kundmachung.** (2)

Nr. 56258 ex 1868. Zur Wiederbesetzung der Tabak-Großtrafik in Kossów, Kołomeaer Finanzbezirkes, mit welcher auch der Verschleiß der Stempelmarken verbunden ist, wird die Concurrenz mittelst Ueberreichung schriftlicher Offerten ausgeschrieben.

Diese Offerten sind unter Anschluß des Vadiums von 50 Gulden öst. Währ., dann des Großjährigkeits-, Sitten- und Vermögens-Zeugnißes bis einschließlich 11ten Februar 1869 zwei Uhr Nachmittags bei der k. k. Finanz-Bezirks-Direction in Kołomea zu überreichen.

Der Verkehr der Großtrafik betrug im Jahre 1867:

an Tabak	5407 fl.	8 kr.
an Stempeln	5679 „	80 „
Zusammen	11086 fl.	88 kr.

östert. Währ.

Die näheren Licitations-Bedingungen, so wie auch der Erträgniß-Ausweis können bei der k. k. Finanz-Bezirks-Direction in Kołomea und bei dieser k. k. Finanz-Landes-Direction eingesehen werden.

Von der k. k. Finanz-Landes-Direction.

Lemberg, den 8. Jänner 1869.

Obwieszczenie.

L. 56258 ex 1868. W celu obsadzenia głównej trafiki tytuniu połączonej ze sprzedażą marek stemplowych w Kosowie w okręgu c. k. skarbowej dyrekcyi obwodowej w Kołomyi, rozpisuje się konkurencya przez pisemne oferty.

Te oferty zaopatrzone kwotą 50 zł. w. a. jako wadyum, tudzież w poświadczenia pełnoletności, moralności i stosunków majątkowych mają być podane włącznie do 11. lutego 1869 godziny drugiej po południu do c. k. dyrekcyi obwodowej dochodów skarbowych w Kołomyi.

Obrót tej trafiki wynosił w roku 1867, mianowicie:

w tytuniach	5407 zł.	8 kr.
w markach stemplowych	5679 „	80 „
Razem	11086 zł.	88 kr.

wal. austr.

Bliższe warunki licytacyjne jako też wykaz dochodu, przejrzane być mogą w c. k. dyrekcyi obwodowej dochodów skarbowych w Kołomyi, tudzież w tutejszej c. k. dyrekcyi krajowej skarbu.

Od c. k. dyrekcyi krajowej dochodów skarbowych.

Lwów, dnia 8. stycznia 1868.

(142) **Kundmachung.** (1)

Nr. 246. In Grybów ist eine Telegrafen-Station mit beschränktem Tagdienste für den allgemeinen Verkehr eröffnet werden.

Vom k. k. Telegrafen-Inspectorate.

Lemberg, am 19. Jänner 1869.

(129)

Kundmachung.

Nr. 402-37. Nach Artikel I. des mittelst Reichsgesetzbl. Nr. 157 ex 1868 kundgemachten Gesetzes vom 23. December 1868 sind die bestehenden directen und undirecten Steuern und Abgaben sammt Zuschlägen nach Maßgabe der gegenwärtig bestehenden Besteuerungsgesetze, und zwar:

Die Zuschläge in der durch das Gesetz vom 26. Juni 1868 (R. Ges. Bl. Nr. 72.) bestimmten Höhe in der Zeit vom 1ten Jänner bis Ende März 1869 fort zu erheben. Es hat jedoch das im Art. I. des Gesetzes vom 26. Juni 1868 (Reichsgesetzblat Nr. 72) für die Erwerbsteuerpflichtigen der beiden unterster Classen festgesetzte geringere Ausmaß des außerordentlichen erhöheten Zuschlages von nur drei Zehntel der ordentlichen Gebühr auch auf alle Steuerpflichtigen Anwendung zu finden, deren Gesammtsteuerschuldigkeit an der Erwerb- und Einkommensteuer der I. Classe oder an der Einkommensteuer der II. Classe im Ordinarium den Betrag von 30 fl. öst. W. nicht übersteigt.

Diesemnach haben die der Erwerb- und Einkommensteuer I. Classe überhaupt unterliegenden Steuerpflichtigen, dann die der Einkommensteuer II. Classe unterworfenen Steuerträger, wie Beamte, Aerzte ꝛc. in jedem Falle, wenn deren Gesammtschuldigkeit an der Erwerb- und Einkommensteuer I. Classe, beziehungsweise an der Einkommensteuer II. Classe fürs ganze Jahr 1869 im Ordinarium den Betrag von 30 fl. öst. W. nicht übersteigt, außer den unverändert bleibenden früheren Staatszuschlägen von $^2/_5$ oder $^4/_{10}$ des Ordinariums als außerordentliche Erhöhung dieses Staatszuschlages nur $^3/_{10}$ also im Ganzen an Staatszuschlägen $^7/_{10}$ des Ordinariums zu entrichten.

Das den Gewerbsunternehmern gesetzlich eingeräumte Recht, die Einkommensteuer, welche auf die bei ihnen angelegten Capitalien entfällt, von den Zinsen dieser Capitalien in Abzug zu bringen, hat auch von dem erhöheten Zuschlage zur Einkommensteuer zu gelten.

Zu Folge des, die Ausführung des bezogenen Gesetzes bezweckenden hohen Finanz-Ministerial-Erlaßes vom 26. December 1868 Z. 41460 sind die directen Steuern sammt Zuschlägen in dem obigen Ausmaße für das ganze Jahr 1869 zu bemessen, und bei den Steuerämtern vorzuschreiben, den Gemeinden und Steuerpflichtigen aber bis auf weitere Weisung nur die hievon in den Monaten Jänner, Februar und März 1869 fällig werdende Schuldigkeit, in den Steuervorschreibungstabellen, Zahlunsaufträgen, Repartitionsextracten und Steuerbücheln bekannt zu geben und von denselben einzuheben.

Dagegen ist die Erwerbsteuer, da dieselbe in halbjährigen am 1. Jänner und 1. Juli eines jeden Jahres fälligen Raten vorhinein entrichtet werden muß, in der für die I. Jahreshälfte 1869 am 1. Jänner 1869 fälligen Erwerbsteuerquote sammt den von dieser Quote entfallenden gesetzlichen Staatszuschlägen von den erwerbsteuerpflichtigen Partheien einzuheben.

In Absicht auf Verfassung und Ueberreichung der Bekenntnisse über das Einkommen und der Anzeigen über die stehenden Bezüge, dann auf die Bemessung und Entrichtung der Einkommensteuer für das Jahr 1869 werden nachstehenden Anordnungen zur allgemeinen Kenntniß gebracht.

1. Die Bekenntnisse und Anzeigen behufs der Bemessung der Einkommensteuer für das Jahr 1869 sind in der bisherigen mit der Vollzugsvorschrift vom 11. Jänner 1850 vorgezeichneten Form auszufertigen und bis 31. Jänner 1869 zu überreichen.

2. Den Bekenntnissen des Einkommen der I. Classe, so wie des in nicht stehenden Bezügen bestehenden Einkommens der II. Classe haben die Einnahmen und Ausgaben der Sonnenjahre 1866, 1867 und 1868 zur Ermittlung des pro 1869 steuerbaren reinen Durchschnitts-Erträgnisses zu Grunde zu liegen.

3. Die Anordnungen der §§. 21 und 22 des A. h. Patentes vom 29. October 1849 finden auf die vorstehenden Bezügen der II. Classe in dem Solarjahre 1869 fälligen Beträge Anwendung.

4. Die Zinsen und Renten der III. Classe, welche der Einbekennung von Seite der Bezugsberechtigten unterliegen, sind nach dem Stande des Vermögens und Einkommens vom 31. December 1868 einzubekennen.

5. Die Besitzer von Gebäuden, welche rücksichtlich derselben im Ganzen oder theilweise die zeitliche Befreiung von der Hauszinssteuer genießen, haben an Einkommensteuer für die Zeit vom 1. Jänner bis Ende December 1869 fünf Percent von ihrem aus diesen steuerfreien Objecten erzielten reinen Jahreseinkommen, d. i. von jenem Betrage zu entrichten, welcher von dem ganzjährigen Zins-Bruttoertrage nach Abzug der auf Erhaltung der Gebäude gesetzlich zugestandenen Percente, und bei ganz steuerfreien Gebäuden auch der erwieslich im Jahre 1869 fälligen Zinsen von dem auf den steuerfreien Objecte versicherten Capitalien erübrigt.

Von der nach §. 4 dieser Anordnung für das Jahr 1869 zu bemessende Einkommensteuer sind selbstverständlich keine Staats- und sonstigen Zuschläge zu bemessen und einzuheben.

6. Der Artikel III. des Gesetzes vom 26. Juni 1868 (Reichsgesetzblatt Nr. 72) findet auch auf das Jahr 1869 volle Anwendung.

Sollten diese Bestimmungen in Folge höheren Weisungen etwa später eine Aenderung zu erleiden haben, so wird letztere nachträglich bekannt gegeben werden.

Von der k. k. Finanz-Landes-Direkzion.

Lemberg, am 2. Jänner 1869.

Obwieszczenie. (3)

Nr. 402-37. Według art. I. ogłoszonej w Dzienniku ustaw państwa Nr. 157 z r. 1868 ustawy z dnia 23. grudnia 1868 istniejące podatki i opłaty bezpośrednie i pośrednie wraz z dodatkami mają być pobierane w czasie od 1. stycznia do końca marca 1869 na zasadzie istniejących obecnie ustaw o podatkach, a mianowicie:

dodatki w wysokości ustanowionej ustawą z dnia 26. czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 72). Ustanowiony jednak w art. 1. ustawy z dnia 26. czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 72.) dla obowiązanych do podatku zarobkowego z obu najniższych klas mniejszy wymiar nadzwyczajnego podwyższonego dodatku, wynoszący tylko trzy dziesiąte części zwyczajnej należytości, ma być zastosowany do wszystkich do opłaty podatku obowiązanych, których całkowita należytość podatkowa, to jest podatek zarobkowy i dochodowy I. klasy, lub podatek dochodowy II. klasy w ordynaryum nie przewyższa kwoty 30 złr.

Stosownie do tego obowiązani do podatku zarobkowego i dochodowego I. klasy w ogólności, tudzież podlegający opłacie podatku dochodowego II. klasy, jak urzednicy, lekarze itd. w każdym razie, jeżeli całkowita od nich przypadająca należytość podatkowa z tytułu podatku zarobkowego i dochodowego I. klasy, a względnie podatku dochodowego II. klasy za cały rok 1869 w ordynaryum nie przewyższa kwoty 30 złr. w. a., mają uiścić prócz pozostających bez zmiany dawnych dodatków do podatków państwowych w wysokości $^2/_5$ czyli $^4/_{10}$ podatków zwyczajnych, jako nadzwyczajne podwyższenie tego dodatku do podatków państwa tylko $^3/_{10}$, a więc ogółem z tytułu dodatków do podatków państwa $^7/_{10}$ podatków zwyczajnych.

Przysłużające przedsiębiorcom przemysłowym prawo do odciągania podatku dochodowego, przypadającego od kapitałów u nich ulokowanych, od procentów od tychże kapitałów, rozciąga się także na podwyższony dodatek do podatku dochodowego.

Stosownie do wydanego celem wykonania powołanej ustawy, rozporządzenia wys. ministerstwa skarbu z dnia 26. grudnia 1868 L. 41460 podatki bezpośrednie wraz z dodatkami będą w powyższym stosunku za cały rok 1869 wymierzone i w urzędach podatkowych zapisane, gminom zaś i obowiązanym do opłaty podatku aż do dalszego rozporządzenia tylko należytość przypadająca z tego za miesiące styczeń, luty i marzec 1869 w tabelach do zapisu podatku, poleceniach zapłaty, extraktach, repartycyi i książeczkach podatkowych wymieniona i od tychże ściągnięta.

Natomiast podatek zarobkowy, ponieważ tenże musi być uiszczany z góry w ratach półrocznych dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku, ma być w kwocie przypadającej za pierwszą połowę roku 1869 dnia 1. stycznia 1869 ściągnięte od stron do opłaty podatku zarobkowego obowiązanych wraz z przypadającemi od tej kwoty prawnie przepisanemi dodatkami państwowemi.

Co się tyczy sporządzania i podawania fasyi co do dochodów i wykazywania się co do pobieranych stałych pensyi, jako też względem wymiaru i uiszczania podatku dochodowego za rok 1869 podają się do powszechnej wiadomości następujące rozporządzenia:

1. Fasye i wykazy celem wymiaru podatku dochodowego za rok 1869 mają być sporządzane w dotychczasowej formie przepisanej instrukcyą z dnia 11. stycznia 1850 i podane do dnia 31. stycznia 1869.

2. Przy fasyonowaniu dochodów I. klasy, tudzież dochodu II. klasy, który pochodzi nie ze stałych pensyi, dochody i wydatki lat słonecznych 1866, 1867 i 1868 mają służyć za podstawę do wypośrodkowania przeciętnego czystego dochodu podległego opodatkowaniu za rok 1869.

3. Rozporządzenia §§. 21. i 22. najwyższego patentu z dnia 29. października 1849 będą zastosowane do kwot pochodzących ze stałych pensyi II. klasy przypadających w roku słonecznym 1869.

4. Procenta i renty III. klasy, które podlegają fasyonowaniu ze strony uprawnionych do ich pobierania, mają być fasyonowane według stanu majątku i dochodów z dnia 31. grudnia 1868.

5. Właściciele budynków, które co się tyczy tychże używają całkowicie lub częściowo czasowego uwolnienia od podatku domowo-czynszowego, mają na podatek dochodowy za czas od dnia 1. stycznia do końca grudnia 1869 uiścić piąty procent od czystego dochodu rocznego z tychże budynków wolnych od podatku, to jest od tej kwoty, która pozostanie z całorocznego dochodu z czynszów brutto po strąceniu procentów prawnie przyzwolonych na utrzymanie budynków, a przy budynkach całkiem wolnych od podatku, po strąceniu także przypadających według udowodnienia w roku 1869 procentów od kapitałów zabezpieczonych na budynku wolnym od podatku.

Od podatku dochodowego na rok 1869 wymierzyć się mającego według §. 4. tego rozporządzenia nie mogą być, jak się samo przez się rozumie, wymierzane i pobierane żadne dodatki państwowe lub inne.

6. Artykuł III. ustawy z dnia 26. czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 72.) ma być w zupełności zastosowany także w roku 1869.

Gdyby te postanowienia w skutek wyższych poleceń miały później doznać jakowej zmiany, natenczas zmiana ta będzie dodatkowo podana do wiadomości.

Z c. k. krajowej dyrekcyi skarbu.

Lwów, dnia 2. stycznia 1869.

---

(137) **Edykt.** (2)

Nr. 37732. Ces. król. sąd krajowy we Lwowie niniejszem do publicznej wiadomości podaje, iż dnia 22. lutego 1869 r. o godzinie 10tej przed południem odbędzie się w sądzie tutejszym w drodze relicytacyi publiczna sprzedaż realności we Lwowie pod L. $47^2/_4$ położonej, pierwej do masy rozbiorowej Antoniego i Teresy małżonków Dziabdzińskich należącej, obecnie zaś Jakóba Stökla własnej.

Wadyum w kwocie 2000 złr. w gotówce, w książeczkach kasy oszczędności, w asygnatach banku angielskiego lub zakładu kredytowego przed licytacyą złożone być powinno.

Cena szacunkowa realności sprzedać się mającej wynosi 9215 złr. w. a., cena wywołania zaś 4000 złr. w. a., poniżej której realność pod L. $47^2/_4$ sprzedaną nie będzie.

Zupełna osnowa warunków licytacyi, akt oszacowania i wyciąg tabularny w registraturze tusądowej przejrzane być mogą.

Z c. k. sądu krajowego.

Lwów, dnia 19. września 1868.

(136) **Obwieszczenie.** (2)

Nr. 1. Ponieważ licytacya dzierżawy myta drogowego i mostowego na stacyach drogi krajowej Przemysko-Sanockiej w Przemyślu i Olszanach na dniu 3. i 22. grudnia 1868 L. 1098 i 1164 rozpisana skutku nie odniosła, przeto rozpisuje się ponowną licytacyę na dzierżawę myta tego pod warunkami na dniu 3. grudnia 1868 L. 1098 (Nr. Gaz. 284) ogłoszonemi z tem, iż oferty pisemne należy wnieść do dnia 28. stycznia 1869 godz. 2. z południa, zaś licytacya ustna odbywać się będzie w urzędzie tutejszym na dniu 29. stycznia 1869 o godz. 9tej rano do 2giej z południa.

Od Wydziału powiatowego.

Przemyśl, dnia 12. stycznia 1869.

(134) **Edykt.** (1)

Nro. 4750. C. k. sąd powiatowy w Brzeżanach, czyni niniejszem wiadomo, iż ponowna publiczna sprzedaż realności w Brzeżanach na przedmieściu Miasteczko pod Nr. 141 położonej p. Babetty Aniołowicz na mocy nakazu płatniczego z dnia 24. listopada 1862 do l. 43179 c. k. sądu krajowego we Lwowie, na zaspokojenie sumy 2100 złr. w. a. z 5% odsetkami od 28. września 1858 bieżącemi, względnie zaś na zaspokojenie połowy tej sumy w kwocie 1050 złr. w. a. z 5% odsetkami i kosztami egzekucyi, na żądanie p. Franciszki Szamotowej uchwałą c. k. sądu krajowego Lwowskiego pod dniem 2. czerwca 1868 do l. 19363 dozwolona w tutejszym sądzie w dwóch terminach, a to dnia 22. lutego i 24. marca 1869, każdą razą o godzinie 10. przed południem pod następującemi warunkami się odbędzie:

1) Cenę wywołania ustanawia się kwota 3700 złr. w. a. jako podług aktu szacunkowego wykazana wartość tej realności.

Przy pierwszym terminie rzeczona realność poniżej ceny szacunkowej niezostanie sprzedaną, zaś przy drugim terminie ta realność nawet niżej ceny szacunkowej, za jaką kolwiek bądź cenę sprzedaną zostanie.

2) Każdy kupienia chęć mający obowiązanym będzie dziesiątą część ceny szacunkowej w równej kwocie 370 złr. w. a. jako wadyum do rąk komisyi licytacyjnej, bądź w gotówce, bądź w obligacyach idemnizacyjnych galicyjskich z kuponami lub też w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego z kuponami wedle ostatniego kursu w "Gazecie Lwowskiej" notowanego złożyć, jednak nie wyżej wartości nominalnej lub papierów.

Po ukończeniu licytacyi zostanie wadium przez komisyę licytacyjną licytantom zwrócone, wadium kupiciela zaś zatrzymane, w cenę kupna wliczone i do depozytu sądowego wzięte.

Inne warunki jako też akt oszacowania i wyciąg tabularny mogą być w tutejszej registraturze przejrzane.

Z c. k. sądu powiatowego.

Brzeżany, dnia 17. grudnia 1868.

Gesetz vom 5. December 1868,

womit für die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder die Art und Weise der Erfüllung der Wehrpflicht geregelt wird.

(Reichsgesetzblatt, Stück LXVI. Nr. 151. ausgegeben am 8. December 1868.

Mit Zustimmung der beiden Häuser des Reichsrathes finde ich zu verordnen, wie folgt:

Artikel I. Die Art und Weise der Erfüllung der Wehrpflicht wird durch das nachfolgende Gesetz bestimmt.

Artikel II. Gegenwärtiges Gesetz tritt mit dem Tage seiner Kundmachung in Wirksamkeit und hat auch mit allen in den §§. 21 bis inclusive 29 enthaltenen Begünstigungen auf die gegenwärtig im stehenden Heere und in der Kriegsmarine Dienenden, jedoch mit der Beschränkung Anwendung, daß in Anbetracht der Schwierigkeiten, des Ueberganges bei einigen Waffengattungen, die Uebersetzung der 1865 und 1866 Assentirten in die Reserve, dort wo es der Reichs-Kriegsminister im Einverständnisse mit Landesvertheidigungs-Minister für unbedingt nothwendig erachtet, erst im Jahre 1870 stattzufinden hat, wogegen dieselben während ihrer Reserveverpflichtung von jeder Waffenübung losgezählt werden.

Artikel III. Die für die Stadt Triest und deren Territorium in Beziehung auf die Erfüllung der Wehrpflicht bestehenden Ausnahmen und Begünstigungen werden hiermit aufgehoben.

Die bisher vom Militärdienste gänzlich befreit gewesenen Wehrpflichtigen des ehemaligen Kreises Cattaro und des Festlandes des ehemaligen Kreises von Ragusa im Königreiche Dalmatien haben der Wehrpflicht nur in der Landwehr zu genügen.

Ueber die Organisirung und Verwendung der in Tirol und Vorarlberg in Gemäßheit des gegenwärtigen Gesetzes wehrpflichtigen Mannschaft, welche zur Ergänzung des Jägerregiments nicht benöthigt wird, so wie über die Erfüllung der Wehrpflicht in der Landwehr daselbst werden die näheren Bestimmungen im Wege der Landesgesetzgebung erfolgen.

Artikel IV. Diejenigen Personen, für welche vor der Wirksamkeit dieses Gesetzes in Gemäßheit der Verordnung vom 21. Februar 1865 die Befreiungstaxe erlegt und angenommen wurde, bleiben von jedem Militärdienste ganz und für immer enthoben.

Artikel V. Bei drohender Kriegsgefahr, wenn der vorgeschriebene Kriegsstand des stehenden Heeres und der Kriegsmarine nicht vollzählig wäre, können alle Jene, welche nach den bisherigen Heeresergänzungs-Gesetzen dienstpflichtig waren und ihrer Stellungspflicht zwar nachgekommen sind, jedoch in das Heer (Kriegsmarine) nicht eingereiht wurden und das 32 Lebensjahr noch nicht vollendet haben, nach Maßgabe ihres Alters für die Dauer des Kieges zum Reserve oder Landwehrdienste herangezogen werden.

Artikel VI. Vom Tage der Wirksamkeit dieses Gesetzes an darf die Strafe der körperlichen Züchtigung und die Kettenstrafe im Heere, in der Kriegsmarine und der Landwehr nicht mehr zur Anwendung gebracht werden.

Artikel VII. Bezüglich der nach dem gegenwärtigen Gesetze zu verhängenden Strafen steht das Verfahren, daß Erkenntniß und der Vollzug den politischen Behörden in Gemäßheit der für dieselben erlassenen Vorschriften über politische Strafamtshandlungen zu.

Artikel VIII. Mein Landesvertheidigungs-Minister hat, im Einvernehmen mit dem Reichs-Kriegsminister, die zur Ausführung dieses Gesetzes erforderlichen Verfügungen zu erlassen.

Ofen, am 5. December 1868.

Franz Joseph. m. p.

Taaffe m. p. Plener m. p. Hasner m. p. Potocki m. p. Giskra m. p.
Herbst m. p. Brestel m. p. Berger m. p.

Wehrgesetz.

§. 1. Die Wehrpflicht ist eine allgemeine und muß von jedem wehrfähigen Staatsbürger persönlich erfüllt werden.

§. 2. Die bewaffnete Macht gliedert sich in das stehende Heer, die Kriegsmarine, die Landwehr und die Ersatzreserve; letztere als Ersatz für die während eines Krieges im stehenden Heere (Kriegsmarine) auf die festgesetzte Kriegsstärke sich ergebenden Abgänge.

Ueber den Bestand des Landsturmes wird ein besonderes Gesetz verfügen.

§. 3. Die Pflicht zum Eintritte in das stehende Heer, in die Kriegsmarine oder in die Landwehr, dann in die Ersatzreserve (§. 2) beginnt mit 1. Jänner des Kalenderjahres, in welchem der Wehrpflichtige das 20. Lebensjahr vollendet.

§. 4. Die Dienstpflicht dauert im stehenden Heere und in der Kriegsmarine:

a) drei Jahre in der Linie,
b) sieben Jahre in der Reserve:

in der Landwehr:

a) zwei Jahre für Jene, welche nach vollstreckter Dienstpflicht im stehenden Heere oder aus der Ersatzreserve in die Landwehr übersetzt werden,
b) zwölf Jahre für die unmittelbar (§. 32) in die Landwehr eingereihten Wehrpflichtigen.

Die zur Ersatzreserve Vorgemerkten bleiben bis zum vollendeten dreißigsten Lebensjahre für den Dienst im stehenden Heere (Kriegsmarine) gewidmet. §§. 2. und 32).

Jene, welche ihre Dienstpflicht in der Kriegsmarine vollstreckt haben, sind nicht landwehrpflichtig.

Die Dienstzeit aller innerhalb der regelmäßigen Stellungsperiode (§. 31) und bis zum 1. October im Wege der Nachstellung assentirten Wehrpflichtigen beginnt mit 1. October des Stellungsjahres, die Dienstzeit der außerhalb dieser Periode Eingereihten und der Freiwilligen mit dem Tage der Assentirung.

§. 5. Im Falle durch ein besonderes Gesetz die Bildung eines Landsturmes beschlossen wird, so darf derselbe nur aus Freiwilligen gebildet werden, welche weder dem stehenden Heere oder der Kriegsmarine, noch der Landwehr angehören.

§. 6. Wer im wehrpflichtigen Alter (§§. 3 und 4) das Staatsbürgerrecht in der Monarchie erwirbt, hat ohne Rücksicht darauf, ob und in welcher Weise er seiner Wehrpflicht in seinem früheren Heimatsstaate nachgekommen ist, die nach Maßgabe seines Lebensalters auf ihn nach diesem Gesetze noch entfallende Wehrpflicht zu erfüllen.

§. 7. Das stehende Heer und die Kriegsmarine sind zur Vertheidigung der Gesammtmonarchie gegen äußere Feinde und zur Aufrechthaltung der Ordnung und Sicherheit im Innern bestimmt.

§. 8. Die Landwehr ist im Kriege zur Unterstützung des stehenden Heeres und zur inneren Vertheidigung, im Frieden ausnahmsweise auch zur Aufrechthaltung der inneren Ordnung und Sicherheit bestimmt.

§. 9. Wenn ein Landsturm gebildet wird (§. 2), so ist derselbe bestimmt, zur Unterstützung des stehenden Heeres und der Landwehr in der Abwehr des Feindes, wenn er in das Land einzudringen versucht, und in der Bekämpfung desselben, wenn er bereits eingedrungen ist.

Es wird deßhalb der Landsturm, als integrirender Theil der Wehrkraft unter völkerrechtlichen Schutz gestellt.

§. 10. Die im Verbande des stehenden Heeres (Kriegsmarine) befindlichen Liniendienstpflichtigen haben dem Rufe der Militärbehörden zum Dienste jederzeit zu folgen.

Die Reserve kann theilweise oder ganz nur auf Befehl des Kaisers zur Ergänzung des stehenden Heeres und der Kriegsmarine auf den Kriegsstand einberufen werden.

Wenn nur eine theilweise Heranziehung von Reservemännern zur activen Dienstleistung nothwendig ist, so hat diese in der Reihenfolge der Jahrgänge, vom jüngsten angefangen, zu geschehen.

Die Einberufung und Mobilmachung der Landwehr erfolgt gleichfalls nur auf Befehl des Kaisers nach den im Landwehrgesetze enthaltenen Bestimmungen.

Die Einberufung und Organisirung des Landsturmes (§. 2) geschieht auf Befehl des Kaisers im Wege des Landesvertheidigungs-Ministers in jenem Maße und in soweit, als das Land durch einen feindlichen Einfall unmittelbar bedroht ist. Die thatsächliche Verwendung des Landsturmes erfolgt durch den vom Kaiser bezeichneten Militärbefehlshaber.

Die Berufung der Reserve- und der Landwehrmänner zu den periodischen Waffenübungen (§. 36) geschieht von Seite der zuständigen Heeres- und Landwehrbehörden.

§. 11. Die zur gemeinsamen Vertheidigung der Gesammtmonarchie erforderliche Stärke des stehenden Heeres und der Kriegsmarine wird in Gemäßheit der §§. 1, 2, 3 und 36 des Gesetzes vom 21. December 1867, Reichs-Gesetz-Blatt Nr. 146, einvernehmlich mit dem ungarischen Reichstage kraft des gegenwärtigen Gesetzes, unbeschadet der verfassungsmäßigen Rechte der Vertretungskörper, mit einem completen Kriegsstand von 800.000 Mann ohne Hinzurechnung der Militär-Gränztruppen festgestellt.

In diesem Stande ist auch die Reserve (§. 4) inbegriffen.

Dieser Kriegsstand des stehenden Heeres und der Kriegsmarine hat für die nächsten 10 Jahre zu gelten.

Die auf die fernere unveränderte Belassung oder auf eine Veränderung des festgestellten Kriegsstandes hinzielenden Anträge sind jedenfalls vor Schluß des neunten Jahres verfassungsmäßig bei den Vertretungskörpern beider Ländergebiete behufs einer neuen Vereinbarung einzubringen.

§. 12. Die Gesammtstärke der Landwehr bildet sich durch die Zahl der vorhandenen Landwehrpflichtigen.

Die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder, Tirol und Vorarlberg ungerechnet, stellen zusammen 79 Bataillone Infanterie und aus jedem Ergänzungsbereiche eines Cavallerie-Regimentes je ein oder zwei Escadronen Cavallerie.

Die näheren Bestimmungen sind im Landwehrgesetze enthalten.

§. 13. Das zwischen den im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern einerseits und den Ländern der ungarischen Krone andererseits der Bevölkerungszahl nach anzurepartirende Contingent, welches zur Erhaltung des stehenden Heeres und der Kriegsmarine in der oben (§. 11) festgestellten Stärke, mit Rücksicht auf das eingeführte Cadre- und Ausbildungssystem, dann für die Ersatzreserve erforderlich ist, kann — nach Feststellung desselben (Contingents) — vor Ablauf von 10 Jahren nur in Frage kommen, wenn der Kaiser, im Wege der betreffenden verantwortlichen Regierungen, die Vermehrung oder Verminderung des Contingentes für nothwendig erachtet; die thatsächliche Stellung der Recruten kann jedoch nur dann erfolgen, wenn die Gesetzgebung dieselbe für jenes Jahr auch schon votirt hat.

Die zehnjährige Gesammt-Ersatzreserve soll nicht größer als das nach dem vorangegangenen Absatze bewilligte erste Jahres-Recruten-Contingent sein.

Bei der Anrepartirung des dießfälligen Contingents beider Theile dienen, in solange als nicht in beiden Staatsgebieten eine auf gleichen Grundsätzen basirte neue Volkszählung effectuirt wird, die gegenwärtig über die Volkszählung vorhandenen amtlichen Daten zur Grundlage, nach welchen von dem festgestellten Stande pr. 800.000 Mann auf die im Reichsrathe vertretenen Königreiche und Länder 470.368 Mann und auf die Bevölkerung der Länder der ungarischen Krone 329.632 Mann entfallen, wobei die ihre Wehrpflicht auf andere Weise vollziehende Gränzbevölkerung in solange außer Rechnung bleibt, als das Gränzinstitut thatsächlich besteht.

§. 14. Das stehende Heer und die Kriegsmarine werden ergänzt:

a) Durch die Einreihung der Zöglinge aus dem Militär-Bildungsanstalten (§. 19);
b) durch freiwilligen Eintritt (§§. 20 bis 24);
c) durch die Stellung von Amtswegen (§§. 45 bis 47);
d) durch die regelmäßige Stellung und im Kriegsfalle durch Einreihung der zur Ersatzreserve Vorgemerkten, welche das dreißigste Lebensjahr noch nicht überschritten haben. (§§. 31 bis 35).

§. 15. Die Landwehr wird ergänzt:

a) Durch die Einreihung der Reservemänner nach vollendeter Heeresdienstpflicht und der zur Ersatzreserve Vorgemerkten, welche das dreißigste Lebensjahr überschritten haben (§. 4);
b) durch unmittelbare Eintheilung Wehrpflichtiger (§. 32);
c) durch solche Freiwillige, welche ihrer Stellungspflicht Genüge geleistet haben, nicht landwehrpflichtig, aber noch diensttauglich sind, und zwar mit einer zweijährigen Dienstpflicht, eventuell auf Kriegsdauer.

§. 16. Zum Eintritte in das stehende Heer und in die Kriegsmarine wird erfordert:

a) Die Staatsbürgerschaft in einer der beiden Reichshälften;
b) die nöthige geistige und körperliche Eignung bei einer Körpergröße von mindestens 59 Zoll Wiener Maß;
(für das stehende Heer nothwendige Professionisten, dann Matrosen und Schiffshandwerker werden ohne Rücksicht auf ihre Körpergröße genommen);
c) ein Alter von wenigstens vollen 17 und von höchstens 36 Jahren.

Ausländer können nur mit Bewilligung des Kaisers auf die gesetzliche Liniendienstzeit unter den Bedingungen b) und c) zum Eintritte in das stehende Heer (Kriegsmarine) ausnahmsweise zugelassen werden, wenn sie sich mit der unbedingten Erlaubniß ihrer Regierung hiezu ausweisen.

§. 17. Die zeitliche Befreiung von der Pflicht zum Eintritte in das stehende Heer, in die Kriegsmarine oder in die Landwehr erhält:

1. Der einzige Sohn eines erwerbsunfähigen Vaters oder einer verwitweten Mutter;
2. nach dem Tode des Vaters der einzige Enkel eines erwerbsunfähigen Großvaters oder einer verwitweten Großmutter, wenn sie keinen Sohn haben;
3. ein Bruder ganz verwaister Geschwister.

Es hat jedoch nur jener einzige Sohn, Enkel oder Bruder auf die Befreiung Anspruch, welcher ein ehelicher und leiblicher ist, wenn von dessen Befreiung die Erhaltung seiner Eltern, Großeltern oder Geschwister abhängt und er diese Verbindlichkeit erfüllt.

Einem unehelichen Sohne kommt die gleiche Befreiung zu, wenn von dessen Befreiung die Erhaltung seiner unehelichen Mutter abhängt und er diese Verbindlichkeit erfüllt.

Unter derselben Voraussetzung wird gleich einem einzigen Sohne, Enkel oder Bruder auch jener behandelt, dessen einziger Bruder oder übrige Brüder

a) in der Liniendienst-Verpflichtung oder in der Reserve stehen,
b) jünger als 18 Jahre oder
c) wegen unheilbarer geistiger oder körperlicher Gebrechen zu jedem Erwerbe unfähig sind.

Wer auf Grundlage dieser Bestimmungen zeitlich befreit war, den Befreiungstitel aber verliert oder die Bedingungen desselben zu erfüllen unterläßt, unterliegt der Verpflichtung zum Eintritte in das stehende Heer, in die Kriegsmarine oder in die Landwehr in seiner Altersclasse.

Ueber die zeitlichen Befreiungen entscheidet die Stellungs-Commission (§. 32), gegen deren Erkenntniß die Berufung an das Landesvertheidigungs-Ministerium offen steht, welches berechtigt ist, die betreffende Landesstelle zur Fällung der Entscheidung zu delegiren.

Gegen ein von diesem Ministerium oder von der hiezu delegirten Landesstelle bestätigtes Erkenntniß der Stellungs-Commission findet eine weitere Berufung nicht sttatt.

§. 18. Jene Wehrpflichtigen, die zwar nicht zum eigentlichen Kriegsdienste, wohl aber zu sonstigen Dienstleistungen für Kriegszwecke, welche ihrem bürgerlichen Berufe entsprechen, geeignet sind, können im Kriegsfalle zu solchen herbeigezogen werden.

§. 19. Die Einreihung der aus den Militär-Bildungsanstalten austretenden Zöglinge in das stehende Heer (Kriegsmarine) wird durch die Militärbehörden nach den hierüber bestehenden besonderen Vorschriften verfügt.

Jeder auf einem Militär-Freiplatze oder auf einem Stiftungsplatze herangebildete Zögling einer solchen Anstalt hat 10 Jahre, jeder auf einem halbfreien Militärplätze 7 Jahre, und der als Zahlzögling Herangebildete 4 Jahre, vom Tage des Austrittes aus der Anstalt gerechnet, im stehenden Heere (Kriegsmarine) präsent zu dienen.

§. 20. Freiwillig kann jeder Inländer in das stehende Heer (Kriegsmarine) eintreten, welcher die gesetzlichen Erfordernisse (§. 16) hiezu besitzt.

Ausgeschlossen sind Jene, welche sich wegen erlittener strafgerichtlicher Verurtheilung nicht im Vollgenusse der bürgerlichen Rechte befinden.

Minderjährige bedürfen zum freiwilligen Eintritte die Zustimmung ihres Vaters oder Vormundes.

Dem freiwillig Eintretenden ist gestattet, sich den Truppenkörper, in dem er dienen will, zu wählen, vorausgesetzt, daß der gewählte Truppenkörper zur Aufnahme von Freiwilligen berechtigt ist, und daß der Freiwillige die Eignung für ihn besitzt.

Jenen Wehrpflichtigen, welche nach ihrer Altersclasse (§. 32) zur regelmäßigen Stellung bereits berufen sind, ist während der Stellungsperiode der freiwillige Eintritt nicht gestattet. Derjenige, welcher gesetzlich zur Stellung verpflichtet war und hiezu nicht erschienen ist, hat dadurch das Recht zum freiwilligen Eintritte solange verwirkt, bis er sich der Entscheidung der Stellungs-Commission für die versäumten Stellungen unterzogen hat.

§. 21. Inländer, welche einen solchen Bildungsgrad besitzen, der den absolvirten Studien an einem Obergymnasium, einer Oberrealschule oder einer derselben gleichgestellten Lehranstalt entspricht, und sich hierüber mit Zeugnissen von öffentlichen oder mit dem Rechte der Oeffentlichkeit ausgestatteten derlei Lehranstalten, oder durch eine vor einer hiezu bestellten gemischten Commission abzulegende Prüfung ausweisen, freiwillig in das stehende Heer eintreten, und sich während ihrer Dienstzeit aus eigenen Mitteln bekleiden, ausrüsten und verpflegen (bei der Cavallerie auch beritten machen und für den Unterhalt des Pferdes sorgen), werden im Frieden schon nach einer einjährigen activen Dienstleistung, vom Tage des Dienstantrittes gerechnet, in die Reserve übersetzt, und sind, im Falle sie ihre Studien fortsetzen, zur Wahl der Garnison, sowie des Jahres für die einjährige Dienstleistung bis zum 25 Lebensjahre berechtigt. Sie dürfen, wenn sie die Kosten der eigenen Wohnung tragen, nicht kasernirt werden.

Welche Lehranstalten des In- und Auslandes den Obergymnasien oder Oberrealschulen in dieser Beziehung gleichgestellt sind, dann in welcher Weise die gemischte Commission zusammengesetzt ist, sowie die Gegenstände und die Art der Prüfung werden von dem Landesministerium im Einvernehmen mit dem Reichs-Kriegsministerium festgestellt.

Auch Mittellose der Eingangs bezeichneten Kategorie, wenn sie sich über ihre Mittellosigkeit, dann über ein tadellos sittliches Betragen, und in den Hauptgegenständen mit Vorzugsclassen oder mit **Maturitäts-Zeugnissen, oder mit Zeugnissen über eine mit dem Ergebnisse der Befähigung zurückgelegte Staatsprüfung** ausweisen, sind zum einjährigen Freiwilligendienste zuzulassen, und während desselben aus dem gemeinsamen Kriegsbudget zu bekleiden, auszurüsten und zu verpflegen.

Wenn die in diesem Paragraphe angeführten Freiwilligen die für Reserve- und Landwehrofficiere vorgeschriebene Prufung entsprechend abgelegt und den einjährigen Dienst vollstreckt haben, sind sie nach Maßgabe der bestehenden oder eintretenden Abgänge und nach ihrem Range als Officiersaspiranten zu Reserveofficieren zu ernennen. Diese Officiere sind innerhalb ihrer weiteren Wehrpflicht noch zu drei Waffenübungen, in der jedesmaligen Dauer von längstens vier Wochen, beizuziehen.

Bei einer Mobilisirung sind dieselben innerhalb von 9 Jahren, je nach Bedarf und Entscheidung des Reichskriegsministers entweder im Heere oder in der Landwehr, nach 9 Jahren aber ihrer gesetzlichen Bestimmung gemäß in der Landwehr zu verwenden.

§. 22. Berufsseeleute, welche sich sowohl bezüglich ihrer allgemeinen Bildung, als auch über ihre mit gutem Erfolge an inländischen oder ausländischen nautischen Schulen vollendeten Studien durch Zeugnisse oder durch eine entsprechend abgelegte Prüfung ausweisen, werden in die Kriegsmarine zum einjährigen Freiwilligendienst angenommen, ohne zur Selbstbekleidung und Selbstverpflegung verpflichtet zu sein, und nach gut abgelegter Prüfung, sowie nach Maßgabe des Bedarfes zu Marine-Reserveofficieren ernannt.

Diese Reserveofficiere sind im Falle eines Krieges zum Marinedienste jeder Art verpflichtet.

§. 23. Mediciner können den einjährigen Freiwilligendienst in Militärspitälern, Veterinäre als thierärztliche Praktikanten bei einem Cavallerie- oder Artillerie-Regimente, oder bei einer Fuhrwesens-Feldescadron leisten, wenn sie die Befähigung dazu nachweisen.

Im Kriege werden dieselben, in Uebereinstimmung mit ihrer Dienstpflicht, entweder im stehenden Heere (Kriegsmarine), oder in der Landwehr, auch in Feld- oder anderen Spitälern verwendet.

§. 24. Pharmaceuten können den einjährigen Freiwilligendienst in den Militärapotheken leisten und werden im Kriege analog den wehrpflichtigen Aerzten verwendet. (§. 23).

§. 25. Die Candidaten des geistlichen Standes jeder gesetzlich anerkannten Kirche und Religionsgesellschaft werden, wenn sie in das stehende Heer (Kriegsmarine) oder in die Landwehr eingereiht worden sind, über ihr Ansuchen zur Fortsetzung der theologischen Studien beurlaubt.

Nach Erhalt der höheren Weihen, beziehungsweise nach geschehener Ernennung zu Seelsorgern, werden die Betreffenden in die Liste der Militärseelsorgern verzeichnet und können im Kriegsfalle, nach Maßgabe ihrer Wehrpflicht, entweder im stehenden Heer (Kriegsmarine) oder in der Landwehr, auch in Feld- oder stabilen Spitälern als Seelsorger verwendet werden.

Geben aber diese Candidaten die theologischen Studien und den geistlichen Beruf auf, so sind sie zum Waffendienste einzuberufen.

§. 26. Die im Verbande des stehenden Heeres (Kriegsmarine) oder der Landwehr stehenden Beamten des Staates, der Allerhöchsten Privat-Familien- und Aviticalfondsgüter, die Beamten der öffentlichen Fonds-, der Landes- und Bezirksvertretungen und der mit der politischen Verwaltung betrauten Gemeinde, wenn für diese Dienstesstellen der Nachweis der Vollendung der rechts- und staatswissenschaflichen Studien erfordert wird, weiters die Professoren und Lehrer an öffentlichen und mit dem Rechte der Oeffentlichkeit ausgestatteten Unterrichtsanstalten, wozu auch die Volksschulen zählen, können im Falle eines Krieges in der zur Handhabung des Verwaltunsdienstes und zum Unterrichte unentbehrlicher Anzahl, über Antrag der betreffenden Fachminister, mit Bewilligung des Kaisers in ihren Anstellungen belassen werden.

Die gleiche Bestimmuug gilt für die Angestellten im Post-, Telegraphen- und Eisenbahndienste, in soweit dieselben für die Aufrechthaltung des Betriebes unentbehrlich sind.

§. 27. Lehramtscandidaten für Volksschulen und Lehrer an diesen Anstalten, weiters Eigenthümer von ererbten Landwirthschaften, wenn sie auf selben den ordentlichen Wohnsitz haben, die Bewirthschaftung selbst besorgen und das Grunderträgniß der Wirthschaft zur selbstständigen Erhaltung einer Familie von fünf Personen zureicht, ohne das Vierfache eines solchen Ertrages zu überschreiten, sind an ihrer Einreihung in das stehende Heer (Kriegsmarine) oder in die Landwehr, zu einer den Volksunterricht und beziehungsweise den Wirthschaftsbetrieb am wenigsten störenden Zeit durch acht Wochen militärisch auszubilden, dann zu beurlauben und im Frieden nur noch zu den periodischen Waffenübungen beizuziehen.

§. 28. Jenen in die Kriegsmarine eingereihten Berufspflichten, auf welche der §. 22 keine Anwendung findet, so wie den Maschinisten, kann in Berücksichtigung ihrer technischen Vorkenntnisse und nach Maßgabe ihrer Ausbildnng für den Dienst auf der Flotte die active Dienstleistung im Frieden bis auf Ein Jahr abgekürzt werden.

§. 29. Seeleute, welche in die Kriegsmarine eingereiht worden sind, jedoch eine inländische nautische oder Schiffsbauschule besuchen, sind im Frieden für die Dauer dieses Schulbesuches beurlaubt zu lassen.

§. 30. Die Zahl der in das stehende Heer (Kriegsmarine) und in die Ersatzreserve einzureihenden Wehrpflichtigen (§. 13) ist unter die einzelnen Königreiche und Länder nach der Ziffer der Bevölkerung derselben, innerhalb der einzelnen Länder aber nach der Zahl der Wehrfähigen auf die Stellungsbezirke zu vertheilen.

§. 31. Die regelmäßige Stellung für das stehende Heer (Kriegsmarine) und für die Landwehr erfolgt jedes Jahr innerhalb der Zeit vom 1. April bis Ende Mai, die Einreihung mit 1. October.

§. 32. Die Sellung hat aus den im Stellungsbezirke zuständigen Wehrpflichtigen nach der Reihe der Altersclasse und in jeder Altersclasse nach der Losreihe durch gemischte Commission zu geschehen.

Alle vom 1. Jänner bis 31. December eines Jahres geborenen jungen Männer bilden zusammen eine Altersclasse und diese wird nach dem Geburtsjahr bezeichnet.

Es werden drei Altersclassen zur Stellung aufgerufen.

Jedem Heeres- oder Marinekörper werden die für denselben am meisten Geeigneten, mit thunlichster Beachtung der Wünsche der Gestellten zugewiesen.

Die nach Deckung des Bedarfes für die Specialwaffen und Anstalten innerhalb der Contingentsziffer erübrigende Zahl Eingereihter ist zu dem zuständigen Ergänzungsbezirks-Regimente einzutheilen und sind nach Möglichkeit in dem Ergänzungsbezirke zur Ausbildung zu belassen.

Nach vollständiger Aufbringung des Contingents für das stehende Heer und die Kriegsmarine sowie für die Ersatzreserve wird der Ueberschuß an Kriegsdiensttauglichen der vorgeführten drei Altersclassen jedes Stellungsbezirkes in die Landwehr eingetheilt.

Die Widmung Wehrpflichtiger aus der ersten und der zweiten Altersclasse für die Ersatzreserve ist eine zeitliche und enthebt nicht von der Sellungspicht in der zweiten, beziehungsweise dritten Altersclasse.

Die zur Ersatzreserve Bestimmten sind, je nach ihrer Eignung für die verschiedenen Heereskörper, in den Stellungslisten vorzumerken, im Frieden in ihren bürgerlichen Verhältnissen zu belassen und nur im Kriegsfalle auf Befehl des Kaisers, nach Maßgabe ihres Lebensalters, zur Ergänzung des stehenden Heeres oder der Kriegsmarine zu verwenden.

Nach Beendigung des Krieges werden die beigezogenen Ersatz-Reservemänner aus dem Heeres- oder Kriegsmarine-Verbande in ihr früheres Verhältniß entlassen.

Jene Wehrpflichtigen, welchen in der dritten Altersclasse die zeitliche Befreiung von der Dienstpflicht im Heere zuerkannt wurde, (§. 17), treten mit dem Uebergange in die 4. Altersclasse ebenfalls in die Ersatzreserve.

§. 33. Kann ein zum Eintritte in das stehende Heer Berufener bei der regelmäßigen Stellung nicht eingereiht werden, so ist dessen nachträgliche Vorführung durch die gesetzlichen Mitel zu veranlassen; inzwischen hat, nach der Reihung in der Stellungsliste, der nächste Taugliche, welcher sonst in die Ersatzreserve (§. 32) bestimmt worden wäre, an seine Stelle einzutreten.

Es sind jedoch für so viele Abwesende, als voraussichtlich binnen vier Monaten, vom Schluße der Stellungsperiode an gerechnet, mit Rucksicht auf das durchschnittliche Tauglichkeits-Verhältniß zur Einreihung in das stehende Heer und in die Kriegsmarine gelangen dürften, die mit der größten Losnummer der höchsten Altersclasse Eingereihten als Nachmänner zu bezeichnen und unter normalen Verhältnissen auf vier Monate zu beurlauben.

Die Zeit zur Nachholung einer Versäumniß der Stellungspflicht dauert bis zum vollendeten 36. Lebensjahre (§. 16).

§. 34. Stellungspflichtige, deren Annahme zum Dienste im stehenden Heere (Kriegsmarine) und in der Landwehr von militärischer Seite verweigert wird, können über Antrag der politischen Commissionsmitglieder einer gemischten Ueberprüfungs-Commission zur Entscheidung vorgestellt werden.

Der Entscheidung dieser Commission sind auch solche bereits an das stehende Heer (Kiegsmarine) oder die Landwehr abgegebene Stellungspflichtige zu unterziehen, welche bis zum Ende des Stellungsjahres als dienstuntauglich zur Entlassung angetragen werden.

Gegen das Erkenntniß dieser Commission findet eine Berufung nicht statt.

§. 35. Die Kosten des Erscheinens zur Losung und Stellung hat jeder Stellungspflichtige selbst zu tragen. Mittellose sind von der Gemeinde zu unterstützen, welche auch die Kosten der Reise des Gemeindevorstehers und amtlichen Begleiters der Stellungspflichtigen treffen.

Die Kosten der Reise der zu Ueberprüfenden und der ihnen beizugebenden Begleitung leistet der Staatsschatz.

Alle übrigen Kosten sind nach den für die Amtsführung der betreffenden Behörde bestehenden Grundsätzen zu bestreiten.

§. 36. Die Reservemannschaft ist während ihrer Reservepflicht zu drei Waffenübungen in der jedesmaligen Dauer von längstens vier Wochen verpflichtet.

Jede Einberufung (§. 10 zur activen Dienstleistung zählt für eine Uebung.

Außerdem finden für die zur Waffenübung nicht einberufene Reservemannschaft jährlich nach der Ernte Controls-Versammlungen statt, welche aber nicht mehr als einen Tag in Anspruch nehmen dürfen.

Die Waffenübungen und Controls-Versammlungen für die Landwehr sind durch das Landwehrgesetz geregelt.

§. 37. Jedem, welcher die gesetzliche Linien-Dienstpflicht im stehenden Heere oder in der Kriegsmarine activ vollendet hat, und dessen Beibehaltung für den Dienst vortheilhaft erscheint, wird gestattet, an Stelle des Uebertrittes in die Reserve und über die Dauer der Reservepflicht hinaus, die active Dienstleistung von Jahr zu Jahr freiwillig fortzusetzen.

Die materiellen Begünstigungen für die auf solche Weise und unter solchen Voraussetzungen freiwillig weiter dienenden Unterofficiere werden durch besondere Vorschriften geregelt.

Diese Bestimmungen haben auch auf die bei den Landwehrstämmen und Abtheilungen activ dienenden Unterofficiere und Landwehrmänner Anwendung.

§. 38. Unterofficiere, welche 12 Jahre — darunter wenigstens 8 Jahre als Unterofficiere — im stehenden Heere, in der Kriegsmarine oder in den Stämmen und Abtheilungen der Landwehr activ gedient haben und gut conduisirt sind, erlangen dadurch den Anspruch auf die Verleihung von Anstellungen im öffentlichen Dienste, dann bei vom Staate subventionirten Eisenbahn-, Dampfschiff- und anderen Unternehmungen.

Die Ausführung dieser Bestimmungen wird durch ein besonderes Gesetz geregelt.

§. 39. Die regelmäßige Uebersetzung aus der Linie in die Reserve und aus der Reserve in die Landwehr, unter Beibehaltung der Chargengrade, dann die Entlassung aus der Landwehr, nach Ablauf der für jede dieser Dienstkategorien festgestellten Dauer (§§. 4 und 15), hat mit Ende December jeden Jahres stattzufinden, im Falle eines Krieges erfolgt diese Uebersetzung, beziehungsweise Entlassung, erst auf Befehl des Kaisers.

Aus Anlaß der Uebersetzung oder Entlassung erhält der Betreffende ein Legitimations-Document; eine Verzögerung in der Ausfolgung dieses Documentes begründet keine Dienstesverpflichtung über den gesetzlichen Zeitpunct hinaus.

§. 40. Vor vollendeter Dienstpflicht wird die Entlassung nur bewilligt:

a) wenn die Einreihung eine gesetzwidrige war;
b) bei eingetretener unbehebbarer Dienstesuntauglichkeit;
c) wenn der Soldat in eines der im §. 17, Zahl 1, 2, 3 bezeichneten Verhältnisse gelangt; dann
d) im Frieden dem als Nachmann Eingereihten mit der größten Nummer der höchsten Altersclasse (§. 33), sobald ein Vormann, bis Ende des Stellungsjahres, in das stehende Heer, die Kriegsmarine eintritt. Die vollstreckte Dienstzeit wird dem Nachmanne zugute gerechnet.

Die zu c) Genannten kommen, wenn sie in der dritten oder einer höheren Altersclasse stehen, die zu d) Genannten sofort in die Ersatzreserve.

§. 41. In den Fällen a) und b) (§. 40), vorausgesetzt, daß zu b) zugleich außer Zweifel gestellt wird, die Untauglichkeit habe bereits zur Zeit der Einreihung bestanden, ist der Ersatz bei der nächsten regelmäßigen Stellung zu leisten.

Dem durch eine gesetzwidrige Stellung ohne eigenes Verschulden zu Schaden Gekommenen steht der Ersatzanspruch gegen die Schuldtragenden frei.

In allen sonstigen Fällen der Entlassung wird ein Ersatzmann nicht in Anspruch genommen.

§. 42. Jeder Stellungspflichtige, der zum Erscheinen bei der nächst bevorstehenden regelmäßigen Stellung verpflichteten Altersclassen hat sich im Monate December des vorangehenden Jahres bei dem Gemeindevorstande seines Heimats- oder Aufenthaltsortes zur Verzeichnung schriftlich oder mündlich zu melden; unterläßt er dieses, ohne hievon durch ein für ihn unüberwindliches Hinderniß abgehalten worden zu sein, so wird er dafür, ohne Rücksicht auf die weitere gesetzliche Behandlung, mit einer Geldstrafe bis zu 100 Gulden, oder im Falle der Zahlungsunfähigkeit, mit Haft bis zur Dauer von zwanzig Tagen bestraft.

Die Strafgelder fallen dem Gemeinde-Armenfonde des Aufenthaltsortes zu.

§. 43. Die Gemeindevorsteher und Matrikenführer sind für die Richtigkeit der Behelfe zu den Stellungslisten, erstere auch für die Identität der Person der Vorgeführten verantwortlich und haben den politischen Behörden bei allen zur Durchführung der Stellung erforderlichen Amtshandlungen behilflich zu sein.

§. 44. Wer von der Stellungscommission als für den Kriegsdienst für immer untauglich nicht erkannt oder in der dritten Altersclasse von der Stellungspflicht nicht befreit worden ist, darf sich vor dem Austritte aus der dritten Altersclasse nicht verehelichen.

Eine ausnahmsweise Ehebewilligung im Falle vorhandener, besonders rücksichtswürdiger Umstände an Stellungspflichtige zu ertheilen, ist das Landesvertheidigungs-Ministerium ermächtigt, welches hiezu auch die betreffende Landesstelle delegiren kann; jedoch begründet diese Bewilligung keine Befreiung von der Pflicht zum Eintritte in das stehende Heer (Kriegsmarine) oder in die Landwehr.

§. 45. Derjenige Wehrpflichtige, welcher sich mit Uebertretung des im §. 44 enthaltenen Verbotes verehelicht hat, wird von Amtswegen gestellt, im Falle der Untauglichkeit aber mit einer Geldstrafe bis zu 1000 Gulden für den Gemeindearmenfond, im Falle der Zahlungsunfähigkeit mit Haft bis zu sechs Monaten bestraft.

Gegen diejenigen, welche zu der verbotenen Verehelichung schuldbar mitgewirkt haben, ist eine dem Gemeindearmenfonde zufallende Geldstrafe bis zu zu 500 Gulden, im Falle der Zahlungsunfähigkeit Haft bis zur Dauer von drei Monaten zu verhängen, unbeschadet ihrer Behandlung nach den Dienstesvorschriften, falls sie im Staatsdienste stehen.

§. 46. Wer zum Erscheinen vor der Stellungscommission verpflichtet ist und ohne hinreichende Entschuldigung ausbleibt, wird als stellungsflüchtig, wer ihm hiebei wissentlich mithilft, als Mitschuldiger behandelt.

Ein Stellungsflüchtiger wird von Amtswegen gestellt, derjenige, welcher diensttauglich erkannt wird, hat, wenn er sein Ausbleiben bei der hierüber gepflogenen Untersuchung nicht rechtfertigen konnte, aber freiwillig erschienen ist, ein Jahr, im Falle er jedoch nicht freiwillig erschienen ist, zwei Jahre über die gesetzliche Linien-Dienstesdauer zu dienen; wird er als dienstuntauglich erkannt, so trifft ihn eine Geldstrafe bis zum Betrage von 150 Gulden, im Falle der Zahlungsunfähigkeit Haft bis zu einem Monat.

Hat in diesem Falle der Stellungsflüchtige das 36. Lebensjahr (§. 16 u. 33) schon überschritten, so wird er mit einer Geldstrafe bis zu 1000 Gulden, oder im Falle der Zahlungsunfähigkeit mit Haft bis zu sechs Monaten bestraft.

Mitschuldige an der Stellungsflucht verfallen einer Geldstrafe bis zu 500 Gulden, oder bei besonders erschwerenden Umständen bis zu 1000 Gulden, im Falle der Zahlungsunfähigkeit einer Strafhaft bis zu drei und rücksichtlich bis zu sechs Monaten.

Dort, wo sich die Wehrpflichtigen in größerer Anzahl der Wehrpflicht durch Stellungsflucht entziehen, können die zur Abhilfe geeigneten außerordentlichen Maßregeln im Verordnungswege gegen Rechtfertigung vor dem nächsten Reichsrathe getroffen werden.

§. 47. Jeder Wehrpflichtige, welcher der vorsätzlichen Selbstbeschädigung überwiesen wurde, ist, in soferne er zu irgend einer Dienstleistung im Heere (Kriegsmarine) noch tauglich ist, dahin von Amtswegen abzustellen und hat zwei Jahre über die gesetzliche Linien-Dienstesdauer zu dienen.

§. 48. Die Landwehr untersteht:

Im Frieden in administrativer Beziehung dem Landesvertheidigungs-Minister und in militärischer Beziehung dem Landwehr-Oberkommandanten; die nähere Bestimmung hierüber enthält das Landwehrgesetz; dagegen im Kriege in administrativer Beziehung ebenfalls dem Landesvertheidigungs-Minister in militärischer Hinsicht aber dem vom Kaiser bezeichneten Feldherrn.

Der Reichs-Kriegsminister muß durch den Landesvertheidigungs-Minister, beziehungsweise Landwehr-Obercommandanten, von letzterem im Wege des Landesvertheidigungs-Ministers über den Stand, die Ausrüstung und die Dislocation, die militärische Ausbildung und Disciplin der Landwehr ununterbrochen in Kenntniß erhalten werden.

§. 49. Die Landwehr-Officiere aller Grade werden vom Kaiser ernannt.

Die Distinctions- und Abzeichen in allen Graden, die Ausrüstung und Bewaffnung, dann die Dienst- und Exercir-Vorschriften der Landwehr sind jenen des stehenden Heeres gleich.

§. 50. Jeder Officier, welcher als solcher mindestens ein Jahr activ gedient hat, und auf welchen der §. 19 keine Anwendung findet, kann im Frieden auf eigenes Ansuchen unter Einstellung der ständigen Gebühren in die Reserve oder, wenn er nur noch landwehrpflichtig sein sollte, in die Landwehr übersetzt werden.

§. 51. Jeder Officier, gegen welchen weder eine straf- noch ehrengerichtliche Untersuchung anhängig ist, kann seine Charge freiwillig ablegen, jedoch wird er dadurch von der Erfüllung der ihm gesetzlich noch obliegenden Dienst- und Wehrpflicht ebensowenig befreit, als jener Officier, welcher im straf- und ehrengerichtlichen Wege seiner Charge entkleidet wird.

§. 52. Außer der Zeit der activen Dienstleistung gelten für die dauernd beurlaubte linienpflichtige, dann für die Reserve- und Landwehrmannschaft, sobald sie die dritte Altersclasse überschritten haben, ferner für die Officiere der Reserve und Landwehr, sowie für die mit Beibehalt des Pensionsgehaltes und des Militär-Characters pensionirten Officiere und Beamten, dann für die k. k. Patental-Invaliden, wenn sie sich nicht im Invalidenhause aufhalten, rücksichtlich der Verehelichung die allgemeinen Gesetze und Vorschriften, jedoch unter Aufrechthaltung der Dienstpflicht im stehenden Heere (Kriegsmarine) oder in der Landwehr.

§. 53. Die Urlauber während der Zeit ihres Urlaubes, sowie die nicht in der activen Dienstleistung befindlichen Officiere und Mannschaft der Reserve und der Landwehr, unterstehen in allen ihren bürgerlichen Verhältnissen, sowie auch in straf- und polizeilichen Angelegenheiten den Civilgerichten und Behörden, und sind nur jenen Beschränkungen unterworfen, welche in diesem Gesetze begründet und für die Evidenthaltung erforderlich sind.

Die in activer Dienstleistung Stehenden des stehenden Heeres, der Kriegsmarine und der Landwehr unterliegen den militärischen Straf- und Disciplinargesetzen; hinsichtlich ihrer bürgerlichen Verhältnisse, welche sich nicht auf den militärischen Dienst beziehen, unterstehen sie jedoch den bürgerlichen Gesetzen und Behörden.

In dieser Richtung wird ein besonderes Gesetz das Nähere bestimmen.

Alle im Auslande abwesenden Officiere und Mannschaften der Reserve und Landwehr haben die Verpflichtung, sobald sie im Wege der Oeffentlichkeit Kenntniß erlangt haben müssen, daß die Monarchie von einem Kriege nahe bedroht und die Einberufung der Reserve und Landwehr erfolgt ist, unverweilt in die Heimat zurückzukehren und sich zur Verfügung zu stellen, ohne die specielle Einberufung abzuwarten.

§. 54. Die Entlassung zum Zwecke der Auswanderung kann einem in der Linien- und Reservedienstpflicht stehenden Manne von dem Reichs-Kriegsministerium, einem Landwehrmanne von dem betreffenden Landesvertheidigungs-Ministerium ertheilt werden; dem Liniendienstpflichtigen jedoch nur dann, wenn beide Eltern des um die Entlassung Bittenden, oder der eine überlebende Elterntheil auswandern.

Unterbleibt die Auswanderung, so hat der Betreffende den Rest der durch seine Entlassung unterbrochenen Dienstpflicht nachzutragen.

Während eines Krieges darf die Bewilligung zur Auswanderung keiner im Verbande des stehenden Heeres (Kriegsmarine) oder der Landwehr stehenden Person ertheilt werden.

§. 55. Jene Wehrpflichtigen, welche zum Dienste im stehenden Heere (Kriegsmarine) oder in der Landwehr nicht beigezogen werden konnten, haben eine entsprechende Militärtaxe für die Militär-Invalidenversorgung zu entrichten.

Die Größe und die Art der Einhebung dieser Taxe wird durch ein besonderes Gesetz bestimmt.

Ustawa z dnia 5. grudnia 1868,

urządzająca rodzaj i sposób wypełnienia obowiązku służby wojskowej w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych.

(Dziennik ustaw państwa dział LXVI. Nr. 151, wydany dnia 8go grudnia 1868 r.)

Za zgodą obu izb Rady państwa uznaję za stosowne rozporządzić, co następuje:

Artykuł I. Sposób i rodzaj wypełni nia obowiązku służby wojskowej, następującą ustanawia się ustawą.

Artykuł II. Ustawa niniejsza z dniem ogłoszenia obowiązywać zacznie, i ma być wraz ze wszystkiemi w §. 21. aż do 29. włącznie zawartemi korzyściami zastosowaną także do obecnie służących w armii lądowej lub marynarce, z tem jednakże zastrzeżeniem, że w uwzględnieniu nasuwających się trudności przechodowych przy niektórych oddziałach wojskowych, przenoszenie asenterowanych w roku 1865 i w roku 1866 do rezerwy, tam gdzie państwowy minister wojny w porozumieniu z ministrem obrony krajowej uzna to za bezwarunkowo konieczne, nastąpi dopiero w roku 1870, lecz przez czas trwania obowiązku służby rezerwowej wolni będą od wszelkich ćwiczeń wojskowych.

Artykuł III. Dla miasta Tryestu i jego okręgu istniejące wyjątki i uwzględuienia odnoszące się do wypełnienia obowiązku służby wojskowej niniejszem znoszą się.

Popisowi z dawnych okręgów Raguzy i Kattaro w królestwie Dalmacyi od służby wojskowej dotąd uwolnieni, obowiązek służby wojskowej tylko w landwerze pełnić mają.

O organizacyi i użyciu mocą niniejszej ustawy obowiązanej do służby wojskowej ludności Tyrolu i Vorarlbergu, która do uzupełnienia pułku strzelców nie będzie potrzebną, jako też o wypełnieniu tam obowiązku służby wojskowej, landwery, zostaną wydane bliższe określenia w drodze prawodawstwa krajowego.

Artykuł IV. Te osoby, za które przed wejsciem w życie tej ustawy złożono i przyjęto w myśl rozporządzenia z dnia 21. grudnia 1856 r. taksę uwalniającą, zostają od wszelkiej służby wojskowej w zupełności i na zawsze uwolnione.

Artykuł V. W razie grożącego niebezpieczeństwa wojny, gdyby przepisany stan wojenny armii i marynarki nie był kompletny, mogą wszyscy ci, którzy w myśl dotychczasowych ustaw o uzupełnieniu armii obowiązani byli do służby wojskowej, i uczynili wprawdzie zadość swemu obowiązkowi stawiennictwa, jednak nie zostali wcieleni do armii (marynarki wojennej), a 32. rok życia jeszcze nie ukończyli, w miarę swego wieku pociągniętymi być na czas trwania wojny do służby w rezerwie lub landwerze.

Artykuł VI. Od dnia wejścia w życie tej ustawy kara cielesna i kara kajdan nie mogą być zastosowywane w wojsku, marynarce wojennej i landwerze.

Artykuł VII. Co do kar mających być wymierzanemi w myśl niniejszej ustawy, należeć ma przeprowadzenie procesu, wyrokowanie i wykonanie do władz politycznych według wydanych dla nich przepisów o wykonaniu politycznej władzy karnej.

Artykuł VIII. Mój minister obrony krajowej w porozumieniu z wspólnym ministrem wojny ma wydać potrzebne do wykonania tej ustawy rozporządzenia.

Buda, dnia 5. grudnia 1868.

Franciszek Józef, w. r.

Taaffe w. r. Plener w. r. Hasner w. r. Potocki w. r. Giskra w. r. Herbst w. r. Brestel w. r. Berger w. r.

Ustawa wojskowa.

§. 1. Obowiązek służby wojskowej jest powszechnym, a każdy zdolny do broni obywatel państwa osobiście wypełniać go musi.

§. 2. Siła zbrojna rozpada się na armię, marynarkę wojenną, landwerę i rezerwę uzupełniającą; ostatnia jako uzupełnienie wydarzającego się podczas wojny w armii (marynarce wojennej) ubytku w ustanowionej sile wojennej.

O ustanowieniu pospolitego ruszenia rozporządzi osobna ustawa.

§. 3. Obowiązek wstąpienia do armii, do marynarki wojennej lub landwery, tudzież do uzupełniającej rezerwy (§. 2) rozpoczyna się z dniem 1. stycznia roku kalendarzowego, w którym obowiązany do służby wojskowej kończy rok 20ty życia.

§. 4. Obowiązek służby w armii i marynarce wojennej wynosi:

a) trzy lata w linii;
b) siedm lat w rezerwie;

w landwerze:

a) dwa lata dla tych, którzy po ukończonej służbie w armii lub rezerwie uzupełniającej przeniesieni zostaną do landwery,
b) lat dwanaście dla obowiązanych do służby wojskowej, bezpośrednio (§. 32) do landwery wcielonych.

Zapisani do rezerwy uzupełniającej pozostają aż do skończonego 30go roku życia przeznaczeni do służby w armii (marynarce wojennej) §. 2 i 32.

Ci, co swój obowiązek służby wypełnili w marynarce wojennej, nie są obowiązani do służby w landwerze.

Czas służay wszystkich w regularnym okresie stawienniczym, (§. 31) a dodatkowo aż do dnia 1go października assenterowanych poborowych liczy się od 1go października roku stawiennictwa, zaś czas wcielonych po za tym okresem lub ochotników liczy się od dnia poboru.

§. 5. W razie, jeżeli osobną ustawą postanowione zostanie utworzenie pospolitego ruszenia, będzie ono mogło być tworzonem tylko z ochotników, nienależących ani do armii lub marynarki wojennej, ani do landwery.

§. 6. Kto w wieku obowiązującym do służby wojskowej (§§. 3. i 4.) uzyskał prawo obywatelstwa w monarchii, powinien bez względu na to, czy i w jaki sposób dopełnił obowiązku służby wojskowej w swym dawniejszym kraju rodzinnym, wypełnić nadto w miarę wieku swego przypadający nań jeszcze podług ustawy niniejszej obowiązek służby wojskowej.

§. 7. Armia i marynarka wojenna są przeznaczone do obrony całej monarchii przeciw nieprzyjaciołom zewnętrznym, tudzież do utrzymywania porządku i bezpieczeństwa wewnątrz.

§. 8. Landwera podczas wojny służy do poparcia armii i do obrony wewnętrznej, podczas pokoju wyjątkowo także do utrzymania porządku i bezpieczeństwa wewnętrznego.

§. 9. Gdy będzie tworzone pospolite ruszenie (§. 2), to jest ono przeznaczone do poparcia wojska i landwery w odpieraniu nieprzyjaciela, gdy usiłuje wkroczyć do kraju i do zwalczenia tegoż, jeżeli już wkroczył.

Dlatego stawia się pospolite ruszenie, jako część składową siły zbrojnej, pod pieczę prawa narodów.

§. 10. Należący do armii (marynarki wojennej) a obowiązani do służby w linii, na wezwanie władz wojskowych w każdym czasie do służby stawić się winni.

Rezerwa może być powołaną częściowo albo całkowicie tylko na rozkaz cesarza dla uzupełnienia stojącego wojska i marynarki wojennej na stopę wojenną.

Jeżeli tylko częściowe powołanie rezerwistów do czynnej służby wojskowej okaże się potrzebnem, to ma się to dziać podług kolei lat, od najmłodszych począwszy.

Powołanie i mobilizacya landwery następuje także tylko na rozkaz cesarza wedle zawartych w ustawie o obronie krajowej określeń.

Powołanie i organizacya pospolitego ruszenia (§. 2.) urządza się na rozkaz cesarza w drodze ministerstwa obrony krajowej, w miarę i o ile krajowi bezpośrednio zagraża napad nieprzyjacielski. — Faktyczne używanie pospolitego ruszenia należy do naznaczonego przez cesarza wodza wojskowego.

Dotyczące władze wojskowe i landwery zwołują rezerwistów i landwerzystów do peryodycznych ćwiczeń wojskowych (§. 36).

§. 11. Potrzebną do wspólnej obrony całej monarchyi siłę armii i marynarki wojennej, ustanawia się w myśl §§. 1., 2., 3. i 36. ustawy z dnia 21go grudnia 1867 Dz. u. p. nr. 146 w porozumieniu z węgierskim sejmem mocą niniejszej ustawy, nie dotykając konstytucyjnych praw ciał reprezentacyjnych na 800.000 ludzi w zupełnej stopie wojennej, nie wliczając w to oddziałów pogranicza wojskowego.

W siłę w tę wchodzi już i rezerwa (§. 4).

Wojenna ta siła armii i marynarki wojennej ma obowiązywać przez najbliższych lat 10.

Wnioski, mające na celu dalsze niezmienne postanowienie lub zmianę ustanowionej siły zbrojnej, w każdym razie przed końcem dziewiątego roku przedłożone być powinny konstytucyjnie reprezentacyom obu części monarchii celem nowego układu.

§. 12. Ogólna siła landwery powstaje z liczby obowiązanych do służby w landwerze.

Reprezentowane w radzie państwa królestwa i kraje, z wyjątkiem Tyrolu i Vorarlbergu, stawiają łącznie 79 batalionów piechoty, tudzież z każdego okręgu uzupełniającego każdego pułku jazdy po jednym lub po dwa szwadrony kawaleryi.

Bliższe postanowienia zawiera ustawa o landwerze.

§. 13. Kontyngens mający być rozdzielony stosownie do liczby ludności między królestwami i krajami w Radzie państwa reprezentowanemi z jednej, a krajami korony węgierskiej z drugiej strony, kontyngens ten do utrzymania armii i marynarki wojennej w oznaczonej powyżej (§. 11.) sile, ze względu na zaprowadzony system kadr i musztry, tudzież do utworzenia rezerwy potrzebnej, może — po oznaczeniu takowego — przed upływem lat 10 być zakwestyonowanym tylko w tym razie, jeżeli Cesarz uważa podwyższenie lub zniżenie kontyngensu za konieczne, za pośrednictwem dotyczących rządów odpowiedzialnych; faktyczne odstawienie rekrutów może atoli tylko wtenczas nastąpić, jeżeli ustawodawstwo na ów rok pobór już uchwaliło.

Dziesięcioletnia ogólna rezerwa uzupełniająca nie powinna być większą od pierwszego, stosownie do poprzedniego ustępu, uchwalonego rocznego kontyngensu rekrutów.

Przy rozkładzie dotyczącego kontyngensu obu części monarchii, dopóki w obu dzielnicach nie zostaną przeprowadzone oparte na równych zasadach nowe spisy ludności, posłużą istniejące dotychczas, o spisach ludności daty urzędowe za podstawę, podług których z ustanowionej siły armii 800.000 przypada na królestwa i kraje w Radzie państwa reprezentowane 470.368, a na ludność krajów korony węgierskiej 329.632 ludzi; ludność zaś Pogranicza wykonywająca w inny sposób służbę wojskową dopóty nie wchodzi w tę rachubę, dopóki instytucya Pogranicza wojskowego faktycznie istnieć będzie.

§. 14. Armia i marynarka wojenna uzupełniają się:

a) przez wcielenie elewów z wojskowych zakładów naukowych (§. 19.);
b) przez dobrowolne wstępywanie (§. 20 — 24);
c) przez stawienie z urzędu (§. 45. — 47.);
d) przez stawianie regularne, a w razie wojny przez wcielanie zapisanych do rezerwy uzupełniającej, którzy nie przekroczyli jeszcze trzydziestego roku życia (§. 31 — 35.).

§. 15. Landwera uzupełnia się:

a) przez wcielanie rezerwistów po ukończeniu służby w armii i zapisanych do rezerwy uzupełniającej, którzy trzydziesty rok życia przekroczyli (§. 4.);
b) przez bezpośrednie przydzielanie zobowiązanych do służby wojskowej (§. 32.);
c) z takich ochotników, którzy swemu obowiązkowi stawienia się zadość uczynili, już nie są obowiązani do służby w landwerze, lecz jeszcze są zdolni do służby, mianowicie z obowiązkiem służby dwuletniej, ewentualnie na czas trwania wojny.

§. 16. Dla wstępujących do armii i marynarki wojennej potrzeba:

a) prawa obywatelstwa w jednej z obu połów państwa;
b) potrzebnego uzdolnienia umysłowego i cielesnego, a wzrostu najmniej 59 cali miary wiedeńskiej;
(potrzebni do armii profesyoniści, dalej majtkowie i rzemieślnicy okrętowi przyjmowani będą bez względu na wzrost ciała);
c) wieku najmniej skończonych lat 17 a najwyżej lat 36.

Cudzoziemcy mogą tylko wyjątkowo za zezwoleniem Cesarza pod warunkami b) i c) do wstąpienia w armię (marynarkę wojenną) na czas przepisany służby w linii być przypuszczeni, jeżeli się wykażą bezwzględnem pozwoleniem rządu swego.

§. 17. Czasowe uwolnienie od obowiązku wstąpienia do armii, marynarki wojennej lub landwery, otrzymuje:

1. syn jedynak niezdolnego do zarobku ojca lub owdowiałej matki;

2. po śmierci ojca, wnuk jedynak niezdolnego do zarobkowania dziadka lub owdowiałej babki, jeżeli syna nie mają;

3. brat zupełnie osierociałego rodzeństwa.

Do uwolnienia może jednak rościć sobie prawo tylko ów jedyny syn, wnuk lub brat rodzony i z prawego łoża, jeżeli od uwolnienia jego zawisło utrzymanie jego rodziców, dziadów i rodzeństwa, a on obowiązku tego dopełnia.

Nieślubnemu synowi przysłuża to samo prawo do uwolnienia, jeżeli od jego uwolnienia zawisło utrzymanie jego nieślubnej matki, a on ten obowiązek wypełnia.

Przypuściwszy te same warunki, zarówno jak jedyny syn, wnuk lub brat ma być traktowany i ten, którego jedyny brat lub reszta braci:

a) zostają w obowiązku służenia w linii lub rezerwie,
b) jeszcze nie mają lat 18, lub
c) z powodu ułomności nie do wyleczenia tak umysłowych jak i cielesnych do wszelkiego zarobkowania są niezdolni.

Kto na podstawie tych postanowień był czasowo uwolnionym, lecz tytuł, z którego był uwolnionym, utraca, lub warunków onego dopełniać zaniedbuje, podlega obowiązkowi wstąpienia do armii, marynarki wojennej lub landwery w przypadającej klasie wieku swego.

O czasowych uwolnieniach rozstrzyga komisya asenterunkowa (§. 32.), od której odwołać się można do ministerstwa obrony krajowej, które uprawnione jest delegować dotyczącą władzę krajową do wydania orzeczenia.

Przeciw orzeczeniu komisyi asenterunkowej potwierdzonemu przez ministerstwo obrony krajowej, lub przez delegowaną w tym celu władzę krajową, nie ma już dalszego rekursu.

§. 18. Obowiązani do służby wojskowej, którzy wprawdzie nie do właściwej służby wojskowej, lecz natomiast do innych ich obywatelskiemu powołaniu odpowiadających usług w celach wojennych są przydatnemi, w razie wojny do takowych pociągani być mogą.

§. 19. Wcielanie elewów występujących z wojskowych zakładów naukowych do armii (marynarki wojennej) zarządzają władze wojskowe podług istniejących w tym względzie osobnych przepisów.

Każdy elew zakładu takiego, wykształcony na wojskowo-bezpłatnem miejscu lub z fundacyi, przez lat 10; każdy zaś na półwolnem miejscu wykształcony, przez lat 7; a jako płacący elew przez lat 4, od dnia wystąpienia z zakładu w armii (marynarce wojenej) służyć powinien osobiście.

§. 20. Dobrowolnie może każdy krajowiec wstąpić do armii (marynarki wojennej), jeżeli ma do tego potrzebne wymogi (§. 16.).

Wykluczeni ci są, co nie posiadają pełni praw obywatelskich z powodu odcierpianego wyroku sądowo-karnego.

Małoletni, chcący dobrowolnie wstąpić, potrzebują przyzwolenia ojca lub opiekuna swego.

Wstępującemu dobrowolnie przysłuża prawo obrania sobie korpusu wojska, w którym służyć pragnie, przypuściwszy, że obrany korpus armii jest uprawnionym do przyjmowania ochotników, i że ochotnik posiada odpowiednie zdolności.

Owym obowiązanym do służby, którzy stosownie do klasy wieku swego (§. 32.) już są powołani do regularnego stawania, podczas trwania okresu ich stawiennictwa, wstęp dobrowolny nie jest dozwolonym. Ten, co prawnie był obowiązanym do stawania, a nie stanął, utracił przeto prawo dobrowolnego wstąpienia dopóty, dopóki się nie podda decyzyi komisyi asenterunkowej, pod względem zaniedbanego stawienia się.

§. 21. Krajowcy posiadający taki stopień wykształcenia, który odpowiada ukończonym studyom w gimnazyum wyższem, w wyższej szkole realnej lub w jakimkolwiek zakładzie na równi z nią stojącym, i z takowych świadectwami wydanemi przez publiczne, lub prawem publicznego wykładania obdarzone takowe zakłady, lub egzaminem, przed umyślnie do tego ustanowioną mieszaną komisyą złożonym, się wykażą, którzy dobrowolnie do armii wstępują i przez czas służby z własnych funduszów się ubierają, uzbrajają i żywią, (przy jeździe także i konia sobie kupują i o utrzymanie konia się starają), w czasie pokoju już po jednorocznej czynnej służbie, począwszy od dnia wstąpienia do służby, do rezerwy przeniesieni zostają, i w razie, jeżeli chcą kontynuować studya swoje, mają prawo wyboru garnizonu, tudzież roku służby jednorocznej aż do 25go roku życia. Jeżeli ponoszą koszta własnego pomieszkania, natenczas nie wolno ich umieszczać w koszarach.

Jakie zakłady naukowe krajowe i zagraniczne w tej mierze za równe uznane zostaną z gimnazyami wyższemi lub wyższemi szkołami realnemi, tudzież w jaki sposób komisya mieszana ma być złożoną, jako też przedmioty i sposob egzaminowania, o tem orzeknie ministerstwo krajowe w porozumieniu ze wspólnym ministrem wojny.

Także pozbawieni środkow utrzymania powyższej kategoryi, jeżeli ubóstwo, tudzież nienaganne i obyczajne zachowanie, w głównych zaś przedmiotach postępy celujące wykażują, lub świadectwa dojrzałości, albo świadectwa z odbytego z rezultatem uzdolnienia egzaminu rządowego przedkładają, mogą być przypuszczeni do jednorocznej służby ochotniczej, i przez ten czas ze wspólnego budżetu wojskowego pobierać mundur, rynsztunek i utrzymanie.

Jeżeli ochotnicy w poprzednich paragrafach zmiankowani odpowiednio złożyli przepisane dla oficerów z rezerwy i landwery egzamin i jednoroczną służbę odbyli, w miarę istniejących lub zachodzących braków i stosownie do swojej szargi jako aspiranci na oficerów, powinni być mianowani oficerami rezerwy. Oficerowie ci podczas dalszej swej służby wojskowej jeszcze udział brać powinni w trzech tylko ćwiczeniach wojskowych, każdą razą najdłużej przez 4 tygodnie.

W razie mobilizacyi w przeciągu lat 9ciu, w miarę potrzeby i decyzyi wspólnego ministra wojny powinni być używani w armii lub w landwerze, po 9ciu zaś latach, stosownie do prawnego ich przeznaczenia, tylko w landwerze.

§. 22. Marynarze z powołania, którzy tak pod względem ogólnego wykształcenia swego, jako też ukończonych z dobrym skutkiem studyów w krajowych lub zagranicznych szkołach marynarskich świadectwem lub odpowiednio złożonym egzaminem się wykażą, zostają na jednoroczną służbę ochotniczą do marynaki wojennej przyjmowani, z uwolnieniem ich od obowiązku umundurowania i żywienia się z własnych funduszów, a po dobrze złożonym egzaminie, tudzież w miarę potrzeby mianowani zostaną oficerami rezerwy marynarskiej.

Ci oficerowie rezerwy na wypadek wojny obowiązani są do wszelkiego rodzaju służby marynarskiej.

§. 23. Medycy mogą jednoroczną służbę ochotniczą w szpitalach wojskowych; weterynarzy jako praktykanci weterynarscy przy pułku jazdy lub artyleryi, lub też przy szwadronie zaprzęgów polowych wypełniać, jeżeli potrzebnem w tej mierze wykażą się uzdolnieniem.

Podczas wojny będą oni, stosownie do ich obowiązku służby, używani albo w armii (marynarce wojennej) lub w landwerze, a także i w polnych lub innych szpitalach.

§. 24. Farmaceuci mogą jednoroczną służbę ochotniczą pełnić w aptekach wojskowych, a na przypadek wojny analogicznie z obowiązanymi do służby lekarzami będą traktowani. (§. 23.)

§. 25. Kandydaci stanu duchownego każdego prawnie uznanego kościoła lub stowarzyszenia religijnego, w razie wcielenia ich do armii (marynarki wojennej lub do landwery), otrzymują na swą prośbę urlop do ukończenia swych nauk teologicznych.

Po otrzymaniu wyższych święceń, względnie po dokonanej nominacyi na duszpasterzy, dotyczący zostaną zaciągnięci w listę wojskowych duszpasterzy, a w razie wojny, stosownie do swego obowiązku służby, albo w armii (marynarce wojennej) albo w landwerze; jako też do służby w polnych lub stałych szpitalach mogą być umieszczeni jako duszpasterze.

Gdyby zaś kandydaci ci porzucili studya teologiczne i stan duchowny, do służby wojskowej powołani być mogą.

§. 26. Obowiązani do służby w armii (marynarce wojennej) i landwerze urzędnicy państwa, urzędnicy prywatno-familijnych i dziedzicznych dóbr Najjaśniejszego Pana, urzędnicy funduszów publicznych, reprezentanci krajowych i powiatowych, gmin prowadzących zarząd polityczny, jeżeli posady te wymagają ukończonych studyów prawno-politycznych, dalej profesorowie i nauczyciele w publicznych lub prawem publicznego wykładania obdażonych zakładów naukowych, do których i szkoły ludowe policzyć należy, mogą na wypadek wojny w liczbie, niezbędnej do prowadzenia służby administracyjnej i nauki, na wniosek dotyczących ministrów fachowych za zezwoleniem Cesarza, na posadach swych pozostawieni być.

To samo postanowienie tyczy się kandycyonowanych w służbie pocztowej, telegraficznej i kolejowej, o ile są niezbędnemi do pełnienia służby.

§. 27. Kandydaci stanu nauczycielskiego szkół ludowych i nauczyciele w tychże zakładach, dalej właściciele odziedziczonych gospodarstw ziemskich, jeżeli tamże stale zamieszkują, gospodarstwem sami zarządzają, a dochody gruntowe gospodarstwa na samodzielne utrzymanie rodziny z pięciu osób złożonej wystarczają, lecz poczwórnej ilości określonych właśnie dochodów nie przekraczają, powinni po wcieleniu ich do armii (marynarki wojennej) lub landwery, w czasie, który nauce w szkołach ludowych, a względnie prowadzeniu gospodarstwa najmniej przeszkadza, przez ośm tygodni wojskowo być ćwiczeni, poczem wracają na urlop, a w czasie pokoju jeszcze tylko w peryodycznych ćwiczeniach wojskowych biorą udział.

§. 28. Dla marynarzy z powołania, którzy do marynarki wojennej wcieleni zostali, a do których się w §. 22. nie stosuje, dalej dla maszynistów można w uwzględnienia ich technicznych wiadomości i w miarę ich wykształcenia do służby marynarskiej, w czasie pokoju zniżyć czynną służbę do jednego roku.

§. 29. Marynarze, którzy do marynarki wojennej wcieleni zostali, lecz do jakiejkolwiek szkoły nautycznej, lub do szkoły budowy okrętów uczęszczają, mają w pokoju na czas trwania frekwentacyi szkolnej urlop otrzymać.

§. 30. Liczba obowiązanych do służby wojskowej, mających się wcielić do armii (marynarki wojennej) i do rezerwy uzupełniającej (§. 13.) ma być rozrepartowaną na pojedyncze królestwa i kraje podług cyfry ludności takowych, w obrębie pojedyńczych krajów zaś podług liczby zdatnych do wojska ma być rozłożoną na okręgi poborowe.

§. 31. Regularny pobór do armii (marynarki wojennej) i do landwery odbywa się każdego roku w czasie od 1. kwietnia do końca maja, wcielenie zaś do szeregów z dniem 1. października.

§. 32. Komisye mieszane przeprowadzają pobór z grona obowiązanych do służby wojskowej, w okręgu poborowym zamieszkałych, podług kolei klasy wieku, a w każdej klasie wieku podług kolei losu.

Wszyscy od 1. stycznia do 31. grudnia pewnego roku urodzeni młodzi mężczyźni stanowią razem jedną klasę wieku, która oznacza się według roku urodzenia.

Do poboru powołują się trzy klasy wieku.

Każdemu działowi armii lub marynarki przekazuje się najbardziej do niego uzdolnionych, z uwzględnieniem ile możności życzenia odstawionych do służby.

Liczba wcielonych w obrębie cyfry kontyngentu, jeszcze pozostała po pokryciu potrzeby broni specyalnych zakładów, przydzieloną zostanie dotyczącemu pułkowi okręgu uzupełniającego; mają oni ile możności być pozostawieni w okręgu uzupełniającym dla wykształcenia.

Po zupełnem pokryciu kontyngentu dla armii i marynarki wojennej, tudzież dla rezerwy uzupełniającej, nadwyżka zdolnych do służby wojskowej z powołanych trzech lat wieku, każdego okręgu poborowego, do landwery przydzieloną zostanie.

Przeznaczenie obowiązanych do służby wojskowej pierwszej i drugiej klasy wieku, do rezerwy uzupełniającej, jest czasowe i nie uwalnia od obowiązku stawiennictwa w drugiej względnie w trzeciej klasie wieku.

Przeznaczeni do rezerwy uzupełniającej mają, stosownie do swego uzdolnienia do rozmaitych działów armii, być powciągani w listy stawiennicze, w czasie pokoju pozostawieni w swoich obywatelskich stósunkach, a tylko w razie wojny na rozkaz Cesarza w miarę swego wieku do uzupełnienia armii lub marynarki wojennej użyć.

Po skończeniu wojny, powołani z rezerwy uzupełniającej opuszczają armię czyli marynarkę wojenną i wracają do dawnego swego stosunku.

Ci obowiązani do służby wojskowej, którym w trzeciej klasie wieku przyznano czasowe uwolnienie od obowiązku służby w armii (§. 17.) ze wstąpieniem do czwartej klasy wieku również wchodzą do rezerwy uzupełniającej.

§. 33. Jeżeli powołany do armii wstąpienia do armii, przy regularnym poborze wcielonym być nie może, to za pomocą środków prawnych później sprowadzić go należy; tymczasem zaś w miejsce jego wstępuje podług porządku listy poborowej, najbliższy jego następca, który był przeznaczonym do rezerwy uzupełniającej (§. 32).

Lecz w miejsce tylu nieobecnych, ilu prawdopodobnie w ciągu czterych miesięcy, licząc od końca okresu poborowego, z uwzględnieniem przestępnego stósunku zdatności, do służby wojskowej w armii i marynarce wojennej wcielonemi być mogło, w miejsce tylu nieobecnych należy wcielonych z największym numerem losowanym najstarszej klasy wieku oznaczyć jako następców i w stósunkach normalnych puszczać na czteromiesięczny urlop.

Czas do zadośćuczynienia zaniechanemu obowiązkowi poborowemu trwa aż do ukończonego roku 36 (§. 16).

§. 34. Obowiązani do stawania, których ze strony wojskowej wzbraniają się przyjmować do służby w armii (marynarce wojennej) lub landwerze, mogą na wniosek politycznych członków komisyi być przedstawieni do ostatecznej decyzyi mieszanej do powtórnego dochodzenia powołanej komisyi.

Decyzyi komisyi tej podlegają i tacy, już odstawieni do armii (marynarki wojennej) lub landwery, którzy do końca roku stawienniczego jako niezdolni do służby na uwolnienie przeznaczeni zostali.

Przeciw postanowieniu tej komisyi odwołać się nie można.

§. 35. Koszta przybycia do losowania i stawiennictwa każdy obowiązany do stawienia się, sam ponosi. Ubogich wspiera gmina, która także ponosi koszta podróży naczelnika gminy i urzędowego towarzysza obowiązanych do stawiennictwa.

Koszta podróży tych, co mają stanąć przed powtórną komisyą poborową, i dodanej im asystencyi ponosi skarb publiczny.

Wszelkie inne koszta mają być pokryte stósownie do zasad, istniejących dla urzędowania dotyczącej władzy.

§. 36. Rezerwiści podczas ich obowiązku rezerwowego mają brać udział w trzechkrotnych ćwiczeniach wojskowych, trwających każdą razą najdłużej cztery tygodnie.

Każde powołanie (§. 10.) do służby czynnej liczy się za jedno ćwiczenie.

Oprócz tego odbywa się co roku dla niepowołanych do ćwiczeń wojskowych rezerwistów po żniwach zgromadzenie dla kontroli, które jednak dłużej jak przez jeden dzień trwać nie powinno.

Ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia dla kontroli w landwerze, określa ustawa o landwerze.

§. 37. Każdemu, który ukończył prawny obowiązek czynnej służby liniowej w armii lub marynarce wojennej, wolno, jeżeli zatrzymanie jego w służbie okazuje się korzystnem, zamiast przejścia do rezerwy, a nawet po upływie obowiązku służby rezerwowej, z roku na rok dalej wznawiać służbę czynną. Osobnemi przepisami określone będą materyalne korzyści, dla podoficerów którzy w taki sposób i pod takiemi warunkami, dalej w służbie z własnej woli pozostają.

Postanowienia te dotyczą także podoficerów i landwerzystów, pełniących służbę czynną przy korpusach i oddziałach landwery.

§. 38. Podoficerowie, którzy przez lat dwanaście, między temi najmniej przez lat ośm, jako podoficerowie, czynną pełnili służbę w armii, marynarce wojennej, lub w korpusach i oddziałach landwery, i dobrą uzyskali konduitę, zyskują przez to prawa do osiągnięcia posad w służbie publicznej, tudzież we wspieranych przez państwo przedsiębiorstwach kolejowych, żeglugi parowej i innych takowych.

Wykazanie postanowień niniejszych określone zostanie osobną ustawą.

§. 39. Regularne przenoszenie z linii do rezerwy i z rezerwy do landwery, z zatrzymaniem stopni szarzy, dalej uwolnienie z landwery po upływie ustanowionego dla każdej z tych kategoryi służbowych czasu (§§. 4 i 15.) nastąpi z końcem grudnia każdego roku; na przypadek wojny przenoszenie to, względnie uwolnienie, odbywa się dopiero na rozkaz cesarza.

Z okazyi przeniesienia lub uwolnienia dotyczący otrzymuje dokument legitymacyjny; opóźnione wydanie dokumentu tego nie pociąga za sobą obowiązku służby po za prawny termin.

§. 40. Przed ukończeniem obowiązku służby dozwala się tylko na uwolnienie:

a) jeżeli wcielenie było przeciwne ustawie;

b) wrazie gdyby się okazała niewyleczalna niezdolność do służby;

c) jeżeli żołnierz wchodzi w jeden z określonych w §. 17. pod 1, 2, 3 stosunków; tudzież;

d) w pokoju uwolnienie otrzymać może wcielony jako następca z największem numerem najwyższej klasy wieku (§. 33) jeżeli poprzednik do końca roku stawienniczego wstępuje do armii lub marynarki wojennej. Czas wysłużony liczy się na rzecz następcy.

Wymienieni pod c) wchodzą, jeżeli stoją w trzeciej lub wyższej klasie wieku, zaś wymienieni pod d) natychmiast, do rezerwy uzupełniającej.

§. 41. W wypadkach pod a) i b) (§. 40) przypuściwszy, że pod b) nie ulega wątpliwości, iż niezdatność zachodziła już w czasie wcielenia, należy ubytek przy najbliższem regularnem stawiennictwie wynagrodzić.

Kto bez własnej winy poniósł szkodę przez bezprawne odstawienie, ma prawo żądać wynagrodzenia od tych, co się dopuścili winy.

We wszystkich innych wypadkach uwolnienia nie żąda się postawienia zastępcy.

§. 42. Każdy należący do klasy wieku obowiązanych do stawienia się przy najbliższem regularnem stawiennictwie, powinien się w miesiącu grudniu poprzedniego roku ustnie lub pisemnie zgłosić do naczelnika gminy swego miejsca rodzinnego lub miejsca pobytu; gdyby tego zaniechał, a jeżeli go nie wstrzymała nieprzezwyciężona przeszkoda, skazanym będzie, bez względu na dalsze

postępowanie prawne, na 100 złr. lub w razie niemożności uiszczenia grzywny na więzienie aż do 20 dni.

Grzywny przypadają gminnemu funduszowi ubogich w miejscu pobytu winnego.

§. 43. Naczelnicy gmin i prowadzący metryki odpowiadają za prawdziwość głównych podstaw do list stawienniczych, a pierwsi i za tożsamość osoby wprowadzonego, i powinni być pomocnymi władzom politycznym we wszystkich czynnościach urzędowych, do przeprowadzenia stawiennictwa potrzebnych.

§. 44. Kto przez komisyę poborową za niezdolnego na zawsze do służby wojskowej niezostał uznanym, lub kto w trzeciej klasie wieku nie otrzymał uwolnienia od obowiązku stawiennictwa, temu nie wolno się żenić przed wystąpieniem z trzeciej klasy wieku.

Do udzielania wyjątkowego pozwolenia na zawarcie małżeństwa w razie zachodzących szczególnych, a na uwzględnienie zasługujących okoliczności, upoważnionem jest ministerstwo obrony krajowej, które w tym celu może delegować dotyczącą władzę krajową, lecz pozwolenie to nie pociąga za sobą uwolnienia od obowiązku wstąpienia do armii (marynarki wojennej) lub do landwery.

§. 45. Obowiązany do służby, który się ożenił z przekroczeniem zawartego w §. 44. zakazu, z urzędu odstawionym będzie, a w razie niezdatności, skazany zostanie na karę pieniężną do 1000 złr. w. a. na rzecz gminnego funduszu ubogich, a w razie niemożności zapłacenia na więzienie do sześciu miesięcy.

Ci, którzy się bezprawnie przyczynili do zawarcia zakazanego małżeństwa karani być powinni grzywną do 500 złr. w. a. na rzecz gminnego funduszu ubogich, w razie zaś niemożności płacenia więzieniem, aż do trzech miesięcy; bezwzględnie na postępowanie jakiemu podpadają, stosownie do regulaminów służbowych, jeżeli zostają w służbie publicznej.

§. 46. Kto obowiązany jest stanąć przed komisyą stawienniczą, a bez należytego usprawiedliwienia nie stawa, tego uważać należy za zbiegłego od stawiennictwa; tego zaś, co go w tej mierze z przeświadczeniem popiera, uważa się za współwinnego.

Zbiegłego od stawiennictwa, stawia się z urzędu, a w razie uznania go za zdolnego, ma, jeżeli nieobecności swojej w przeprowadzonem w tym względzie śledztwie nie mógł usprawiedliwić, lecz stanął dobrowolnie, przez rok jeden, gdyby zaś niedobrowolnie stanął, ma służyć przez dwa lata nad czas prawnego obowiązku służby w linii; w razie uznania go za niezdolnego do służby wojskowej, karany będzie grzywną aż do wysokości 150 złr. w. a., w wypadku niemożności płacenia więzieniem aż do jednego miesiąca.

Jeżeli w tym razie zbiegły od stawiennictwa przekroczył już 36 rok życia (§§. 16 i 33) karany będzie grzywną aż do 1000 złr. w. a., w wypadku niemożności płacenia więzieniem aż do sześciu miesięcy.

Współwinni w zbiegostwie od stawiennictwa podpadają grzywnie aż do 500 złr. w. a. albo przy szczególnie obciążających okolicznościach aż do 1000 złr. w. a., a w razie niemożności płacenia, więzieniu karnemu do trzech, względnie do sześciu miesięcy.

Gdzie obowiązani do służby uchylają się w większej liczbie zbiegostwem od obowiązku stawiennictwa, można się chwycić w drodze rozporządzenia nadzwyczajnych środków zaradczych, pod warunkiem usprawiedliwienia takowych przed najbliższą Radę państwa.

§. 47. Każdy obowiązany do służby, któremu udowodniono rozmyślne uszkodzenie siebie samego, ma, jeżeli do jakiejkolwiek służby w armii (marynarce wojennej) jeszcze jest zdolnym z urzędu być odstawionym do armii i służyć ma dwa lata po nad czas trwania służby w linii.

§. 48. Landwera podlega:

W pokoju w kwestyach administracyjnych ministrowi obrony krajowej, w sprawach wojskowych naczelnemu dowódzcy landwery; bliższe w tej mierze ustanowienia zawiera ustawa o landwerze; natomiast podczas wojny pod względem administracyjnym podlega także ministrowi obrony krajowej, pod względem zaś wojskowym wyznaczonemu przez Cesarza wodzowi.

Państwowy minister wojny powinien za pośrednictwem ministra obrony krajowej, a względnie naczelnego dowódzcy landwery, od ostatniego w drodze ministerstwa obrony krajowej, odbierać ciągłe wiadomości o stanie, uzbrojeniu, dyslokacyi, wojskowem wykształceniu i karności landwery.

§. 49. Oficerów landwery wszelkich stopni mianuje Cesarz.

Wyszczególniające i wszelkie w ogóle oznaki we wszystkich stopniach, wyekwipowanie i uzbrojenie, tudzież przepisy służbowe i ćwiczenia są te same co w armii.

§. 50. Każdy oficer, który jako taki najmniej przez rok pełnił służbę czynną, i którego się nie tyczy §. 19. w pokoju na własne żądanie, z zawieszeniem zwykłej należności, może być przeniesiony do rezerwy, lub też do landwery, gdyby był tylko jeszcze obowiązany do służby w landwerze.

§. 51. Każdy oficer, który się nie znajduje ani w śledztwie sądu karnego, ani sądu honorowego, może dobrowolnie złożyć swoją szarzę, co go ani od wypełnienia wymaganego jeszcze prawnie obowiązku służby wojskowej tak samo nie uwalnia, jak tego oficera, który w drodze sądu karnego lub honorowego, szarzy swej pozbawiony został.

§. 52. Oprócz czasu czynnej służby, podlegają stale urlopowani, którzy obowiązani są do służby w linii, tudzież rezerwiści i landwerzyści, przekroczywszy trzecią klasę wieku, dalej oficerowie rezerwy i landwery, jakoteż z zatrzymaniem pensyi i charakteru wojskowego spensyonowani oficerowie i urzędnicy, jak również c. k. in alidzi patentowani, jeżeli nie przebywają w domach inwalidów, podlegają co do ożenienia się ogólnym ustawom i przepisom, wszelako z zachowaniem obowiązku służenia w armii (marynarce wojennej) lub landwerze.

§ 53. Urlopnicy w czasie urlopu swego, tudzież nieznajdujący się w czynnej służbie oficerowie i żołnierze z rezerwy i landwery podlegają we wszystkich swych stosunkach cywilnych, jak nie mniej w sprawach karnych i policyjnych, sądom i władzom cywilnym, i podpadają tylko tym ograniczeniom, które w ustawie niniejszej są uzasadnione i do utrzymania ewidencyi konieczne.

Zostający w czynnej służbie w armii, marynarce wojennej i landwerze, podlegają wojskowym ustawom karnym i dyscyplinarnym; pod względm zaś stosunków, cywilnych, nieodnoszących się do służby wojskowej, podlegają ustawom i władzom cywilnym.

Bliższe szczegóły w tem względzie określi osobna ustawa.

Wszyscy za granicą bawiący oficerowie i żołnierze z rezerwy i ladwery, dowiedziawszy się w drodze publicznej, że monarchii zagraża bliska wojna, i że powołano rezerwę i landwerę, winni bezzwłocznie wracać do kraju rodzinnego i zgłosić się do odpowiedniej władzy, nieczekając dopiero na osobne wezwanie.

§. 54. Uwolnienie w celu wychodźtwa może być udzielone zostającemu w obowiązku służby w linii lub rezerwie ze strony państwowego ministra wojny; landwerzyści zaś ze strony ministerstwa obrony krajowej; lecz obowiązanemu do służby w linii tylko w tenczas, jeżeli oboje rodzice proszącego o uwolnienie, lub drugi przy życiu pozostały rodzic kraj opuszcza.

W razie zaniechania wychodźtwa, dotyczący winien dopełnić resztę przerwanego uwolnieniem swojem obowiązku służby.

Podczas wojny, pozwolenia do wychodźtwa nie można udzielać żadnej osobie, obowiązanej do służby w armii (marynarce wojennej) lub w landwerze.

§. 55. Obowiązani do służby wojskowej, którzy do służby w armii (marynarce wojennej) lub landwerze nie mogli być pociągnięci, powinni złożyć odpowiednią taksę wojskową dla zakładów utrzymania inwalidów wojskowych.

Wysokość i sposób ściągania tej taksy określi odrębna ustawa.

Законъ зъ дня 5. Грȣдня 1868..

которымъ для королевствъ и краѣвъ, въ дȣмѣ державной застȣпленныхъ, оуправильняе ся способъ полненія бранной повинности.

(Изъ Вѣстника законôвъ держ. 1868., часть LXVI. ч. 151.)

Съ согласіемъ обохъ палатъ державной дȣмы оузнаю Я потребнымъ роспорядити, якъ слѣдȣе:

Артикȣлъ I. Способъ полненія бранной повинности опредѣляе ся послѣдȣющимъ закономъ.

Артикȣлъ II. Нынѣшній законъ входитъ въ дѣйствіе съ днемъ своего обвѣщенія и ôтноситъ ся также съ всѣми въ §§. 21. включно до 29. содержимыми пособіями до слȣжащихъ нынѣ въ постоянномъ войскȣ и въ военной маринѣ, но съ тѣмъ ограниченіемъ, же со взглядȣ на трȣдности перехода оу нѣкоторыхъ родôвъ орȣжія, переведеніе бранцѣвъ 1865. и 1866. рокȣ до резервы (запасного войска), тамъ гдѣ державно-военный министеръ въ порозȣмѣніи съ министромъ земской обороны сіе безȣсловно потребнымъ оузнае, ôтбывати ся мае доперва въ 1870. роцѣ, за то же оувôльняютъ ся они во время своей запасной повинности ôтъ всякого оупражненія въ орȣжіи.

Артикȣлъ III. Дѣйствȣющіи для города Тріеста и его области изъятія и пособія дотычно полненія бранной повинности симъ оуневажняютъ ся.

Браннообязанныи давного окрȣга Которского и сȣхой земли давного окрȣга Дȣбровницкого въ королевствѣ Далматіи, бывшіи доси цѣлкомъ вôльными ôтъ войсковой слȣжбы, имѣютъ браннȣю повинность только въ ландверѣ (земской брани) полнити.

Объ оустройствѣ и оупотребленіи мȣжья въ Тиролю и Форарльбергȣ по мѣрѣ нынѣшнего закона въ брани повинного, котороѣ для пополненія стрѣлецкого полка не вымагае ся, якоже и о полненіи бранной повинности въ тамошней земской брани послѣдовати бȣдȣтъ близшіи оустановы дорогою краевого законодательства.

Артикȣлъ IV. Особы, за которіи передъ дѣйствіемъ сего закона на пôдставѣ роспоряженія зъ дня 21. Лютого 1856. положена и принята была такса оувôльненія, останȣтъ цѣлкомъ и на всегда вôльными ôтъ всякой войсковой слȣжбы.

Артикȣлъ V. Во время грозящой войны, если бы предписанный военный составъ постоянного войска и военной марины не былъ полночисленъ, могȣтъ всѣ тѣ, которіи по дотеперѣшнимъ законамъ о пополненіи войска до слȣжбы обовязанû были и свою повинность впраздѣ выполнили, но въ войскȣ (военной маринѣ) помѣщенû не были, и 32. рокъ житія еще не совершили, по мѣрѣ своего вѣкȣ на время войны въ слȣжбѣ въ запасной или земской брани потягаемû быти.

Артикȣлъ VI. Съ днемъ дѣятельности сего закона начиная не смѣе больше въ оупотребленіе входити кара тѣлесного наказанія и кара оувязи (желѣзами) ни въ войскȣ, ни въ военной маринѣ, ни въ земской брани.

Артикȣлъ VII. Взглядомъ возлагаемыхъ по нынѣшномȣ законȣ каръ прислȣжае постȣпаніе, вырокованіе и выконаніе политичнымъ властямъ по мѣрѣ издаваемыхъ для нихъ предписôвъ о политичныхъ карныхъ оурядованіяхъ.

Артикȣлъ VIII. Мôй министеръ земской обороны повиненъ, въ порозȣмѣніи съ державно-военнымъ министромъ, выдати роспоряженія требȣеміи для исполненія сего закона.

Вѣдень, дня 5. Грȣдня 1868.

ФРАНЦЪ ІОСИФЪ в. р.

Таффе в. р.	Пленеръ в. р.	Гаснеръ в. р.	Потоцкій в. р.
Гискра в. р.	Гербстъ в. р.	Брестель в. р.	Берґеръ в. р.

Бранный законъ.

§. 1. Бранная повинность есть всеобща, и мȣситъ лично выполняема быти всякимъ до брани способнымъ обывателемъ державнымъ.

§. 2. Вооорȣженная сила дѣлитъ ся на постоянное войско, военнȣю маринȣ, земскȣю брань и пополнительный запасъ; послѣдній яко пополненіе оубыткôвъ въ теченіи войны оказывающихъ ся взглядомъ оустановленного военного состава въ постоянномъ войскȣ (военной маринѣ).

О составѣ ландштȣрма (земского ополченія) розрѣшитъ особенный законъ.

§. 3. Повинность стȣпати въ постоянное войско, въ военнȣю маринȣ или въ земскȣю брань, потомъ въ пополнительный запасъ (§. 2.) начинае ся съ днемъ 1. Сѣчня календарского рокȣ, въ которомъ браннообязанный совершае 20 лѣтъ житья.

§. 4. Слȣжбовая повинность продолжае ся въ постоянномъ войскȣ и въ военной маринѣ:

а) три роки въ линіи;
б) семь лѣтъ въ запасѣ;

въ земской же брани:

а) два роки для тѣхъ, которіи по окôнченной слȣжбовой повинности въ постоянномъ войскȣ, или изъ пополнительного запаса переводятъ ся въ земскȣю брань;
б) двнадцять лѣтъ для браннообязанныхъ, безпосередно (§. 32.) въ земской брани помѣщаемыхъ.

Записаніи въ пополнительный запасъ остаютъ ажъ до окôнченого трицятого рока житья призначенû для слȣжбы въ постоянномъ войскȣ (военной маринѣ) (§. 2. и 32.).

Тѣ, которіи слȣжбовȣю повинность въ военной маринѣ совершили, не сȣть обовязанû до земской брани.

Время слȣжбы всѣхъ браннообязанныхъ, которыхъ взято въ теченіе правильного періода бранки (§. 31.), и ажъ до 1. Жовтня въ дорозѣ послѣбранки, начинае ся съ днемъ 1. Жовтня рокȣ бранки, а время слȣжбы бранцѣвъ внѣ сего періода взятыхъ и охотникôвъ начинае ся съ днемъ бранки.

§. 5. Въ слꙋчаю, если особенный законъ оухвалитъ составленіе земского ополченія, то таковое сотворѧти сѧ може только изъ охотниковъ, непринадлежащихъ ни до постоѧнного войска ни до военной марины. ни до земской брани.

§. 6. Кто въ браннообовязанномъ вѣкꙋ (§§. 3. и 4.) пріобрѣте право державного обывателѧ въ монархіи. имѣе безъ оглѧдꙋ на то, чи и въ ꙗкій способъ онъ свою браннꙋю повинность въ прежной своей домовной державѣ оудовлетворилъ, припадающꙋю еще на него по семꙋ закони браннꙋю повинность выполнити по мѣрѣ вѣкꙋ своего житьѧ.

§. 7. Постоѧнное войско и военнаѧ марина призначени сꙋть длѧ обороны всей монархіи противъ внѣшныхъ непріѧтелей и длѧ оудержаніѧ порѧдка и безпечности внꙋтри.

§. 8. Земскаѧ брань въ войнѣ призначена длѧ вспираніѧ постоѧнного войска и длѧ внꙋтренной обороны, а во времѧ мира изъѧтковымъ способомъ также длѧ оудержаніѧ внꙋтренного порѧдка и безпечности.

§. 9. Если составитъ сѧ земское ополченіе (§. 2.), то оно призначено вспирати постоѧнное войско и земскꙋю брань въ страженіи непріѧтелѧ. если онъ до краю вторгнꙋти намѣрѧе. а въ покореніи егоже, коли онъ оуже вторгнꙋлъ.

По семꙋ земское ополченіе. ꙗко составнаѧ часть бранной силы, ставитъ сѧ подъ народоправнꙋю защитꙋ.

§. 10. Обовѧзаннїи до линіевой слꙋжбы, находѧщіи сѧ въ свѧзи съ постоѧннымъ войскомъ (военною мариною), имѣютъ всегда повиновати сѧ покликꙋ войсковыхъ властей до слꙋжбы.

Резерва (запасъ) може частково или цѣлкомъ только по приказꙋ цѣсарѧ покликана быти длѧ пополненіѧ постоѧнного войска и военной марины на стопꙋ военнꙋю.

Если только частковое покликанье запасныхъ мꙋжей въ дѣйствꙋющой слꙋжбѣ потребнымъ окаже сѧ. то сіе дѣѧти сѧ повинно по колѣи рочниковъ, зачинаѧ отъ наймолодшего.

Покликанье и воздвиженіе земской брани послѣдꙋе также только по приказꙋ цѣсарѧ подлѧ оуставовъ содержащихъ сѧ въ законѣ о земской брани.

Покликанье и оустроеніе земского ополченіѧ (§. 2.) послѣдꙋе по приказꙋ цѣсарѧ въ дорозѣ министра земской обороны въ ономъ розмѣрѣ. въ ꙗкомъ край безпосередно загроженъ есть непріѧтельскимъ нападомъ. Дѣйствительное оупотребленіе земского ополченіѧ зависитъ отъ войскового вождѧ цѣсаремъ назначенного.

Покликанье мꙋжей запаса и земской брани до періодичныхъ оупражненій въ орꙋжіи (§. 36.) дѣе сѧ изъ стороны принадлежныхъ властей войска и земской брани.

§. 11. Сила постоѧнного войска и военной марины, требꙋемаѧ длѧ сполечной обороны всей монархіи. оуставлѧе сѧ, по мѣрѣ §§. 1., 2., 3. и 36. закона зъ днѧ 21. Грꙋднѧ 1867, Вѣстникъ законовъ державныхъ ч. 146. въ порозꙋмѣніи съ оугорскимъ соймомъ силою нынѣшного закона. не нарꙋшаѧ оуставомѣрныхъ правъ застꙋпательныхъ тѣлъ, полнымъ военнымъ составомъ въ 800.000 мꙋжа, безъ причисленіѧ отрѧдовъ Войскового Пограничьѧ.

Въ семъ составѣ содержитъ сѧ оуже запасъ (§. 4.).

Сей военный составъ постоѧнного войска и военной марины имѣе слꙋжити длѧ слѣдꙋющихъ 10 лѣтъ.

Внесеніѧ, намѣрѧющіи оставити надаль безъ перемѣны или перемѣнити оустановленный военный составъ. имѣютъ на всѧкій слꙋчай передъ концемъ девѧтого рокꙋ по оуставꙋ предложени быти застꙋпательнымъ тѣламъ обохъ краевыхъ областей въ цѣли повой оугоды.

§. 12. Совокꙋпнаѧ сила земской брани зависитъ отъ числа обовѧзаныхъ въ слꙋжбѣ въ земской брани.

Королевства и краи, въ Дꙋмѣ державной застꙋпленніи, не причислѧѧ Тиролю и Форарльберга. ставѧтъ разомъ 79 батайлоновъ пѣхоты, а изъ каждого пополнительного обвода конного полка по одномꙋ или по два ескадроны конницѣ.

Ближшіи оуставовы содержатъ сѧ въ законѣ о земской брани.

§. 13. Контингентъ (оучастокъ). который подлѧ народонаселеніѧ роздѣлити сѧ мае межи королевства и краи, въ Дꙋмѣ державной застꙋпленніи. а краи оугорской корꙋны, и который потребный есть длѧ оудержаніѧ постоѧнного войска и военной марины въ выше (§. 11.) оустановленной силѣ. съ поглѧдомъ на заведеннꙋю системꙋ кадровъ (степеней) и образованіѧ. потомъ длѧ пополнительного запаса, може — по оустановленіи его (оучастка) — передъ оуплывомъ 10 лѣтъ лише тогда вопроснымъ стати сѧ, если цѣсарь въ дорозѣ дотычныхъ отвѣтственныхъ правительствъ, оузнае потребнымъ оумноженіе или оуменьшеніе оучастка; но дѣйствительнаѧ бранка рекрꙋтовъ послѣдовати може лише тогда, если законодательство о ней на сейже рокъ оуже и голосовало.

Весь десѧтилѣтній пополнительный запасъ не повиненъ быти большимъ. ꙗкъ первый рочный оучастокъ рекрꙋтовъ, въ попередномъ оустꙋпѣ дозволенный.

При роспредѣленіи дотичного оучастка обохъ сторонъ, поки въ обохъ державныхъ областѧхъ не сотворитъ сѧ новое на ровныхъ подставахъ основанное народочисленіе. слꙋжити имѣютъ подставою сꙋществꙋющіи нынѣ оурѧдовіи данніи о народочисленіи, по которымъ изъ оустановленного состава въ 800.000 мꙋжа припадаютъ 470.368 мꙋжа на королевства и краи въ Дꙋмѣ державной застꙋпленніи, а 329.632 мꙋжа на краи оугорской корꙋны. при чемъ пограничное народоселеніе, полнѧщое свою браннꙋю повинность инымъ способомъ, доти въ число не входитъ, поки заведеніе Пограничьѧ дѣйствительно сꙋществꙋе.

§. 14. Постоѧнное войско и военнаѧ марина пополнѧютъ сѧ:

а) Черезъ помѣщеніе воспитанниковъ войсковыхъ воспиталищъ (§. 19.);
б) черезъ добровольный встꙋпъ (§§ 20. до 24.);
в) черезъ бранкꙋ оурѧдовою дорогою (§§. 45. до 47.);
г) черезъ звычайнꙋю бранкꙋ, а въ слꙋчаю войны черезъ помѣщеніе записанныхъ въ пополнительный запасъ, которіи еще не перекрочили тридцѧтый рокъ житьѧ (§§. 31. до 35.).

§. 15. Земскаѧ брань пополнѧе сѧ:

а) Черезъ помѣщеніе запасныхъ мꙋжей по оконченой войсково-слꙋжбовой повинности и записанныхъ въ дополнительный запасъ, которіи тридцѧть лѣтъ житьѧ пережили (§. 4.).
б) черезъ безпосередное придѣленіе браннообовязанныхъ (§. 32.);
в) черезъ такихъ охотниковъ, которіи своей бранной повинности оудовлетворили, до земской брани необовѧзаніи, но до слꙋжбы еще способніи сꙋть, а именно съ повинностью двꙋлѣтной слꙋжбы, а въ разѣ потребы на времѧ войны.

§. 16. Длѧ встꙋпленіѧ въ постоѧнное войско и въ военнꙋю маринꙋ вымагае сѧ:

а) Державное обывательство въ одной изъ обохъ половинъ державы;
б) потребное дꙋшевное и тѣлесное оуспособленіе при высотѣ тѣла принаймнѣй въ 59 цалей вѣденьской мѣры; (потребніи длѧ постоѧнного войска ремесленники, потомъ морѧки и корабельніи ремесленники принимаютъ сѧ безъ оглѧдꙋ на ихъ высотꙋ тѣла);
в) вѣкъ принаймнѣй полныхъ 17 и не выше 36 лѣтъ.

Чꙋжинцѣ могꙋтъ только за призволеніемъ цѣсарѧ на законное времѧ линіевой слꙋжбы подъ оусловіѧми б) и в) до встꙋпленіѧ въ постоѧнное войско (военнꙋю маринꙋ) изъѧтковымъ способомъ припꙋскаеми быти. если выкажꙋтъ сѧ безꙋсловнымъ на то соизволеніемъ своего правительства.

§. 17. Довременное оувольненіе отъ повинности встꙋпати въ постоѧнное войско, въ военнꙋю маринꙋ или въ земскꙋю брань полꙋчае:

1. Единый сынъ неспособного зароблѧти отцѧ или овдовѣлой матери;
2. по смерти отцѧ единый внꙋкъ неспособного зароблѧти дѣда или овдовѣлой бабы. если не имѣютъ сына;
3. братъ цѣлкомъ осиротѣлыхъ дѣтей.

Однакже только тотъ единый сынъ, внꙋкъ или братъ мае право на оувольненіе, который есть законнобрачный и родный, если отъ оувольненіѧ его зависитъ содержаніе его родичей, прародичей или братій, и онъ обовѧзанность сію выполнѧе.

Безбрачномꙋ сынꙋ прислꙋжае тоже самое оувольненіе, если отъ сего оувольненіѧ зависитъ содержаніе его безбрачной матери. и онъ обовѧзанность сію выполнѧе.

Подъ тѣмже самымъ предположеніемъ ровно единомꙋ сынꙋ. внꙋкꙋ или братꙋ почитꙋе сѧ тотъ. которого единый братъ или прочіи братьѧ

а) въ повинности линіевой слꙋжбы или въ запасѣ стоѧтъ,
б) молодшіи сꙋть ꙗкъ 18 лѣтъ. или
в) ради неизлѣчимыхъ дꙋшевныхъ или тѣлесныхъ вадъ до всѧкого заробкꙋ неспособни сꙋть.

Кто на подставѣ сихъ оуставовъ довременно былъ оувольненъ, но титꙋлъ оувольненіѧ оутратитъ или оусловіи его не выполнѧе, тотъ подлѣгае повинности встꙋпити въ постоѧнное войско. въ военнꙋю маринꙋ или въ земскꙋю брань по своей классѣ вѣкꙋ.

О довременныхъ оувольненіѧхъ рѣшае комиссіѧ бранки (§. 32.), противъ выроку которой вольный есть отзывъ до министерства краевой обороны, которое имѣе право. дотычной краевой власти порꙋчити розрѣшеніе.

Противъ выроку бранковой комиссіи. потвержденного симъ министерствомъ или отпорꙋченною въ томꙋ краевою властію, дальшій отзывъ мѣстцѧ не имѣе.

§. 18. Тѣ браннообовязанніи, которіи хотѧ и не до властивой слꙋжбы, но способни сꙋть до иныхъ слꙋжбовыхъ дѣйствій длѧ военныхъ цѣлей. которіи обывательскомꙋ ихъ званію сꙋть соотвѣтни, могꙋтъ въ слꙋчаю войны до таковыхъ потѧгаеми быти.

§. 19. О помѣщеніи воспитанниковъ войсковыхъ воспитательныхъ заведеній въ постоѧнномъ войскꙋ (военной маринѣ). рѣшаютъ войсковіи власти по сꙋществꙋющимъ на то особеннымъ предписамъ.

Каждый воспитанникъ такого заведеніѧ. образовавшій сѧ на войсково-вольномъ или на наданномъ мѣстцѣ, обовѧзанъ черезъ 10 лѣтъ. а каждый полвольнымъ войсковымъ мѣстцемъ пользовавшій сѧ черезъ 7 лѣтъ. а образовавшій сѧ ꙗко платный питомецъ черезъ 4 роки, считаѧ отъ днѧ выстꙋпꙋ изъ заведеніѧ, въ постоѧнной арміи (военной маринѣ) лично присꙋтствꙋючи слꙋжити.

§ 20. Добровольно може встꙋпити въ постоѧнное войско (военнꙋю маринꙋ) всѧкій тꙋземецъ, посѣдающій въ томꙋ законніи требованіѧ (§. 16.).

Выключени сꙋть тѣ, которіи по поводꙋ карно-сꙋдового засꙋжденіѧ не сꙋть въ полномъ оуживаніи правъ обывательскихъ.

Малолѣтніи потребꙋютъ согласіѧ своего отцѧ или опѣкꙋна на добровольное встꙋпленіе.

Добровольно встꙋпающомꙋ дозволено, выбирати то войско. въ которомъ слꙋжити хоче, предполагаючи, же выбранное войско (отрѧдъ) имѣе право охотниковъ принимати, и же охотникъ способный до него.

Браннообовязаннымъ, которіи по классѣ своихъ лѣтъ (§. 32.) до звычайной бранки оуже покликани сꙋть. въ періодѣ бранки не позволѧе сѧ добровольно встꙋпати. Кто по законꙋ до бранки былъ обовѧзанъ, а не ꙗвилъ сѧ до ней, тотъ тратитъ симъ право до добровольного встꙋпꙋ поти, поки за залишеніи бранки не подвергне сѧ рѣшенію бранковой комиссіи.

§. 21. Тꙋземцѣ, которіи посѣдаютъ такꙋю степень образованіѧ, же она отповѣдае совершеннымъ наꙋкамъ въ высшой гимназіи, высшой реальной школѣ, или въ ровнопоставленномъ ей оучебномъ заведеніи, и выкажꙋтъ сѧ о томъ свѣдочествами пꙋбличныхъ или правомъ пꙋбличности снабденныхъ оучебныхъ заведеній сего рода, или положеннымъ передъ поставленною на то мѣшанною комиссіею испытомъ, и добровольно въ постоѧнное войско встꙋпаютъ и черезъ времѧ своей слꙋжбы изъ власныхъ средствъ одѣваютъ сѧ, воорꙋжаютъ и пропитꙋютъ (а при конницѣ также о конѧ и о прокормленіе его стараютъ сѧ), переводѧтъ сѧ въ запасъ во времѧ мира оуже по однолѣтной дѣйствꙋющой слꙋжбѣ, считаючи отъ днѧ встꙋпленіѧ въ слꙋжбꙋ, и имѣютъ право. если свои наꙋки продолжаютъ, выбирати собѣ гарнизонъ (розлогꙋ), ꙗко и рокъ длѧ однолѣтного слꙋженіѧ ажъ до 25. рокꙋ жизни. Если они власными коштами жилище собѣ держатъ, то не слѣдꙋе имъ въ касарнѧхъ обитати.

Ꙗкіи оучебніи заведеніѧ тꙋземьѧ и заграничьѧ ровнопоставленни сꙋть въ томъ взглѧдѣ высшимъ гимназіѧмъ или высшимъ реальнымъ школамъ. потомъ въ ꙗкій способъ составлена есть мѣшанаѧ комиссіѧ, ꙗко и предметы и способъ испыта постановитъ краевое министерство въ порозꙋмѣніи съ державно-военнымъ министерствомъ.

Также неимꙋщіи средствъ въ означенной сначала категоріи, если оудоводнѧтъ свою бѣдность, а взглѧдомъ безпорочного нравственного поведеніѧ и въ головныхъ предметахъ выкажꙋтъ сѧ классами отличіѧ или свѣдочествами доспѣлости, или же свѣдочествами объ положеномъ державномъ испытѣ съ оуспѣхомъ способности, имѣютъ припꙋскати сѧ до однолѣтной добровольной слꙋжбы, и въ теченіи ей изъ сполечного военного предосчота одѣваеми, воорꙋжаеми и продовольствꙋеми быти.

Если означеніи въ семъ параграфѣ охотники соотвѣтно зложили испытъ предписаный длѧ офицеровъ запаса и земской брани, и однолѣтнꙋю слꙋжбꙋ окончили. то имѣютъ по мѣрѣ сꙋществꙋющихъ или поѧвлѧющихъ сѧ оупразненій и подлѧ своей колѣи ꙗко офицерскіи аспиранты (оубѣгатели) именовани быти въ запасніи офицеры. Офицеры сіи маютъ въ теченіи своей дальшой бранной повинности притѧгаеми быти еще до трехъ орꙋжейныхъ оупражненій. каждого разꙋ найдолше на четыре недѣли.

При мобилизаціи (повздвиженіи) маютъ они въ теченіи 9 лѣтъ, подлѧ потребы и рѣшеніѧ и державно-военного министра или въ войскꙋ или въ земской брани, а по 9 лѣтахъ по своемꙋ законномꙋ призначенію въ земской брани оупотреблѧеми быти.

§. 22. Морѧки по званію, которіи такъ взглѧдомъ своего общого образованіѧ, ꙗко и дотычно своихъ съ добрымъ оуспѣхомъ въ тꙋземныхъ или заграничныхъ наꙋтичныхъ школахъ оконченыхъ стꙋдій выкажꙋтъ сѧ свѣдочествомъ или соотвѣтно зложенымъ испытомъ, принимати сѧ бꙋдꙋтъ до военной марины на однолѣтнꙋю добровольнꙋю слꙋжбꙋ, безъ обо-

вѧзанности самомȣ одѣвати сѧ и самомȣ продовольствовати сѧ, а по добре положенномъ испытѣ, ѧкои по мѣрѣ потребы именованй бȣдȣтъ въ морскіи запасніи офицеры.

Запасніи сіи офицеры обовѧзаній сȣтъ въ слȣчаю войны до морскои слȣжбы всѧкого рода.

§. 23. Медицинеры могȣтъ полнити однолѣтнȣю добровольнȣю слȣжбȣ въ войсковыхъ больницѧхъ, а ветеринеры (скотскіи лѣкари) ѧко скотсколѣкарскіи практиканты при ѧкомъ коннômъ или артилерійскомъ полкȣ или при фȣргонской полевôй ескадронѣ, если ѹспособленіемъ въ томȣ выкажȣтъ сѧ.

Во времѧ войны ѹпотреблѧютъ сѧ они, согласно своей слȣжбовой повинности, или въ постоѧнномъ войскȣ (военнôй маринѣ) или въ земскôй брани, а также въ полевыхъ или иныхъ больницѧхъ.

§. 24 Фармацевты (аптекари) могȣтъ однолѣтнȣю добровольнȣю слȣжбȣ полнити въ войсковыхъ аптекахъ, а во времѧ войны ѹпотреблѧютъ сѧ подобно браноповиннымъ лѣкарѧмъ (§. 23.).

§. 25. Кандидаты дȣховного сословіѧ всѧкои закономъ признанной церкви и религійного товариства если ихъ помѣщено въ постоѧнномъ войскȣ (военнôй маринѣ) или въ земскôй брани, по прошенію ихъ высылаютъ сѧ на ѹрлопъ (отпȣскъ) длѧ продолженіѧ богословскихъ наȣкъ.

По осѧгненіи высшого посвѧщеніѧ, относно по наступившомъ именованіи въ дȣшпастыри, запишȣютъ сѧ они въ листȣ войсковыхъ дȣшпастырей, и могȣтъ въ слȣчаю войны, по мѣрѣ ихъ бранной повинности, или въ постоѧнномъ войскȣ (военнôй маринѣ) или въ земскôй брани, или также въ полевыхъ или постоѧнныхъ больницѧхъ ѧко дȣшпастыри ѹпотреблѧемій быти.

Если же кандидаты сіи занехаютъ богословскіи наȣки и дȣховное званіе, то созвати сѧ имѣютъ на орȣжейнȣю слȣжбȣ.

§ 26. Стоѧщіи въ связи съ постоѧннымъ войскомъ (военною мариною) или земскою бранію ѹрѧдники державы, Всевысочайшихъ приватныхъ, фамилійныхъ и авитикально-фондовыхъ добръ, ѹрѧдники пȣбличныхъ фондовыхъ, краевыхъ и повѣтовыхъ застȣпничествъ и громадъ пользȣющихъ сѧ политичнымъ ѹправленіемъ, если длѧ сихъ слȣжбовыхъ посадъ вымагае сѧ свѣдочество о совершенныхъ правничихъ и державнонаȣковыхъ стȣдіѧхъ, потомъ профессоры и ѹчители въ пȣбличныхъ и правомъ пȣбличности снабдѣныхъ ѹчебныхъ заведеніѧхъ, въ чемȣ также народніи школы причислѧютъ сѧ, могȣтъ въ слȣчаю войны въ необходимомъ длѧ ѹдержаніѧ ѹправительной слȣжбы и ѹченности числѣ, по представленію дотычного фахового министра и за соизволеніемъ цѣсарѧ на своихъ посадахъ оставленй быти.

Ровнаѧ ѹстанова слȣжитъ длѧ поставленныхъ въ почтовой, телеграфной и желѣзничной слȣжбѣ, осколько они длѧ ѹдержаніѧ дѣѧлности сȣтъ необходимй.

§. 27. Кандидаты ѹчительского званіѧ длѧ народныхъ школъ и ѹчители сихъ заведеній, потомъ посѣдатели наслѣдованыхъ сельскихъ господарствъ, если они въ таковыхъ свое звычайное жилище имѣютъ, господарствомъ сами занимаютъ сѧ, и грȣнтовый доходъ господарства на самостоѧтельное содержаніе родины изъ пѧти особъ выстарчае, и таковый доходъ въ четверо не перевысшае, маютъ послѧ помѣщеніѧ въ постоѧнномъ войскȣ (военнôй маринѣ) или земской брани, во времѧ ѧкъ найменьше препѧтствȣющое народномȣ ѹченію а относительно господарской дѣѧлности, черезъ восемь недѣль войсково ѹпражнѧти сѧ, а потомъ на отпȣскъ выслати, и во времѧ мира только на періодичніи ѹпражненіѧ въ орȣжіи призываемй быти.

§. 28. Онымъ въ военнôй маринѣ помѣщеннымъ морѧкамъ по званію, до которыхъ §. 22. не относитъ сѧ, ѧко и машинистамъ, може въ ѹвзглѧдненіи ихъ техничныхъ знаній и по мѣрѣ ихъ образованіѧ длѧ слȣжбы во флотѣ, дѣйствȣющаѧ слȣжба въ мирное времѧ ажъ на одинъ рокъ сокращена быти.

§. 29. Морѧки, котори въ военнôй маринѣ помѣщенй, но тȣземнȣю или кораблестроительнȣю школȣ посѣщаютъ, маютъ въ мирное времѧ отпȣщенй быти на часъ посѣщаніѧ сеи школы.

§. 30. Число браноповинныхъ помѣщаемыхъ въ постоѧнномъ войскȣ (военнôй маринѣ) и въ дополнительномъ запасѣ (§. 13.) имѣе роспредѣлено бити межи поединокіи королевства и краи подлѧ цифры ихъ населеніѧ, а внȣтри поединокихъ краевъ подлѧ числа способныхъ къ брани межи браночніи повѣты.

§. 31. Звычайнаѧ бранка длѧ постоѧнного войска (военнои марины) и длѧ земской брани наслѣдȣе каждого рокȣ въ теченіи времени отъ 1. Цвѣтнѧ до конца Маѧ, а помѣщеніе съ днемъ 1. Жолтнѧ.

§. 32. Бранки предпринимае мѣшанаѧ комиссіѧ изъ межи браноповинныхъ принадлежащихъ до повѣтȣ бранки по колѣи розрѧдȣ вѣкȣ, а въ каждомъ розрѧдѣ вѣкȣ по колѣи лоса (жребіѧ).

Всѣ отъ 1. Сѣчнѧ до 31. Грȣднѧ ѧкого рокȣ рожденніи молодіи мȣжчины составлѧютъ разомъ розрѧдъ вѣкȣ, который знаменȣе сѧ рокомъ рожденіѧ.

До бранки призываютъ сѧ три розрѧды вѣкȣ.

До каждого отрѧда войска или марины опредѣлѧютъ сѧ наиспособнѣйшіи къ томȣ, при всевозможномъ ѹвзглѧдненіи желаній бранцевъ.

Число помѣщенныхъ, оставшое сѧ внȣтри числа контингентȣ (ѹчастка) по покрытіи потребности длѧ отдѣльныхъ орȣжій и заведеній, придѣлити сѧ мае въ принадлежномȣ до дополнительного повѣта полкȣ, и по возможности въ пополнительномъ повѣтѣ оставити сѧ мае въ цѣли образованіѧ.

По совершенномъ прінсканіи ѹчастка длѧ постоѧнного войска и военной марины ѧко и длѧ дополнительного запаса, придѣлае сѧ перевышка способныхъ къ военной слȣжбѣ изъ межи призванными трома розрѧдами вѣкȣ каждого браночного повѣта до земскои брани.

Призначеніе браноповинныхъ изъ первого и второго розрѧда вѣкȣ въ пополнительный запасъ есть довременное, и не ѹвольнѧе отъ повинности ставити сѧ въ второмъ, относно въ третомъ розрѧдѣ вѣкȣ.

Призначенніи длѧ пополнительного запаса, смотрѧ по ихъ способности къ розличнымъ отрѧдамъ войска, маютъ въ листахъ бранки записаній, въ мирное времѧ при своихъ обывательскихъ занѧтіѧхъ оставленй, и только въ слȣчаю войны по приказȣ цѣсарѧ, и по мѣрѣ своего вѣкȣ ѹпотребленй быти длѧ дополненіѧ постоѧнного войска или военной марины.

По окончены войны отпȣскаютъ сѧ притѧгненіи мȣжи пополнительного запаса изъ свѧзи войска или военной марины въ свои прежніи отношеніѧ.

Оніи браноповинніи, которымъ въ третомъ розрѧдѣ вѣкȣ призано было довременное ѹвольненіе отъ слȣжбовой повинности (§. 17.), съ переходомъ въ 4. розрѧдѣ вѣкȣ встȣпаютъ также въ пополнительный запасъ.

§. 33. Если кто до встȣпленіѧ въ постоѧнное войско покликаный при звычайнôй бранцѣ помѣщенъ быти не може, то его позднѣйшое представленіе споводовати сѧ мае законными средствами; межи тѣмъ мае, по колѣи въ листѣ бранки, на его мѣстце встȣпити тотъ наиближшій способный, который бы иначе призначенъ быти имѣлъ длѧ дополнительного запаса (§. 32.).

Однакже длѧ такъ много отсȣтствȣющихъ, сколько бы предвидимо въ теченіи четырехъ мѣсѧцей, считаючи отъ окончениѧ періода бранки, съ взглѧдомъ на пересѣчный розмѣръ способности, длѧ помѣщеніѧ въ войскȣ постоѧнномъ и въ военной маринѣ припадати могло, ѧко послѣмȣжи назначити сѧ маютъ помѣщенніи съ найвысшимъ числомъ жребіѧ найвысшого розрѧда вѣкȣ, и при звычайныхъ отношеніѧхъ отпȣстити на четыре мѣсѧцѣ отпȣска.

Времѧ въ выполненію заложенной повинности бранки продолжае сѧ до оконченного 36. рокȣ житьѧ (§. 16.)

§. 34. Повинніи въ бранцѣ, принѧтіе которыхъ на слȣжбȣ въ постоѧнномъ войскȣ (военнôй маринѣ) и въ земскôй брани изъ войсковой стороны отмовлено, могȣтъ по внесенію политичныхъ членовъ комиссіи длѧ розрѣшеніѧ представленй бити мѣшаннôй надсмотрнôй комиссіи.

Рѣшенію сеи комиссіи подвергати сѧ имѣютъ и такіи въ постоѧнное войско (военнȣю маринȣ) или въ земскȣю брань ѹже отданіи бранцѣ, которіи до конца рокȣ бранки ѧко неспособніи до слȣжбы представлени сȣтъ длѧ выдаленіѧ.

Противъ опреченіѧ сеи комиссіи отклику мѣстца не мае.

§. 35. Кошта ѧвити сѧ до жребіѧ и бранки всѧкій браноповинный самъ поношати имѣе. Неимȣщихъ вспирати повинна громада, на которȣю также кошта пȣтешествіѧ предстоѧтелѧ громады и ѹрѧдового сопроводника браноповинныхъ спадаютъ

Кошта на пȣтешествіе надсмотрюемыхъ и приданныхъ имъ сопроводниковъноситъ скарбъ державный.

Всѣ прочіи кошта платити сѧ имѣютъ по сȣществȣющимъ засадамъ дотычной ѹрѧдȣющой власти.

§. 36. Запасніи мȣжи въ теченіи своеи запасной повинности сȣтъ обовѧзаній до трехъ орȣжейныхъ ѹпражненій за каждымъ разомъ найдалше по четыре недѣли.

Каждое покликанье (§. 10.) до дѣйствȣющой слȣжбы числитъ сѧ ѧко ѹпражненіе.

Кромѣ того длѧ запасныхъ мȣжей, до орȣжейныхъ ѹпражненій непокликаныхъ, отбываютъ сѧ ежерочно по жнивахъ контролніи сборы, которіи однакже не болше ѧкъ еденъ день занимати повинні.

Орȣжейніи ѹпражненіѧ и контролніи сборы земскои брани ѹправильнѧе законъ о земскôй брани.

§. 37. Каждомȣ, кто законнȣю линейнȣю слȣжбȣ въ постоѧнномъ войскȣ или въ военнôй маринѣ дѣйствительно окончилъ, а задержаніе его длѧ слȣжбы корыстнымъ окаже сѧ, дозволено, вмѣсто перехода въ запасъ и долше надъ времѧ запасной повинности, дѣйствȣютъ слȣжбȣ добровольно отъ рокȣ до рокȣ продолжати.

Вещественніи посѣсіѧ длѧ подофицеровъ, тѣмъ способомъ и подъ сими предложеніѧми добровольно дальше слȣжащихъ, ѹправильнѧтъ сѧ особенными предписами.

Ѹстановы сіи слȣжатъ также длѧ подофицеровъ и мȣжей земскои брани, которіи при пнѧхъ и отдѣлахъ земскои брани дѣйствительно слȣжатъ.

§. 38. Подофицеры, которіи 12 лѣтъ, а въ томъ принайменѣй 8 лѣтъ ѧко подофицеры, въ постоѧнномъ войскȣ, въ военнôй маринѣ или въ пнѧхъ и отдѣлахъ земскои брани дѣйственно слȣжили и добре справовали сѧ, полȣчаютъ тѣмъ право до наданіѧ посадъ въ пȣбличнôй слȣжбѣ, потомъ при вспираемыхъ державою желѣзничныхъ, пароходныхъ и иныхъ предпринѧтіѧхъ.

Выконаніе сихъ ѹстановъ ѹправилѧвитъ особенный законъ.

§. 39. Правильное переведеніе изъ линіи въ запасъ а изъ запаса въ земскȣю брань, съ задержаніемъ степеней чиновъ, потомъ ѹдаленіе изъ земскои брани, по ѹпливѣ времени длѧ каждого изъ сихъ слȣжбовыхъ родовъ ѹстановленного (§§. 4. и 15.), отбывати сѧ мае съ концемъ Грȣднѧ каждого рокȣ; въ слȣчаю войны наслѣдȣе сіе переведеніе относно ѹдаленіе, доперва по приказȣ цѣсарѧ.

По поводȣ переведеніѧ или ѹдаленіѧ полȣчае дотычный легитимаційнȣю грамотȣ; отволока въ выданіи сеи грамоты не основȣе обовѧзанности слȣжити долше надъ законное времѧ.

§. 40. Передъ оконченною слȣжбовою повинностью дозволѧ сѧ ѹдаленіе:

а) если помѣщеніе было противозаконно;
б) при настȣпившой неизлѣчимôй неспособности до слȣжбы;
в) если воѧкъ попаде въ отношеніѧ означенніи въ §. 17., число 1, 2, 3, потомъ
г) въ мирное времѧ послѣмȣжȣ помѣщенномȣ съ найбольшимъ числомъ найвысшого розрѧда вѣкȣ (§. 33.), скоро предъ мȣжъ до конца рокȣ бранки встȣпитъ въ постоѧнное войско, въ военнȣю маринȣ. Выслȣженное времѧ причислѧе сѧ въ користь послѣмȣжȣ.

Поименованніи подъ в) постȣпаютъ въ пополнительный запасъ, если стоѧтъ въ третомъ или высшомъ розрѧдѣ вѣкȣ, а поименованніи подъ г) постȣпаютъ отнюдь тȣдаже

§. 41. Въ слȣчаѧхъ а) и б) (§. 40.) предполагаѧ, же взглѧдомъ б) оразъ нѣтъ сомнѣніѧ, же неспособность ѹже въ времѧ помѣщеніѧ сȣществовала, дополненіе дѣѧти сѧ мае при найближшôй звычайной бранцѣ.

Черезъ противозаконнȣю бранкȣ безъ власной вины шкодȣ ѹтерпѣвшій може отъ виновного домагати сѧ зверненіѧ.

Во всѣхъ иныхъ слȣчаѧхъ ѹдаленіѧ не требȣе сѧ дополнительного мȣжа.

§. 42. Каждый повинный до бранки, принадлежащій въ розрѧдомъ вѣкȣ обовѧзаннымъ ѧвити сѧ при найближшôй звычайнôй бранцѣ, мае въ мѣсѧцѣ Грȣдню попередного рокȣ ѹ громадской старшины мѣстцѧ своеи домовности или пребываніѧ въ записȣ ѧвити сѧ письменно или ѹстно; если же сіе залишитъ, и не справдае сѧ непреодолимою длѧ него перепоною, то бывае за то караемый, безъ оглѧдȣ на дальшое законное постȣпаніе, грошевою карою до 100 зол., а въ разѣ неспособности платити, ѹвѧзненіемъ до двадсѧти дней.

Карніи гроши припадаютъ фондȣ громадскихъ ѹбогихъ мѣстцѧ пребываніѧ.

§. 43. Предстоѧтели громадъ и водители метрикъ сȣтъ отвѣчателній за точность прилогȣ въ браночнымъ листамъ (выказамъ), а первіи также за тотожность особы представлѧемыхъ, и маютъ политичнымъ властѧмъ помочь давати при всѣхъ ѹрѧдованіѧхъ при проведеніи бранки.

§. 44. Кто отъ браночнои комиссіи ѧко неспособный до военнои слȣжбы на всегда не есть признанъ или въ третомъ розрѧдѣ вѣкȣ отъ браночнои повинности ѹвольненъ не былъ, передъ выходомъ изъ третого розрѧдȣ вѣкȣ женити сѧ не смѣе.

Браночноповиннымъ ѹдѣлѧти изъѧтковое позволеніе къ женитьбѣ въ слȣчаю обстоѧтельствъ ѹвзглѧдненіѧ достойныхъ, ѹповажнено есть министерство краевои обороны, которое на то отпорȣчити може дотычнȣю

краевую власть; но призволеніе сіе не дае увольненіѧ ôтъ повинности къ вступу въ постоѧнное войско (военную марину) или въ земскую брань.

§. 45. Тотъ бранноповинный, который съ преступленіемъ содержимого въ §. 44. запрещеніѧ оженилъ сѧ, ôтставленъ буде урѧдово, а въ случаю неспособности карае сѧ грошевою карою ажъ до 1000 золотыхъ на громадскій фондъ убогихъ. въ разѣ же неимѣніѧ грошей вѧзницею ажъ до шести мѣсѧцей.

Противъ тѣхъ, которіи при запрещенной женитьбѣ виновно содѣйствовали, наложити сѧ мае грошеваѧ кара до 500 золотыхъ, громадскому фонду убогихъ принадлежащаѧ, а въ случаю неспособности платити вѧзницѧ ажъ до трехъ мѣсѧцей. ненарушаючи поступаніѧ съ ними пôдлѧ службовыхъ предписôвъ, если они въ державной службѣ находѧтъ сѧ.

§. 46. Кто обовѧзанъ есть ѩвити сѧ у бранковои комиссіи, и безъ достаточного извиненіѧ не ставитъ сѧ, уважае сѧ ѩко бранный бѣглецъ, а кто ему при тôмъ свѣдомо помагае, ѩко совиновникъ.

Бранный бѣглецъ ôтставлѧе сѧ урѧдово, и тотъ, кто признанъ способнымъ до службы, если при выточенномъ слѣдствіи ôтсутствіѧ своего оправдати не мôгъ, но добровольно ставилъ сѧ, мае надъ законную линіевую службу служити бôльше одинъ рôкъ, а если добровольно не ставилъ сѧ, два роки: если же признанъ не способнымъ до службы, то накладае сѧ ему грошеваѧ кара ажъ до квоты 150 зол., въ случаю же неспособности платити вѧзницѧ ажъ до 1 мѣсѧцѧ.

Если бранный бѣглецъ въ такôмъ случаю 36 лѣтъ житьѧ (§§. 16. и 33.) уже пережилъ, то карае сѧ грошевою карою ажъ до 1000 золотыхъ, или въ разѣ неспособности платити вѧзницею ажъ до шести мѣсѧцей.

Совиновники въ бѣгствѣ ôтъ бранки пôдлѣгаютъ грошевой карѣ ажъ до 500 зол., или при особенно тѧготѣющихъ обстоѧтельствахъ ажъ до 1000 зол., а въ случаю неспособности платити карѣ вѧзницѣ до трехъ, а ôтносно ажъ до шести мѣсѧцей.

Тамъ, гдѣ бранноповиннии въ бôльшôмъ числѣ ôтъ бранной повинности черезъ бѣгство усувають сѧ, могутъ длѧ запобѣженіѧ способніи чрезвычайніи мѣры въ дорозѣ роспорѧженіѧ принѧти быти, за оправданіемъ передъ найближшою державною думою.

§. 47. Каждый бранноповинный, который обличенъ буде въ умысльнôмъ самоповрежденіи, мае, оскôлько еще способенъ есть до ѩкой нибудь службы въ войску (военнôй маринѣ), урѧдово туда ôтставленъ быти, и долженъ два роки дольше надъ законную линіевую службу служити.

§. 48. Земскаѧ брань пôдвластна есть:

Въ мирное времѧ въ административнôмъ ôтношеніи министру краевой обороны, а въ войсковôмъ взглѧдѣ верховному начальнику земской брани; ближшіи установы о тôмъ содержитъ законъ о земскôй брани; напротивъ же въ вôйнѣ въ административнôмъ взглѧдѣ также министру краевой обороны, а въ войсковôмъ ôтношеніи начальнику цѣсаремъ назначенному.

Державно-военный министеръ мусить безпрерывно ôтъ министра краевой обороны, ôтносно верховного начальника земской брани, ôтъ послѣдного въ дорозѣ министра краевой обороны завѣдомлѧемъ быти о станѣ, вооруженіи и мѣсторасположеніи, о войсковôмъ образованіи и карности земской брани.

§. 49. Офицерôвъ земской брани всѣхъ степеней именуе цѣсарь.

Отзнаки розличіѧ въ всѣхъ степенѧхъ, снабденіе и вооруженіе, потôмъ предписы длѧ службы и екзерцирки (упражненіѧ) земской брани суть рôвніи онымъ постоѧнного войска.

§. 50. Всѧкій офицеръ, который ѩко такій принаймнѣй единъ рôкъ дѣйственно служилъ, и которого §. 49. не дотычитъ сѧ, може въ мирное времѧ на власное прошеніе пôдъ застановленіемъ постоѧнныхъ належитостей въ запасъ или, если ôнъ лишь еще обовѧзанъ до земской брани, къ земскую брань переведенъ быти.

§. 51. Всѧкій офицеръ, противъ которого не выточено ани карносудовое ани честносудовое слѣдствіе, може свою саржу (степень) добровольно ôтложити, однакже тѣмъ не освобождае сѧ ôнъ ôтъ выполненіѧ лежащои на немъ по закону службовои и бранной повинности, такъ само ѩкъ и оный офицеръ, который въ дорозѣ карного или честного суда свою степень утратитъ.

§. 52. Внѣ времени дѣйственного служеніѧ имѣютъ длѧ стало ôтпущеныхъ до линіи обовѧзанныхъ, потôмъ длѧ запасныхъ и земскобранныхъ мужей, скоро они изъ третого розрѧда вѣку выйдутъ, потôмъ длѧ офицерôвъ запаса и земской брани, ѩко и длѧ офицерôвъ и урѧдникôвъ съ задержаніемъ пенсіонной платы и войскового характера пенсіонованыхъ, а также длѧ ц. к. патентальныхъ инвалидôвъ (недолугъ), если они въ неложнôмъ домѣ не находѧтъ сѧ, дотычно бракосочетаніѧ дѣѧтельность общіи законы и предписы, однакже пôдъ условіемъ службовой повинности въ постоѧннôмъ войску (военнôй маринѣ) или въ земскôй брани.

§. 53. Урлопники черезъ времѧ своего ôтпуска, ѩко и ненаходѧщіи сѧ въ дѣйствительнôй службѣ офицеры и мужи запаса и земской брани, пôдвлащенніи суть во всѣхъ своихъ обывательскихъ ôтношенѧхъ, ѩко и въ карныхъ и полицiйныхъ залежитостѧхъ цивильнымъ судамъ и властѧмъ, и пôдлѣгаютъ тôлько онымъ ограниченіѧмъ, котроіи на семъ законѣ основуютъ сѧ и длѧ удержаніѧ зримости суть потребніи.

Состоѧщіи на дѣйственнôй службѣ въ постоѧннôмъ войску, военнôй маринѣ и земской брани пôдлѣгаютъ войсковымъ законамъ кары и карности; но взглѧдомъ своихъ обывательскихъ ôтношеній, войсковой службы не дотычащихъ сѧ, пôдлѣгаютъ сии обывательскимъ законамъ и властѧмъ.

Ближшое въ семъ направленіи установитъ особенный законъ.

Всѣ за границею находѧщіи сѧ офицеры и мужи запаса и земской брани суть обовѧзаніи, скоро въ дорозѣ публичности довѣдають сѧ, же монархіи грозитъ близкаѧ война и покликанье запаса и земской брани последовало, беспроволочно домôвъ вертати и къ роспорѧдимости ставити сѧ, не дожидаючи сѧ особенного покликаньѧ.

§. 54. Удаленіе въ цѣли переселеніѧ дати може стоѧщому въ линіевôй и запаснôй повинности мужу державно-военное министерство, а мужу земской брани дотычное министерство краевой обороны; однакже повинному до линіевой службы лише тогда, если обое родичи объ удаленіи просѧщого, или одинъ живущій родичъ переселѧютъ сѧ.

Если переселеніе не суде сѧ, то дотычный мае остатокъ своей служковой повинности, удаленіемъ прорванной, пополнити.

Во времѧ вôйны не смѣе давати сѧ позволеніе на переселеніе жадной особѣ, стоѧщôй въ составѣ постоѧнного войска (военной марины) или земской брани.

§. 55. Тѣ бранноповинніи, которіи къ службѣ въ постоѧннôмъ войску (военнôй маринѣ) или въ земскôй брани не могли притѧгненніи быти, имѣютъ соответную войсковую таксу платити длѧ призрѣніѧ войсковыхъ инвалидôвъ (недолугъ).

Величину и способъ побираніѧ сей таксы опредѣлитъ особенный законъ.

---

(117) **Edict.** (1)

Nr. 648. Vom k. k. Landesgerichte in **Krakau** wird bekannt gemacht, es sei in die Eröffnung eines Concurses über das gesammte bewegliche und über das in denjenigen Kronländern, für welche die Civil-Jurisdictionsnorm vom 20. November 1852 R. G. Bl. Nr. 251 in Wirksamkeit steht, befindliche unbewegliche Vermögen des **L. Steindorfer** in **Krakau** gewilligt worden. — Daher wird Jedermann, der an erstgedachten Verschuldeten eine Forderung zu stellen berechtigt zu sein glaubt, erinnert, bis zum 31. März 1869 einschließig die Anmeldung seiner Forderung in Gestalt einer förmlichen Klage wider den Vertreter dieser Concursmasse bei diesem Gerichte einzureichen, und es sei zum Concursmassevertreter Herr Advocat **Dr. Felix Szlachtowski** zu seinem Stellvertreter Herr Advocat Dr. **Max Machalski** und zum einstweiligen Vermögensverwalter Herr Dr. **Felix Szlachtowski** bestellt worden.

Wer einen Anspruch an diese Concursmasse binnen obiger Frist nicht anmeldet, oder unterlassen würde, in seiner Klage nicht nur die Richtigkeit der Forderung, sondern auch das Recht, kraft dessen er in diese oder jene Classe gesetzt zu werden verlangte, zu erweisen, wird nach Ablauf der Frist nicht mehr angehört, und diejenigen, die ihre Forderung bis dahin nicht angemeldet haben, sollen in Rücksicht des gesammten in obbenannten Ländern befindlichen Vermögens des Eingangs genannten Verschuldeten ohne Ausnahme auch dann abgewiesen sein, wenn ihnen wirklich ein Compensationsrecht gebührt, wenn sie auch ein eigenes Gut von der Masse zu fordern hätten, oder wenn auch ihre Forderung auf ein liegendes Gut des Verschuldeten vorgemerkt wäre, daß also solche Gläubiger, wenn sie etwa in die Masse schuldig sein sollten, die Schuld ungehindert des Compensations-, Eigenthums- oder Pfandrechtes, das ihnen sonst zu Statten gekommen wäre, abzutragen verhalten werden würden.

Endlich wird zur Wahl des definitiven Vermögens-Verwalters und des Creditoren-Ausschusses die Tagfahrt auf den 8. April 1869 um 10 Uhr Vormittags angeordnet, zu welcher sämmtliche angemeldeten Gläubiger vorgeladen werden.

Krakau, am 14. Jänner 1868.

(138) **Edykt.** (1)

L. 21706. C. k. sąd krajowy w Krakowie wzywa niniejszem dzierzyciela wexlu z daty 24. czerwca 1865 na sumę 1750 zł. wal. a., opiewającego, na Mojżesza Bronnera dzierzawcę wsi Dwory pod Oświęcimem ciągnionego, i przez tegoż przyjętego, z wypłatą w **dniu 24. czerwca 1868 w Witanowicach** nastąpić mającą, który to weksel właścicielowi X. Janowi Nepomucenowi Plewińskiemu, proboszczowi w Witanowicach na dniu 11. czerwca 1868 zaginął, by wyż opisany weksel w ciągu 45 dni w c. k. sądzie krajowym krakowskim złożył, w przeciwnym bowiem razie weksel rzeczony jako umorzony, uznanym będzie.

Kraków, dnia 21. grudnia 1868.

(143) **Edykt.** (1)

L. 64922. C. k. sąd krajowy lwowski do publicznej podaje wiadmości, iż nieobecnemu Markowi Krzysztofowiczowi, a w razie jego zgonu, masie spadkowej po nim i jego co do imion, życia i pobytu nieznanym spadkobiercom kuratorem pana adwokata krajowego Dra. Goreckiego z zastępstwem p. adwokata krajowego Dra. Rechen ustanowiono i pierwszemu z tych dwóch ostatnich tutejszosądową uchwałę tabularną z dnia 28. września 1867 do l. 53292 wydaną z powodu prośby p. Zacharyasza Krzysztofowicza de praes. 20. września 1867 do l. 53292 wniesionej o ekstabulacyę sumy 1000 złr. m. k. z przynależytościami Dom. 290. pag. 460. n. 66. on. na rzecz p. p. Marka i Kajetana Zacharyasiewiczów w stanie biernym połowy dóbr Korolówki zaintabulowanej, doręczono.

Od c. k. sądu krajowego.

Lwów, dnia 19. grudnia 1868.

(135) **Edykt.** (1)

Nr. 3153. Ces. król. sąd powiatowy w Podhajcach zawiadamia niniejszym edyktem p. Jana Pierzchalskiego, że przeciw Marcinowi Pierzchalskiemu o oddanie połowy realności rustykalnej pod Nr. 68 w Szwejkowie, Julianna Niedzwiecka pozew wniosła, i pozwany Marcin Pierzchalski na terminie dnia 23go maja 1866 Janowi Pierzchalskiemu spór sądownie przekazał, w załatwieniu tegoż przekazania sporu z dnia 14. czerwca 1866 L. 1760 i podaniu powódki z dnia 5. sierpnia 1868 L. 3153 wyznacza się termin do rozprawy na dzień 16. lutego 1869 o 10tej godzinie przed południem.

Gdy miejsce pobytu pozwanego Jana Pierzchalskiego nie jest wiadomem, przeto c. k. sąd w celu zastępowania Jana Pierzchalskiego, jak również na koszt i niebezpieczeństwo jego tutejszego c. k. notaryusza p. Dra. Zatheya kuratorem nieobecnemu ustanowił, z którym spór wytoczony według ustawy postępowania sądowego w Galicyi obowiązującego przeprowadzonym będzie.

Zaleca się zatem niniejszym edyktem pozwanemu, aby w wyż oznaczonym czasie albo sam stanął, lub też potrzebne dokumenta ustanowionemu dla niego zastępcy wręczył, lub wreszcie innego obroncę sobie obrał i o tem c. k. sądowi doniósł, w ogóle zaś aby wszelkich możebnych do obrony środków prawnych użył, w razie bowiem przeciwnym wynikłe z zaniedbania skutki sam sobie przypisaćby musiał.

C. k. sąd powiatowy.

Podhajce, dnia 23. wrzesnia 1868.

Beseitigung verhärteter Magenübel und Körperschwäche durch den Genuß des Johann Hoff'schen Malz-Extract und seiner Malz-Gesundheits-Chocolade.

Herrn Hoflieferanten **Joh. Hof's Central-Depot in Wien, Kärntnerring Nr. 11.**

Ferschnitz, 9. October 1868. Ich ersuche, mir **12 Flaschen Malz-Extract und 2 Päckchen Malz-Bonbons** per Eilgut zu senden.

Dr. Ad Manoschek, pract. Arzt.

Mein altes verhärtetes Magenübel bin ich durch den Genuß Ihres herrlichen Malz-Extracts los geworden. Ich bin wieder ganz wohl. Meine durchs Wochenbett sehr schwach gewordene Frau trank Ihre Malz-Gesundheits-Chocolade und ist seitdem förmlich stark geworden.

Ernst Tirschler, Gutsbesitzer in Maiisch.

Trient, 7. October 1868. Ich ersuche um Uebersendung von **5 Pfund Malz-Gesundheits-Chocolade und 5 Packeten Brust-Malz-Bonbons.** **Carl Lager.**

Man hüte sich vor dem Ankaufe nachgeahmter Malz-Präparate. Wo der Namenszug **Johann Hoff** fehlt, ist die Waare zurückzuweisen.

Die Preise sind: 6 Flaschen Malz-Extract 3 fl. (Probeflasche in Wien 56 kr.), von 12 Flaschen ab frei ins Haus. 1 Pfund Malz-Gesundheits-Chocolade Nr. 1. fl. 2.40. Nr. 2 fl. 1 60, bei 5 Pfund ½ Pfd. Rabatt.

☞ Sendungen nach Auswärts nicht unter 2 fl.

Das Depot ist in Lemberg bei P. Mikolasch.

Sigm. Rucker.
A. Berliner.
Markiewicz & Wojcżyński.
J. F. Stein Witwe.

(2974—4)

Doniesienia prywatne.

(114) –

Kundmachung.

Die Bauleitung der k. k. privil. galiz. Carl Ludwig-Bahn in Tarnopol beabsichtiget die Lieferung der für den Oberbau der Bahnstrecke von Złoczów über Tarnopol nach Podwołoczyska erforderlichen Eichenschwellen und Extra-Hölzer im Offertwege sicher zu stellen.

Die Beistellung erfolgt auf den nachstehend verzerzeichneten Lagerplätzen, und zwar:

Lagerplatz	Anzahl der Schwellen	Extrahölzer in Cub. Schuh
Stationsplatz Złoczów	6000	
Strutyn und Zarwanica Profil Nr. 400 . .	4000	
Płuchow bei Profil Nr. 457, 475 und 482	6000	
Nächst Podlipce Profil Nr. 530	8000	
Stationsplatz Zborów (Młynowce)	8000	1430
Toustogłowy Profil Nr. 688	4000	
Jarczowce Profil Nr. 733	6000	
Jezierna (bei Daniłowce) Profil Nr. 808 .	2000	
Stationsplatz Jezierna	10000	1430
Cebrów Profil Nr. 925	10000	
Stationsplatz Hłuboczek wielki	5000	420
detto Tarnopol	12000	9200
Tarnopol bei Profil Nr. 1175	4000	
Gaje nächst Tarnopol Profil Nr. 1225 . .	9000	
Stationsplatz Borki wielkie	9000	1430
Romanówka Profil Nr. 1420	10000	
Stationsplatz Maxymówka	15000	420
detto Bogdanówka	7000	1430
detto Podwołoczyska	15000	7240
Summa	150000	23000

Die Lieferungsbedingnisse können bis 6. Februar 1869 bei der Betriebs-Direction in Lemberg und bis zum Offert-Eröffnungstage bei der Bauleitung der k. k. priv. galiz. Carl Ludwigs-Bahn in Tarnopol eingesehen werden, und sind von dem Offerenten zu unterfertigen.

Die versiegelten und mit einem 5%tigen Vadium des Lieferungsbetrages belegten Offerte sind mit der Aufschrift: „Offert für die Lieferung von Oberbauhölzern" bis 10. Februar 1869 — 12 Uhr Mittags bei der Bauleitung der k. k. priv. galiz. Carl Ludwig-Bahn in Tarnopol einzureichen, und wird die Entscheidung hierüber den Herrn Offerenten längstens binnen sechs Wochen bekannt gegeben werden.

Die Offerte können für die ganze Lieferung oder einen Theil derselben gestellt werden, und sind in denselben nebst der Angabe der Stückzahl der eichenen Stoß- und Mittelschwellen, oder Cubik-Fuß Extra-Hölzer, welche der Lieferant sich beizustellen erbiethet, auch die Lagerplätze und der Preis pr. Stück Schweller oder Cubik-Fuß Extra-Holz loco des betreffenden Lagerplatzes anzugeben.

Die eingelangten Offerte werden am 10. Februar 1869 — 12 Uhr Mittags in der Bauleitungs-Kanzlei in Tarnopol commissionell eröffnet, wobei die Offerenten zu erscheinen hiermit eingeladen werden.

Man behält sich vor, einem Unternehmer entweder die ganze offerirte Lieferung, oder auch nur einen Theil derselben auf bestimmte Lagerplätze zu übertragen, und verpflichtet sich der Unternehmer auch eine solche Theillieferung zu den offerirten Preisen zu übernehmen. In diesem Falle wird denselben bei Annahme des Offertes ein entsprechender Theil des Vadiums zurückgestellt.

Die Ablieferung hat in der Weise stattzufinden, daß bis 1ten September 1869. die Hälfte, bis 1. Jänner 1870 drei Viertheile und bis 1. März 1870 das ganze Quantum beigestellt ist.

Tarnopol, am 15. Jänner 1869.

Bauleitung der k. k. priv. galiz. Carl Ludwig-Bahn für die Strecke Złoczów - Podwołoczyska.

Obwieszczenie. (3)

Zarząd budowy c. k. uprzywil. kolei galic. Karola Ludwika w Tarnopolu zamierza oddać dostawę do budowy kolei ze Złoczowa na Tarnopol do Podwołoczysk potrzebnych progów dębowych zwyczajnych i długich w drodze ofert.

Dostawa ma się uskutecznić do miejsc następujących, jako to:

Miejsce składowe	Ilość progów zwyczajnych	Progi długie stóp sześcien.
Stacya Złoczów	6000	
Strutyn i zarwanica Nr. profilu 400 . . .	4000	
Płuchów około profilu Nr. 457, 475 i 482	6000	
Około Podlipiec Nr. profilu 530	8000	
Stacya Zborów (Młynowce)	8000	1430
Toustogłowy Nr. profilu 688	4000	
Jarczowce „ „ 733	6000	
Jezierna (około Daniłowic) Nr. prof. 808.	2000	
Stacya Jezierna	10000	1430
Cebrów Nr. profilu 925	10000	
Stacya Hłuboczek wielki	5000	420
„ Tarnopol	12000	9200
Tarnopol koło porfilu Nr. 1175	4000	
Gaje koło Tarnopola Nr. profilu 1225 . .	9000	
Stacya Borki wielkie	9000	1430
Romanówka Nr. profilu 1420	10000	
Stacya Maksymówka	15000	420
„ Bogdanówka	7000	1430
„ Podwołoczyska	15000	7240
razem	150000	23000

Warunki dostawy mogą być do dnia 6. lutego 1869 w biórach Dyrekcyi ruchu we Lwowie, a do dnia otwarcia ofert w biórze zarządu budowy c. k. up. kolei galic. Karola Ludwika w Tarnopolu przejrzane i muszą być przez pp. oferentów własnoręcznie podpisane.

Opieczętowane i w 5proc. wadyum ofiarowanej sumy zaopatrzone oferty mają być z napisem: Oferta na dostawę progów" do dnia 10. lutego — 12tej godziny przed południem w biórze zarządu budowy c. k. uprzyw. kolei galic. Karola Ludwika w Tarnopolu wręczone, rozstrzygnięcie zaś i uwiadomienie pp. oferentów nastąpi najdalej w przeciągu sześciu tygodni.

Oferta może opiewać albo na całą dostawę, albo tylko na część takowej i muszą być w niej obok ilości progów zwyczajnych i progów pod zetknięcie szyn (Stossschwelen) ilości progów długich obliczonych na stopy sześcienne, którą oferent dostawić się zobowiązuje, także miejsca składowe i cena tak za sztukę progu zwyczajnego, jako też za stopę sześcienną progu długiego z dostawą do miejsca składowego dokładnie wyrażone.

Wniesione oferty będą na dniu 10go lutego 1869 r. o 12. godzinie przed południem w biórze zarządu budowy w Tarnopolu w obec zebranej komisyi otwarte, do czego pp. oferentów niniejszem zaprasza się.

Kolej Karola Ludwika zastrzega sobie prawo oddania jednemu przedsiębiorcy całej dostawy albo tylko jednej części takowej z dokładnem oznaczeniem miejsca składowego, a oferent obowiązany jest, taką część dostawy według ofiarowanych cen przyjąć, w ostatnim wypadku odpowiednia część wadyum oferentowi zwróconą będzie.

Dostawa ma w ten sposób uskutecznić się, że do dnia 1. września 1869 połowa, do dnia 1. stycznia 1870 trzy czwarte i do dnia 1. marca 1870 cała ilość dostawioną być musi.

Tarnopol, dnia 15. stycznia 1869 r.

Zarząd budowy c. k. uprzyw. kolei galic. Karola Ludwika na przestrzeni ze Złoczowa do Podwołoczysk.

C. k. uprzyw. galicyjski Akcyjny Bank Hypoteczny

wydaje od dnia **1. listopada 1867**

ASYGNACYE KASOWE

4% za 8 dniowem wypowiedzeniem
4½% „ 14 „ „
5 % „ 30 „ „

Z dniem powyższym opłacany będzie od Asygnacyi kasowych w obiegu będących

od 3½% procent po 4 od sta
„ 4 % „ „ 4½ „ „

Lwów, dnia 23. października 1867.

(9—23) **Dyrekcya.**

Die k. k. privileg. allgemeine österr. Boden-Credit-Anstalt. (127—2)

(Stadt, Herrengasse Nr. 8)

ist derzeit in der Lage, zu günstigeren Bedingungen Hypothekar-Darlehen auf landtäfliche **Güter**, auf kleinen **Grundbesitz** und auf **Häuser** (bei letzteren auch in österreichischer Währung Bankvaluta) zu gewähren.

Z c. k. galic. drukarni rządowej.